

Principi i kriteriji

Tema, ili bolje reći problem političke reprezentacije nacionalnih manjina ponovno je bio na dnevnom redu Međuvladinog mješovitog povjerenstva za provedbu Sporazuma između Republike Hrvatske i Republike Srbije o zaštiti prava manjina, čija je 4. sjednica održana u Zagrebu i Vukovaru prošloga tjedna. Obje strane, i srpska i hrvatska, slažu se u tome da je manjinska prisutnost u parlamentima zapravo sama bit demokracije i manjinskih prava, čime države pokazuju dobru volju i pozitivan odnos prema manjinama. No, za razliku od srpske manjine u Hrvatskoj, Hrvatima u Srbiji to još uvijek nije osigurano bez obzira na to što je u Sporazumu između Republike Hrvatske i Republike Srbije (i Crne Gore) decidirano zapisano i potpisano da će se unutarnjim zakonodavstvom osigurati zastupljenost nacionalnih manjina u predstavničkim i izvršnim tijelima na lokalnom, pokrajinskom i republičkom nivou. Kao jedan od razloga zašto garantiranih mandata nema često se od strane predstavnika državne vlasti navodi kako u Srbiji ima mnogo različitih manjina, pa je to teško ostvarivo. No, nameće se nekako zaključak da je postojanje manjina u Srbiji upravo razlog zašto bi se trebalo ovo pitanje riješiti, ostavljajući sada na stranu ispunjavanje onoga na što se država obvezala. Uostalom, i u Hrvatskoj postoje brojnije i manje brojne manjine, pa se to pitanje dalo riješiti.

Nesto slično, ali na lokalnoj razini, postavilo se kao problem u Skupštini grada Subotice u kojoj, kao što već i vrapci na grani znaju, već stoljećima u mirnom suživotu žive pripadnici različitih naroda. Naime, na prošlotjednoj sjednici Skupštine grada donijeta je nova odluka o stipendiranju studenata iz Subotice. Novom odlukom u postupak dodjeljivanja stipendija više neće biti uključene tri udruge nacionalnih zajednica, već gradonačelnik donosi odluke o dodjeli stipendija na prijedlog povjerenstva, koje sam imenuje. I opet se za skupštinskom gospodnicom čuo argument kako će na ovaj način stipendije dobiti najbolji mladi Subotičani, bez obzira na nacionalnu pripadnost. Ali, onda se postavlja pitanje zašto, i pogotovu kako bez financiranja, da nacionalne manjine grade svoje nacionalno-manjinske institucije i dostojanstven život? A može se postaviti i pitanje - vladaju li isti principi i kriteriji na svim razinama, kada, primjerice, pokrajinska Vlada donosi odluku da će u osnivanje Srpske razvojne banke u Hrvatskoj uložiti znatna sredstva. Hoće li se i ta sredstva dodjeljivati bez obzira na nacionalnu pripadnost, a po principu izvrsnosti?

J. D.

Sve zainteresirane osobe koje bi željele obavljati posao kolportera tjednika »Hrvatska riječ« na dogovor se mogu javiti u Uredništvo NIU »Hrvatska riječ« na adresi Trg cara Jovana Nenada 15/II.

Poziv

Hrvatska riječ je jedini tjednik u Republici Srbiji na hrvatskom jeziku koji informira čitatelje o događanjima u hrvatskoj zajednici. Ovim putem pozivamo elektore, kao i sve one koji su imali ovlasti za prikupljanje potpisa za elektore, da se pretplate na naš tjednik uz popust od 20 posto. Dokaz o uplati pretplate možete proslijediti faxom ili mailom ili osobno u redakciji Hrvatske riječi, Trg cara Jovana Nenada 15/II.

SADRŽAJ

AKTUALNO

Zajedničko pismo veleposlanika Hrvatske, BiH, Slovenije i Makedonije Republici Srbiji

NASTAVITI S PRIMOPREDAJOM DIPLOMATSKO-KONZULARNE IMOVINE BIVŠE SFRJ.....6

25. lipnja - Dan državnosti Republike Hrvatske

SVEČANO OBILJEŽAVANJE U VUKOVARU7

TEMA

U Zagrebu i Vukovaru održana 4. sjednica Međuvladinog mješovitog povjerenstva

POZITIVNI POMACI.....8-9

U Subotici i Somboru je promovirana izložba podvodnih fotografija Mire Andrića

HRVATSKO PODMORJE ZA KONTINENTALCE.....14-15

INTERVJU

Božidar Maljković, košarkaški trener
SPLIT I JUGOPLASTIKA SU NEPONOVLJIVI12-13

DOPISNICI

Godišnji koncert HBKUD-a »Lemeš« iz Svetozara Miletića

ENTUZIJAZAM MLADIH I NESLUH ODRASLIH.....23

Suradnja društava iz Tovarnika i Plavne

KNJIGE ZA »MATOŠEVU« KNJIŽNICU.....24

REPORTAŽA

Trinaesti »Mikini dani« u Bregu

MIKA BI BIO PONOSAN.....28-29

KULTURA

Izložba slika s kolonije »Bunarić 2009.«

VITALAN STVARALAČKI PUNKT.35

SPORT

Filip Krajnović, tenisač

POLUFINALE SERBIA OPENA DONIJELO MI JE MNOGO SAMOPOUZDANJA.....47

ODRŽANA 23. SJEDNICA SKUPŠTINE AP VOJVODINE

Stantić i Déli novi tajnici

Usvojen novi Poslovnik Skupštine AP Vojvodine

Na 23. zasjedanju Skupštine AP Vojvodine, koje je održano 17. lipnja, zastupnici su razmatrali 15 točaka predloženog dnevnog reda. Svakako, među značajnije, kao i one o kojima se najviše polemiziralo, ulazi usvajanje Poslovnika i prijedloga odluke o završnom računu proračuna. Prijedlog Poslovnika predviđa neke novine u skladu sa Statutom, a na koje su najveći broj amandmana imali predstavnici Srpske radikalne stranke, i to 23, počevši od onih da se u Poslovnik unose riječi iz hrvatskog jezika, preko toga da 10 minuta koje se daju pripadnicima nacionalnih zajednica da govore za skupštinskom govornicom predstavlja izdavanje istih, što nije prihvatljivo, kao i niz drugih. Unatoč tome, pokrajinski zastupnici usvojili su novi Poslovnik Skupštine AP Vojvodine. Jedna od važnih točaka je i ta da su prestale funkcije člana Vlade APV i pokrajinskog tajnika za propise, upravu i nacionalne manjine dr. *Tamása Korhecz* i člana Vlade APV i pokrajinskog tajnika za lokalnu samoupravu i

međupćinsku suradnju *Jadranke Beljan Balaban*, zbog podnesenih ostavki.

Predsjednik Vlade AP Vojvodine dr. Bojan Pajtić zahvalio se dosadašnjim članovima Vlade Vojvodine na suradnji koja je bila besprijekorna i predložio nove članove – mr. *Tomislava Stantića* za pokrajinskog tajnika za lokal-

Pajtić istaknuo, bogatija za dva nova magistra.

Nakon polaganja prisega novozabranjenih tajnika i pokrajinskog tajnika za financije, mr. *Jovice Đukića* i *Martina Zloha*, ispred Odbora za financije, Skupština Vojvodine donijela je odluku o završnom računu proračuna AP Vojvodine za 2009. godinu. Za

APV - 256.008.500,87, Vlade Vojvodine - 3.545.568.015,07...).

Skupština je donijela Pokrajinsku skupštinsku odluku o izmjenama i dopunama odluke o osnutku Fonda za razvoj AP Vojvodine. Po riječima *Istvana Pasztora*, potpredsjednika Vlade Vojvodine i pokrajinskog tajnika za gospodarstvo, osim terminoloških radi se i o izmjenama koje idu u smjeru stvaranja uvjeta kako bi Fond mogao osnivati financijske institucije i baviti se prometom papirima od vrijednosti i tako ostvarivao prihode.

Skupština je donijela odluku o davanju suglasnosti na odluku Skupštine »Dnevnik holdinga« o programu reorganizacije. Usvojila je izvješća o radu za prošlu godinu: Pokrajinskog zavoda za sport, Fonda za razvoj Vojvodine, Pokrajinskog fonda za razvoj poljoprivrede, Turističke organizacije Vojvodine, Fonda za podršku investicija u Vojvodini, JP »Vojvodinašume« i JP »Vode Vojvodine«.

Ankica Jukić-Mandić

nu samoupravu i međupćinsku suradnju i mr. *Ándora Délija* za pokrajinskog tajnika za propise, upravu i nacionalne manjine, koji su većinom glasova pokrajinskih zastupnika izabrani na ove funkcije, tako da je Vlada, kako je dr.

prošlu godinu planiran je proračun u ukupnom iznosu od 53,591 milijardi dinara, a izvršen s 52,056 milijardi dinara ili 97,14 posto od plana, odnosno 98,5 posto od ostvarenih raspoređenih prihoda i primanja (npr. za rad Skupštine

ZAJEDNIČKO PISMO VELEPOSLANIKA HRVATSKE, BIH, SLOVENIJE I MAKEDONIJE REPUBLICI SRBIJI

Nastaviti s primopredajom diplomatsko-konzularne imovine bivše SFRJ

Veleposlanici i otpravnici poslova Republike Hrvatske, Bosne i Hercegovine, Republike Slovenije i Republike Makedonije u Republici Srbiji uručili su u četvrtak, 17. lipnja 2010. godine, Ministarstvu vanjskih poslova Republike Srbije zajedničko pismo povodom otkazivanja, od strane Republike Srbije, ranije dogovorenog drugog dijela 14. sastanka Zajedničke komisije za raspodjelu diplomatsko-konzularne imovine bivše SFRJ. U zajedničkom pismu pozdravljeno je održavanje, po prvi put nakon nekoliko godina, prvog dijela sastanka Zajedničke komisije za raspodjelu diplomatsko-konzularne imovine bivše SFRJ, 21. svibnja ove godine, a na kojem su se izaslanstva zemalja sljednica dogovorila da će se drugi dio sastanka održati

17. lipnja u Beogradu. Zbog otkazivanja dogovorenog sastanka, četiri zemlje sljednice bivše SFRJ u zajedničkom pismu Ministarstvu vanjskih poslova Republike Srbije izrazili su svoje iznenađenje i žaljenje.

U pismu se Republiku Srbiju podsjeća da je tijekom prvog dijela sastanka Zajedničke komisije usuglašena primopredaja po jedne nekretnine svakoj državi sljednici bivše SFRJ, a da je na drugom dijelu sastanka, predviđenog za 17. lipnja 2010. godine, trebao biti utvrđen vremenski okvir za predaju preostalih raspodijeljenih nekretnina.

Nadalje, navodi se da su voditelji izaslanstava Republike Hrvatske, Republike Slovenije, Bosne i Hercegovine i Republike Makedonije na sastanku 21. svib-

nja 2010. godine srbijanskoj strani jasno iznijeli svoje stavove o tome da je Republika Srbija, od potpisivanja Zagrebačke rezolucije u prosincu 2006. godine, na raspologanju imala dovoljno vremena za primopredaju objekata, odnosno za preseljenje diplomatsko-konzularnog osoblja Republike Srbije iz istih.

U tom smislu, u zajedničkom pismu iskazuje se očekivanje da će Republika Srbija konačno primopredaju ukupno 44 objekta iz Zagrebačke rezolucije obaviti najkasnije do kraja lipnja 2011. godine.

Izražava se i želja da se nastavi s raspodjelom diplomatsko-konzularnih predstavništava bivše SFRJ u ostalim zemljopisnim regijama te se u svezi s time od Republike Srbije očekuje predaja kopija pri-

padajuće dokumentacije za spomenuta predstavništva.

U pismu se izražava i nada da će rezultati rada stručnjaka, vezano uz popis umjetničkih djela koja se nalaze unutar bivših diplomatsko-konzularnih predstavništava bivše SFRJ, biti integralni dio rezolucije koja će biti donesena po okončanju drugog dijela 14. sastanka kada se održi, a koji je bio dogovoren za današnji dan.

Završno, potpisnici zajedničkog pisma pozivaju Republiku Srbiju, kao jednu od zemalja sljednica bivše SFRJ, da se pridržava svojih obaveza te iskazuju očekivanje da će se drugi dio 14. sastanka Zajedničke komisije održati u što skorije vrijeme, navodi se u priopćenju Ministarstva vanjskih poslova RH.

25. LIPNJA - DAN DRŽAVNOSTI REPUBLIKE HRVATSKE

Svečano obilježavanje u Vukovaru

U Vukovaru se danas u nazočnosti najviših državnih dužnosnika svečano obilježava Dan državnosti Republike Hrvatske. U okviru obilježavanja već tradicionalno u vojarni 204. vukovarske brigade upriličena je svečana promocija polaznika vojnih škola Oružanih snaga Republike Hrvatske, a svečanosti će, prema najavi, nazočiti predsjednik Republike Hrvatske *Ivo Josipović*, predsjednik Hrvatskog sabora *Luka Bebić*, predsjednica Vlade *Jadranka Kosor*, ministar obrane *Branko Vukelić*, načelnik Glavnog stožera Oružanih snaga Republike Hrvatske general zbor *Josip Lucić* te drugi visoki vojni dužnosnici, saborski zastupnici, predstavnici braniteljskih udruga, lokalnih vlasti i Crkve.

Sudionici proslave Dana državnosti u prijepodnevnim će satima položiti vijence na Memorijalnom groblju žrtava iz Domovinskog rata, Ovčari, Trpinjskoj cesti, Gradu Otoku te u vojarni 204. vukovarske brigade na mjestu pada vojnoga helikoptera. U crkvi sv. Filipa i Jakova svečanu svetu misu služiti će vojni

ordinarij msgr *Juraj Jezerinac*, a potom će od crkve središtem grada proći svečana procesija do križa na ušću Vuke, gdje će također biti položeni vijenci.

Dan državnosti, 25. lipnja, u Republici Hrvatskoj državni je blagdan kojim se obilježava povijesna odluka Sabora donesena istoga datuma 1991. godine. Povijesnoj odluci Hrvatskoga sabora o pokretanju postupka razdruživanja od ostalih jugoslavenskih republika donesenoj 25. lipnja 1991. prethodila je takva odluka građana Republike Hrvatske iskazana na referendumu održanom 19. svibnja 1991. godine, za koju je glasovalo više od 94 posto građana. Na temelju očitovanja volje građana, a nakon neuspjeha pregovora s ostalim bivšim jugoslavenskim republikama o izlasku iz državopolitičke krize, Sabor Republike Hrvatske, na zajedničkoj sjednici sva tri saborska vijeća 25. lipnja 1991. godine donosi Ustavnu odluku o suverenosti i samostalnosti Republike Hrvatske i Deklaraciju o proglašenju suverene i samostalne Republike Hrvatske.

Misa zahvalnica u Subotici

U kapeli Crne Gospe franjevačkog samostana u Subotici u utorak, 22. lipnja, održana je sv. misa zahvalnica za domovinu Hrvatsku u organizaciji Generalnog konzulata R. Hrvatske u Subotici. Sv. misu je predvodio subotički biskup mons. Ivan Penzes u zajedništvu s desetak svećenika.

Svetoj misi nazočila je generalna konzulica Ljerka Alajbeg s osobljem Generalnog konzulata Republike Hrvatske u Subotici, zatim predstavnici Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini i drugih hrvatskih udruga, nekoliko redovnica te vjernici.

Sutra konstitutivna sjednica HNV-a

Konstitutivna sjednica novog saziva Hrvatskog nacionalnog vijeća održat će se sutra, 26. lipnja, s početkom u 12 sati u Plavoj dvorani Gradske kuće. U srijedu, do zaključenja tjednika, još se nije točno znalo hoće li se na sjednici birati samo novi predsjednik HNV-a ili i Izvršni odbor. Naime, prema proceduri sjednica se saziva na poziv Ministarstva za ljudska i manjinska prava, koje predlaže i dnevni red, no, do srijede o ovome još nikakvih službenih potvrda nije bilo. Neslužbeno u DSHV-u kažu kako će nastojati već u subotu izabrati kompletno vodstvo i radna tijela, jer pred novim sazivom Hrvatskog nacionalnog vijeća stoji veliki posao promjene i usuglašanja Statuta i drugih dokumenata.

Šezdeset pet godina »Ruske slova«

Povodom obilježavanja jubileja, 65. obljetnice izlaženja lista »Ruske slovo«, održana je konferencija za novinare u Vladi AP Vojvodine, na kojoj su govorili potpredsjednica Vlade Vojvodine i pokrajinska tajnica za informacije *Ana Tomanova Makanova*, direktor NIU »Ruske slovo« *Vladimir Palančanin*, odgovorni urednik lista *Đura Vinaji*, predsjednik UO *Đura Mučenski* i predsjednik Nacionalnog vijeća Rusina *Slavko Oros*.

Ana Tomanova Makanova istaknula je značaj ovog jubileja ne samo za rusinsku nacionalnu zajednicu, već i za sve stanovnike Vojvodine. »Pokrajinska vlada pridaje veliki značaj pisanim medijima etničkih zajednica, jer su oni sastavni dio velike porodice koju negujemo u Vojvodini više od šezdeset godina. Politika Vlade APV je da kroz sub-

vencije pisanim medijima na jezicima etničkih zajednica pomaže ostvarivanje njihovih prava. I ove godine, kao i prošle, za sufinanciranje pisanih medija Pokrajinsko tajništvo za informacije izdvojilo je više od 300 milijuna dinara, kazala je Ana Tomanova Makanova.

Srpska razvojna banka u Hrvatskoj

Predsjednik Vlade AP Vojvodine *Bojan Pajtić* najavio je da će inicirati srpsku zajednicu u području gospodarstva i poljoprivrede, objavio je novosadski list »Dnevnik«.

List prenosi da će osnivači te banke biti Pokrajinski fond za razvoj i Srpsko nacionalno vijeće u Hrvatskoj te poslovni ljudi iz Hrvatske srpskog podrijetla, zbog čega se pristupilo izmjenama osnivačkih dokumenata toga pokrajinskog fonda.

Na posljednjoj sjednici Skupštine Vojvodine prihvaćene su izmjene odluke o osnivanju Fonda za razvoj Vojvodine, na temelju kojih ovaj fond može biti osnivač financijskih institucija i baviti se prometom vrijednosnim papirima i tako stjecati prihode.

»Kad se govori o povratku Srba u Hrvatsku, mora se voditi računa o tome da se osiguraju i uvjeti za egzistenciju srpskih obitelji«, rekao je Pajtić i dodao da će vojvodanska vlada u suradnji sa Srpskim nacionalnim vijećem učiti u osnivanje srpske razvojne banke »Tesla«. »Uložiti ćemo oko 150 milijuna dinara kao svoj dio osnivačkog kapitala, a taj novac će biti plasiran srpskim povratnicima pod veoma povoljnim uvjetima da bi im se omogućilo da žive dostojanstveno«, istaknuo je Pajtić, a prenosi Hina. Vojvodanska je vlada i prije različitim donacijama u novcu, teretnim vozilima i građevinskom materijalu pomagala povratak Srba u Hrvatsku.

U ZAGREBU I VUKOVARU ODRŽANA 4. SJEDNICA MEĐUVLADINOG MJEŠOVITOG POVJERENSTVA ZA PROVEDBU SPORAZUMA IZMEĐU REPUBLIKE HRVATSKE I REPUBLIKE SRBIJE O ZAŠTITI PRAVA MANJINA

Pozitivni pomaci

Manjinska prisutnost u parlamentima dvaju država zapravo je sama bit demokracije i manjinskih prava i tom činjenicom države pokazuju dobru volju i pozitivan odnos prema manjinama, te ne samo da ih ne tretiraju kao građane drugog reda, nego im daju i dodatnu zaštitu

U Hrvatskoj je 17. i 18. lipnja održana 4. sjednica Međuvladinog mješovitog povjerenstva za provedbu Sporazuma između Republike Hrvatske i Republike Srbije o zaštiti prava manjina na kojoj je razmatrano što je od zacrtanih zaključaka s prethodne sjednice ostvareno, a što će biti realizirano u slijedećem razdoblju. Činjenica da je od prošle, treće sjednice Međuvladinog mješovitog povjerenstva za manjine, održane u listopadu prošle godine u Beogradu i Subotici, prošlo razmjerno malo vremena, dok je, primjerice, između druge i treće sjednice prošlo pune tri godine, svakako je veliki pomak u međusobnom susretanju ovih povjerenstava i potvrda pozitivne klime u odnosima dvaju susjednih država.

Zadaća Međuvladinog mješovitog povjerenstva za manjine je praćenje Sporazuma o zaštiti prava hrvatske manjine u Republici Srbiji i srpske manjine u Republici Hrvatskoj, koji je nakon nekoliko godina pregovaranja potpisan u Beogradu 15. studenoga 2004. godine, a ratificiran u objema državama 2005. godine. Temeljem navedenog Sporazuma do sada su održana tri zasjedanja Međuvladinog mješovitog povjerenstva, čija je uloga pratiti provedbu Sporazuma i predlaganje mjera na poboljšanje statusa nacionalnih manjina u jednoj i drugoj državi.

Sjednica je trajala dva dana, prvi dio je održan 17. lipnja u Ministarstvu vanjskih poslova i europskih integracija u Zagrebu, a drugi dio 18. lipnja u Vukovaru.

Članove Povjerenstva je pozdravio i uvodnu riječ održao dr. *Davor Božinović*, državni tajnik za politička pitanja Ministarstva vanjskih poslova i europskih integracija Republike Hrvatske, a sjednicu su otvorili supredsjedatelji Povjerenstva: hrvatskog dijela *Petar Barišić* i srpskog dijela dr. *Janko Veselinović*.

UDŽBENICI SU I DALJE PROBLEM

Nakon usvajanja dnevnog reda uslijedila je rasprava po točkama dnevnog reda. Tako je hrvatski dio srpskog Povjerenstva ustvrdio kako je u proteklom razdoblju došlo do pozitivnog pomaka pokretanjem programa na hrvatskom jeziku na Televiziji Vojvodine, uz napomenu da je to tek početak, jer je preporuka Povjerenstva bila formiranje i hrvatske redakcije – što

jer Srbija nije ispunila obećanje i tiskala te udžbenike, pa su učenici gotovo cijelo prvo polugodište bili bez adekvatnih udžbenika što je, dakako, utjecalo na kvalitetu nastave. Premda je Republika Srbija i na ovoj sjednici ponovila obećanje da će knjige na hrvatskom jeziku biti tiskane za početak sljedeće školske godine hrvatska manjina je, budući da ta nerealizirana obećanja sluša već tri godine, tražila da se udžbenici na hrvatskom jeziku uvezu iz Hrvatske.

se sve ozbiljnije razmišlja o obnovi zgrade i davanje na raspolaganje hrvatskim institucijama samo onih dijelova za koje je to pravno moguće učiniti.

GOVOR MRŽNJE U MEDIJIMA

Srpska strana hrvatskog Povjerenstva aktualizirala je pitanje formiranja srpske redakcije na Hrvatskoj televiziji te upozorila na govor mržnje u hrvatskim medijima prema

još uvijek nije realizirano. Nadolje, kao najveći problem istakli su obrazovanje na hrvatskom jeziku u Vojvodini. Premda je i u tom segmentu došlo do određenih pozitivnih pomaka, primjerice, otvaranje jednog odjela na hrvatskom jeziku u Srednjoj kemijskoj školi u Subotici te pokretanje nastave na hrvatskom jeziku s elementima nacionalne kulture za oko stotinjak učenika u Srijemskoj Mitrovici, ostaje veliki i neriješen problem udžbenika na hrvatskom jeziku,

Bilo je i riječi o obnovi kulturnih dobara na kojoj su inzistirali hrvatski Srbi, dok u Srbiji još nije počeo ni popis hrvatskih kulturnih dobara, a obnova je još daleka budućnost. U tom kontekstu spomenuta je i obnova kuće bana Josipa Jelačića u Petrovaradinu, i istaknuta otežavajuća okolnost da je ona nakon Drugog svjetskog rata nacionalizirana a zatim privatizirana, i trenutačno ima desetak vlasnika koji traže astronomske iznose za prodaju svojih dijelova zgrade, te

pripadnicima srpske manjine, što je kao problem naglasila i hrvatska strana srpskog Povjerenstva za situaciju u medijima u Srbiji. Osim toga, obje su strane bile složne i jedinstvene u traženju garantiranih mjesta u parlamentima obaju država, s tim da, za razliku od srpske manjine u Hrvatskoj, Hrvatima u Srbiji to još uvijek nije omogućeno. Svi predstavnici srpske manjine u Hrvatskoj dali su punu podršku hrvatskim kolegama u Srbiji te apelirali na svoje kolege iz Srbije

da se što prije ova preporuka ostvari, uz zaključak kako je manjinska prisutnost u parlamentima dvaju država zapravo sama bit demokracije i manjinskih prava i da tom činjenicom države pokazuju dobru volju i pozitivan odnos prema manjinama, te ne samo da ih ne tretiraju kao građane drugog reda nego im daju i dodatnu zaštitu.

Nakon prvog dijela sjednice u Zagrebu članovi Povjerenstva posjetili su predstavnike Srpskog privrednog društva »Privrednik« i Vijeće srpske nacionalne manjine Grada Zagreba, a zatim pogledali kazališnu predstavu »Čovek Čoveku« u izvedbi srpskih glumaca Rade Đuričin i Vjere Mujović uz glazbu Bore Dugića.

Drugi dio sjednice održan je 18. lipnja u Vukovaru, s obzirom na tradiciju da se prigodom svake sjednice Međuvladinog mješovitog povjerenstva za manjine odlazi u posjet manjinskim zajednicama kako bi se na terenu osobno osvjedočili o njihovom stanju i konkretnim problemima koje imaju. Posjet srpskoj nacionalnoj manjini u Vukovarsko-srijemskoj županiji započeo je prijamom kod župana

Sastanci će se nastaviti

i gradonačelnika, nastavio radnim dijelom sjednice i obilaskom Osnovne škole »Nikola Andrić« te rodne kuće Milutina Milankovića i posjetom episkopu Lukijanu u rezidenciji srpskog patrijarha Epar-

hije Srpske pravoslavne crkve u Dalju.

Na sjednici u Vukovaru dogovoreno je da će se sljedeća sjednica Međuvladinog mješovitog povjerenstva za provedbu Sporazuma

između Republike Hrvatske i Republike Srbije o zaštiti prava manjina održati do kraja ove godine i to prvi dan u Beogradu, a drugi dan u Srijemskoj Mitrovici.

Zlatko Žužić

SASTAV HRVATSKOG DIJELA MEĐUVLADINOG MJEŠOVITOG POVJERENSTVA ZA MANJINE IZMEĐU REPUBLIKE SRBIJE I REPUBLIKE HRVATSKE:

Petar Barišić, supredsjedatelj, načelnik Službe Ministarstva vanjskih poslova i europskih integracija

Dr. sc. Jasmina Kovačević – Čavlović, zamjenica supredsjedatelja, načelnica Odjela za hrvatske manjine Ministarstva vanjskih poslova i europskih integracija

Mr. sc. Branka Šulc, ravnateljica, Ministarstvo kulture

Kristian Turkalj, ravnatelj, Ministarstvo pravosuđa

Zdenko Ljevak, ravnatelj, Agencija za elektroničke medije

Bahrija Sejfić, zamjenica predstojnice Vladinog ureda za nacionalne manjine

Žarko Katić, ravnatelj, Ministarstvo unutarnjih poslova

Prof. Mirko Marković, ravnatelj, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta

Milan Bošnjak, viši savjetnik, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta

Vesna Šiklič Odak, načelnica, Ministarstvo uprave

Renato Kunić, v.d. glavnog urednika IP-a HTV-a

Ivan Zeba, prvi tajnik u Ministarstvu vanjskih poslova i europskih integracija

Ratko Gajica, saborski zastupnik, predstavnik srpske nacionalne manjine

Aleksandar Milošević, zamjenik predsjednika SNV-a, predstavnik srpske nacionalne manjine

Dragan Crnogorac, predsjednik Zajedničkog vijeća Općina, predstavnik srpske nacionalne manjine

Mr. sc. Željko Kuprešak, veleposlanik Republike Hrvatske u Republici Srbiji

Mr. sc. Ljerka Alajbeg, generalna konzulica Republike Hrvatske u Subotici

Filip Damjanović, ministar savjetnik u Veleposlanstvu Republike Hrvatske u Beogradu

SASTAV SRPSKOG DIJELA MEĐUVLADINOG MJEŠOVITOG POVJERENSTVA ZA MANJINE IZMEĐU REPUBLIKE SRBIJE I REPUBLIKE HRVATSKE:

Dr. sc. Janko Veselinović, supredsjedatelj, narodni zastupnik u parlamentu Republike Srbije

Aniko Muškinja Hajnrih, državna tajnica u Ministarstvu za ljudska i manjinska prava

Jelena Trivan, narodna zastupnica u parlamentu Republike Srbije

Miodrag Jakšić, načelnik odjela u Upravi za upravne poslove u Ministarstvu unutarnjih poslova

Nataša Marković, načelnica odjela u Upravi za upravne poslove u Ministarstvu unutarnjih poslova

Dr. sc. Zoltán Jeges, pokrajinski tajnik za obrazovanje

Smilja Maksimović, zamjenica pokrajinske tajnice za informacije

Radoslav Petković, zamjenik pokrajinskog tajnika za kulturu

Petar Kuntić, član Nacionalnog vijeća hrvatske nacionalne manjine, predsjednik DSHV-a i narodni zastupnik

Dr. sc. Slaven Bačić, predsjednik Hrvatskog akademskog društva

Gordana Govedarica, voditeljica Grupe za izbor i vođenje registra nacionalnih vijeća nacionalnih manjina u Ministarstvu za ljudska i manjinska prava

Nastavak uspostavljene suradnje

Nacionalna vijeća nemaju izravnu izvršnu moć, ali mogu postići dogovor i zajednički nastupati i djelovati prema vladama obiju država kako bi Hrvati u Vojvodini, kao i Srbi u Hrvatskoj, postigli zastupljenost uposlenih razmjerno postotku stanovništva u svojim sredinama

Mile Horvat, Vojislav Stanimirović, Petar Kuntić, Dujo Runje, Josip Gabrić

Predstavnici srpske zajednice iz Hrvatske iz Vukovarsko-srijemske županije bili su u ponedjeljak, 21. lipnja, gosti Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini, a ovaj sastanak upriličen je poslije

četvrtе sjednice Međuvladinog mješovitog odbora o implemenciji Sporazuma o zaštiti srpske manjine u Hrvatskoj i hrvatske u Srbiji, održane prošloga tjedna u Zagrebu. U izaslanstvu su bili predsjednik Samostalne

demokratske srpske stranke *Vojislav Stanimirović*, potpredsjednik SDSS i saborski zastupnik *Mile Horvat*, potpredsjednik Srpskog narodnog vijeća *Miodrag Nedeljković* i dožupan Vukovarsko-srijemske županije

Đorđe Ćurčić. Ističući kako je riječ o nastavku ranije uspostavljene suradnje DSHV-a i SNV-a, kao i SDSS-a, koja je jedina parlamentarna srpska stranka u Hrvatskoj, Vojislav Stanimirović je rekao kako se nastojalo susret

DELEGACIJA SRBA IZ HRVATSKE U POSJETU GRADU SOMBORU I HRVATSKOM DOMU HKUD-A »VLADIMIR NAZOR«

U Europsku Uniju s ostvarenim pravima

Predsjednik Samostalne srpske demokratske stranke dr. *Vojislav Stanimirović* prošloga je ponedjeljka s delegacijom posjetio Sombor, gdje su ih u zgradi Županije dočekali gradonačelnik *Nemanja Delić*, zamjenik gradonačelnika *Veljko Stojnović* i član gradskog vijeća *Mata Matarić*. Četveročlana delegacija posjetila je i Hrvatski dom, gdje ih je s poviješću i radom HKUD-a »Vladimir Nazor« upoznao predsjednik ovog društva *Mata Matarić*. On je govorio i o poteškoćama s kojima se susreće hrvatska manjinska zajednica u Srbiji. Vojislav Stanimirović je pozdravio predstavnike HKUD-a »Vladimir Nazor« i naglasio kako bi hrvatska manjinska zajednica

u Srbiji i srpska manjinska zajednica u Hrvatskoj trebale ostvariti zajedničku suradnju kroz međunarodne projekte i kroz suradnju dviju država, kako bi se poboljšali odnosi i nestale barijere koje se već prevazilaze.

»Trebali bismo što brže pronaći više prostora za ostvarivanje što više manjinskih prava. U narednih nekoliko godina trebaju se riješiti brojna pitanja manjinskih zajednica i da na neki način u Europsku Uniju uđemo s već ostvarenim pravima«, rekao je Stanimirović. On je mišljenja kako će se manjinske zajednice u budućnosti teže boriti s onim što žele, jer EU poznaje manjinska prava i standarde, ali manjine su ipak najveći poznavatelji svojih potreba i problema.

Stoga kaže: »U Europskoj Uniji se govori jedno, a radi se nešto sasvim drugo. Manjine bi, po njima, trebale u svojim domovima slaviti slave, Božić, učiti jezik, pismo i svatko bi trebao poštovati državu u kojoj živi – to je neko njihovo geslo. Zato moramo maksimalno iskoristiti sve ono što možemo, ništa mimo zakona, čuvati svoj identitet, svoju kulturu, da bi za buduće generacije ostalo nešto čime bi se mogle ponositi, baš kao što su i u ovom Hrvatskom domu ostavljene vrijednosti koje treba sačuvati.«

Stanimirović je naglasio kako bi manjine trebale biti spona između dviju država, da je uzlazni trend suradnje između Hrvatske i Srbije u dobroj fazi, te da aktualne

garniture sada razumiju ono što manjine rade i traže i da bi se to trebalo iskoristiti.

»Pozdravljamo svaku suradnju s vama, posebno s Vojvodinom koja ima dobro razumijevanje za nas, posebno u istočnom dijelu Hrvatske, pozdravljamo suradnju i s pokrajinskim Izvršnim vijećem. Suradnja se treba nastaviti bez obzira na javove koji postoje i koje treba prevazići što prije«, zaključuje Stanimirović.

Nazočnima se u prostoriji za sastanke u Hrvatskom domu obratio i gradonačelnik *Nemanja Delić*.

»Mislim da nisam pretenciozan ako kažem da su ovakvi sastanci povijesni. Želim ohrabriti pripadnike hrvatske manjinske zajednice, prije svega moje sugrađane, da

učiniti sveobuhvatnim, jer se i problemi s kojima se susreće srpska zajednica tiču i Sabora i lokalne samouprave Vukovar, kao i Srpskog narodnog vijeća. Teme razgovora predstavnika dviju manjinskih zajednica uglavnom su se odnosile na pitanja u području obrazovanja, kulture i informiranja, što i jednu i drugu zajednicu podjednako muči jer, kako je rekao Stanimirović, formalnih prava i prava u zakonima ima dosta, ali je njihove realizacije u praksi i životu jako malo.

RAZMJERNO ZAPOŠLJAVANJE – ZAJEDNIČKA TEMA

»To se odnosi i na Hrvate u Vojvodini, kao i na srpsku zajednicu u Republici Hrvatskoj i zato pokušavamo razgovorima i zajedničkim djelanjem utjecati na izvršne vlasti država u kojima živimo kako bi se prava počela i primjenjivati, jer treba postići te zaista visoke europske standarde, koji jesu dati u zakonima, ali u praksi i životu ih jako malo ima. Naše dvije zajednice podjednako opterećuje neostvareno pravo na zapošljavanje, gdje obje zajednice nemaju mogućnost zapošljavanja razmjernu zastupljenosti u ukupnom broju stanovništva, ali također niti mogućnost zapošljava-

nja u državnim javnim službama. Imamo dosta teškoća u zapošljavanju u policiji, sudstvu i drugim institucijama«, kaže Stanimirović te dodaje, kako nacionalna vijeća nemaju izravnu izvršnu moć, ali mogu postići dogovor i zajednički nastupati i djelovati prema vladama obiju država kako bi Hrvati u Vojvodini, kao i Srbi u Hrvatskoj, postigli zastupljenost uposlenih razmjerno postotku stanovništva u tim sredinama.

»To ide dosta teško i mi ne očekujemo da se to može postići preko noći. Ne možemo očekivati da se u ljudi u policiji ili sudstvu otpuštaju kako bi se taj postotak zapošljavanja odmah postigao, ali on se može mijenjati nekim sukcesivnim radom, odlaskom u mirovinu, itd, taj postotak se može popunjivati do broja koji bi bio zadovoljavajući. Mislim da su države spremne kroz zakone i verbalno to uraditi, ali taj posao ide nekim prirodnim odljevom ljudi. Mi u Hrvatskoj imamo Ustavni zakon o pravima nacionalnih manjina i ukoliko se na najtečaj jave dva ista kandidata od kojih se jedan pozvao na članak 22 Ustavnog zakona kao pripadnik etničke manjine, on ima prednost. Znači, zakon nam tu mogućnost daje, vrlo često tu budemo izigrani, ali nekad to bude i realizirano«, kaže Stanimirović.

PITANJE GARANTIRANIH MANDATA U SRBIJI I DALJE OTVORENO

Predsjednik DSHV-a *Petar Kuntić* kaže kako je među temama sastanka Međuvladinog mješovitog odbora bila i zastupljenost manjina u institucijama države, te je od strane mjerodavnih tijela u Srbiji dobiven odgovor da je zastupljenost pripadnika hrvatske zajednice u policiji adekvatna postotku u ukupnom stanovništvu Srbije, i iznosi 0,94 posto.

»Nama ne znači mnogo ako u Boru, Majdanpeku, Valjevu ili mjestima gdje gotovo i nema Hrvata u javnim službama ima zaposlenih osoba hrvatske nacionalnosti. Želimo da u mjestima gdje žive Hrvati – u Subotici, Somboru, Podunavlju i Srijemu, i osobito u hrvatskim selima, imamo veću prisutnost Hrvata u policiji i ostalim institucijama. Stoga je jedan od zaključaka i da se za sljedeću sjednicu dobiju podaci o tomu kakva je situacija u selima i u nekoliko općina gdje su pretežito nastanjeni Hrvati«, kaže Kuntić.

On je istaknuo kako je osim glavnih tema sastanka vezanih za probleme školstva, kulture, informiranja, službene uporabe jezika i pisma, dio razgovora posvećen zastupljenosti manjina u predstavničkim tijelima, odnosno, inzistiranju hrvatske nacio-

nalne manjine za garantiranim mandatima u Narodnoj skupštini, kao i u Skupštini Vojvodine. Premda, prema Kuntićevim riječima, u tom pogledu ima pomaka u odnosu na prijašnji kruti stav da od toga neće biti ništa, o ovom pitanju bit će riječi i na sljedećoj sjednici, jer se nije postiglo konačno rješenje. On također očekuje da će na sljedećem sastanku, koji bi trebao biti održan prosinca ove godine, biti konkretnih rješenja i kada je riječ o otvaranju željezničke pruge Beograd-Bihać-Knin-Split, kao i željezničkog pravca Subotica-Sombor-Erdut-Bogojevo-Vinkovci-Zagreb. Kuntić je također rekao da je od oko 30 problema istaknutih na prethodnom sastanku Mješovitog odbora u Beogradu, samo u dva slučaja konkretno nešto i urađeno – počeo se emitirati svakodnevni program na hrvatskom jeziku TV Vojvodine, premda još nije riješen status uposlenih i pravno je ta redakcija dio srpske, a drugi pomak je najavljeno otvaranje hrvatskog odjela u Srednjoj politehničkoj školi u Subotici.

Poslije razgovora u prostorijama DSHV-a izaslanstvo srpske zajednice u Hrvatskoj posjetilo je i Zavod za kulturu vojvodanskih Hrvata, gdje su goste primili predsjednik Upravnog odbora Zavoda *Dujo Runje* i menadžerica kulturnih aktivnosti *Katarina Čeliković*.

S. Mamužić

konzumiraju svoja prava, jer ono što ostvarimo sada, imat ćemo i po ulasku u Europsku Uniju. Dva predsjednika, *Boris Tadić* i *Ivo Josipović*, prigodom nedavnog boravka na teritoriju našega grada odaslali su jasne poruke u kom pravcu trebamo ići. Uvjeren sam da je posjet Srpskog narodnog vijeća Hrvatskom nacionalnom vijeću početak jednog novog doba. Činjenica je da smo stoljećima zajedno živjeli na ovim prostorima, da govorimo različite jezike a savršeno se dobro razumijemo – što je privilegij malog broja zemalja, naslonjeni smo jedni na druge povijesno, kulturno i gospodarsveno i jedni bez drugih jednostavno ne možemo«, rekao je gradonačelnik *Delić* zahvalivši se gostima iz Hrvatske na njihovom dolasku.

S predstavnicima Hrvatskog nacionalnog vijeća porazgovarali su i pročelnici sekcija, a nakon razgovora, gosti iz Hrvatske su obišli prostorije Hrvatskog doma.

Z. Gorjanac

Predstavnici srpske zajednice iz Hrvatske s domaćinima u Hrvatskom domu

BOŽIDAR MALJKOVIĆ, KOŠARKAŠKI TRENER

Split i Jugoplastika su neponovljivi

Razgovor vodio: Dražen Prčić

Tijekom nedavnog tradicionalnog veteranskog košarkaškog turnira u Subotici, koji je ugošćio muške i ženske ekipe iz nekoliko država neposrednog okruženja, specijalni gost lijepog sportskog druženja nekadašnjih aktivnih košarkaša i košarkašica bio je *Božidar Maljković*, proslavljeni košarkaški stručnjak. Za one malo mlađe i manje upućene u svijet igre pod obručima, šjor Boža je u osamdesetim godinama prošloga stoljeća vodio momčad Jugoplastike do dva uzastopna naslova Kupa šampiona i zauvijek ostao u najljepšem sjećanju svih ljubitelja košarke u Splitu. I to ne samo u Splitu, nego i u cijeloj Hrvatskoj. Danas, na vremenskoj distanci dužoj od dva decenija, podsjetili smo se tih nezaboravnih splitskih dana u njegovoj uspješnoj trenerskoj karijeri.

HR: Svih proteklih godina vaše aktivne trenerske karijere navikli smo vas vidjeti uz aut liniju na poziciji prvog stratega momčadi koju predvodite. I sada ste, na ovom veteranskom košarkaškom turniru, blizu crte koja razdvaja granicu igrališta, ali samo u ulozi gosta i gledatelja.

Napravio sam jednu pauzu, koja traje već dvije godine i po prvi puta u svom životu imam slobodnog vremena koje koristim, između ostalog, i za posjete ovakvim veteranskim košarkaškim susretima i druženje s brojnim prijateljima iz svijeta košarke na prostorima nekadašnje zajedničke države. Suboticu veoma volim i uvijek se ugodno osjećam svaki puta kada dođem, jer izuzetno cijenim multietničke sredine u kojima se njeguje multikulturalnost i uzajamno poštovanje svih građana neovisno o etničkoj i vjerskoj pripadnosti.

HR: Na poziv vodstva KK Spartaka, novog člana Prve lige,

prihvatili ste održati jedan ogledni trening s momčadi koja je proteklu sezonu u Srpskoj ligi okončala bez ijednog poraza. Kako stručno ocjenjujete igrački potencijal subotičke momčadi?

Ekipa je puno napredovala, trener *Blagoja Ivić* je napravio dobar posao tijekom prošle sezone u Srpskoj ligi koju su završili bez poraza i na koncu svladali i reprezentativnu selekciju lige u završnom susretu, što je svakako za respekt.

HR: Gledajući vas ponovno na parketu među igračima normalno je zapitati se – kada ćete se vratiti aktivnoj trenerskoj karijeri?

Želim raditi i imam zbilja mnogo ponuda za posao, ali sve te ponude u ovom trenutku nisu adekvatne mom renomeu koji imam u svijetu košarke, i zbog toga ne žurim u pogledu preuzimanja neke nove momčadi. Imao sam pozive da kao izbornik vodim nekoliko nacionalnih reprezentacija, ali to nekako nije posao za mene jer volim svakodnevno raditi s igračima koje predvodim, ratovati s njima i, kako volim reći, praviti ljude od njih. Volim svaki treći dan igrati utakmicu, puno putovati i biti dio aktivnog funkcioniranja cijelog sustava koji postoji samo u klupskoj košarci.

HR: Sve što se upravo kazali idealan je šlagvort za pitanje koje se jednostavno podrazumijeva u ovom razgovoru. Što za vas znače splitske godine koje ste proveli u Jugoplastici, koju ste doveli na krov Europe?

Kada sam došao u klub, koji je samo godinu prije igrao u Drugoj ligi, mnogi eminentni ljudi iz grada su prognozirali kako ćemo se ubrzo vratiti u niži rang natjecanja, no ubrzo su isti ti ljudi stekli povjerenje u moj rad, osobito nakon dobrih rezultata koji su potom uslijedili. U drugoj godini moga vođenja Jugoplastika je osvojila naslov prvaka države, a ja sam dobio maksimalni kredibilitet u Splitu, postajući apsolutni šef kuće s maksimalnim ovlastima u radu. Imao sam sjajne suradnike oko sebe, primjerice *Josipa Bilića* koji je sada šef Jadranske lige, bili su tu *Petar Skansi*, *Rato Tvrdić* i svi smo bili kao braća na zajedničkoj zadaći vođenja najpoznatije splitske košarkaške momčadi.

HR: Kakva je spoznaja košarkaškog stručnjaka da u ruci ima

*Najljepše četiri godine u životu proveo sam u Splitu *
Rad s Tonijem Kukočom i Dinom Rađom donio mi je
mnogo neprospavanih noći * Naši prostori
predstavljaju veliki potencijal talenata za košarku *
Kada stigne dobra ponuda vratit ću se u košarku*

Vođenje utakmice

Za razliku od drugih trenera koji agresivno vode svoju momčad tijekom cijeloga trajanja utakmice, Maljković vrlo rijetko verbalno komunicira sa svojim igračima za vrijeme susreta. Kako sam kaže, 95 posto stvari se radi i dogovara na terenu za vrijeme treninga.

jedan igrački dijamant kakav je bio Toni Kukoč, alfa momčad koja će se ubrzo uspeti do najviših europskih visina?

Svih tih godina, bez obzira na sve trofeje koje smo osvajali, ja sam nemirno spavao i palio puno cigareta na nervnoj bazi i šetao noćima i noćima po splitskoj rivi, bivajući opterećen kako da na najbolji način sav taj talent Tonija Kukoča, ali i *Dina Rađe*, stavim u funkciju igre cijele momčadi. Stalno sam strahovao da oni neće dovoljno napredovati u svom igračkom razvoju, tako da sam, kada se sve matematički zbroidi, s njima dvojicom proveo više vremena nego sa svojom djecom, što je moj tadašnji asistent *Kosta Jankov*, danas skaut NBA momčadi Golden State Warriors, precizno izmjerio i poslije mi dokumentirao.

HR: Toni Kukoč je pod vašim vodstvom bio MVP Final foura sa samo sedam postignutih koševa u finalnom susretu, što najbolje potvrđuje vašu košarkašku filozofiju apsolutnog rada i zajedništva momčadi.

Tim podatkom je sve rečeno, a sam Kukoč je tvorac jedne briljantne izreke: jedan koš čini jednog čovjeka sretnim, a jedno dodavanje dvojicu. Upravo na tome je bio baziran cijeli moj rad u Jugoplastici, a druga naša osnovna ideja je bila da u kvantumu uložena rada ispravljamo eventualne pogreške. Nikada nitko nije trenirao toliko koliko smo mi to radili tih godina, ni prije niti poslije nas, pa nije ni čudno što nas je pratila priča da ako povedemo s pet razlike susret je već dobiven za nas. Ponosan sam na sve te momke koje sam trenirao i tih godina radio s njima, i ponosan sam na okolnost kako i kasnije niti jedan drugi trener koji je radio s njima nije imao nikakvih problema.

HR: O Splitu vlada mišljenje kako je izrazito težak grad za strance i da je potrebno jako mnogo truda i rezultata da bi se furešt domaćima uvukao pod kožu. Što mislite kada ste uspjeli osvojiti tribine i simpatije publike, koje do danas nisu izblijedile? Bilo je tu problema u početku mog rada, posebice jer sam obuzdavao *Perasovićev* temperament i ograničavao njegovo tadašnje košgetersko

nadmetanje s pokojnim *Draženom Petrovićem* i nametao jedan posve drugačiji način rada i odnosa prema treningu i utakmicama. No, već u prvoj splitskoj godini nisam više imao nikakvih problema, jer su čelni ljudi u klubu vjerovali u mene i moj rad. Ubrzo su stigli prvi rezultati, naslovi državnog i europskog prvaka i mogu reći kako su mi te četiri godine u Splitu bile i najljepše godine u mom životu.

HR: Kako je izgledao povratak u Split, kada ste se po prvi puta nakon državnog razdvajanja našli u dvorani koja je vam je na početku karijere bila drugi dom? Prvi puta sam se u Split vratio još za vrijeme rata kao trener Panathinaikosa i doživio sam nešto što vjerojatno nitko nije prije mene.

Maljković – Mourinho

Postoje određene usporedbe između portugalskog nogometnog stručnjaka i Božidara Maljkovića, kao dva vrlo slična stratega koji forsiraju jaku obranu kao osnovu uspjeha svoje momčadi. Zanimljivo je kako su u isto vrijeme bili u Barceloni, samo dok je Maljković vodio Barcelonu, *Mourinho* je bio pomoćnik Englezu *Bobbyju Robsonu* i tek započinjao svoju karijeru.

Spontane ovacije iz srca svih navijača koji su bili na tribinama, kao jedno od najvećih priznanja meni kao čovjeku. Tu više nije bio u pitanju rezultat koji sam napravio vodeći Jugoplastiku, niti moj trenerski rejting koji imam, nego je to bilo nešto čisto iz srca. Bila je to jedna nezaboravna, vrlo emotivna noć u mom životu, puno ljudi je plakalo te večeri, a nakon svega sam primio više od 50 metara faksava s dobrodošlicom u Hrvatsku, od zračne luke pa sve do dvorane na Gripama. Kada sam predavao srpsku putovnicu na ulasku u državu, žena koja ju je kontrolirala je samo upitala: Ovi vi mislite da smo vas zaboravili? I tada, baš kao i sada, ljudi mi prilaze na ulici, jer na koncu ja Split doživljam kao svoj grad u kojem imam svoj stan, i uvijek mu se rado vraćam.

HR: Nažalost, današnja splitska košarka prolazi kroz veliku krizu, a Split nije uspio izboriti niti plasman u Ligu za prvaka Hrvatske.

Sve mi je to vrlo bolno, jer taj klub zauvijek ostaje dio mene i svaki njegov neuspjeh me i osobno pogađa. Nedavno sam na finalu Jadranske lige bio skupa s *Tvrdićem*, *Macurom* i *Jerkovim*, pa smo dogovorili da se 26. lipnja, kada u Split dolaze veterani Barcelone, okupimo i vidimo što možemo uraditi. Jugoplastika, tj. Split je hrvatsko nacionalno dobro, isto kao i Cibona, i ako Hrvatska nema sluha da to prepozna i pomogne, onda to neće biti dobro za Hrvatsku. Ne sumnjam u inteligenciju ljudi koji su mjerodavni i da će se, na koncu, sve riješiti u pravom smjeru povratka na staze stare slave.

HR: Koliko je teško kontinuirano stvarati velike košarkaše i nastaviti održati visoku razinu kvalitete, uzimajući u obzir činjenicu kako je reprezentacija nekadašnje zajedničke države predstavljala sami svjetski vrh?

Imam jednu tezu koja je pomalo brutalna i surova, ali je svakako i istinita, a po kojoj tvrdim kako u ovoj zemlji nema trenera i ne postoji organizirani trenerski rad i zbog

ča je otišlo van s falsificiranim putovnicama, baš kao i puno trenera koji su izašli u potrazi za osiguranjem osobne egzistencije, jer je to na našim prostorima u sadašnjosti postalo nemoguće. Događaju se situacije da igrači doslovno nemaju što jesti, jer imaju neredovita primanja, a gladni ne mogu ozbiljno trenirati i postizati dobre rezultate.

HR: Vaš dugogodišnji rad i brojni uspjesi koji su ga obilježili u svim sredinama u kojima ste radili, može se objediniti konstatacijom kako ste uvijek naglašavali nužnost njegovanja izuzetno bliskog odnosa na relaciji igrač – trener. Zbog čega je to važno za postizanje dobrih rezultata?

Kao što se igrač ne može stvoriti samo na treningu, mora postojati i dodatni rad izvan treninga, što podrazumijeva ekstra angažman na osobnom usavršavanju. Isto tako se i trener mora dodatno, kontinuirano stručno dopunjavati i raditi mnogo više nego što je to obuhvaćeno vremenom svakodnevnog treninga u trajanju od par sati. Kad se ove dvije stvari objedine, to uvijek donosi zbilja mnogo vremena koje igrač i trener skupa provedu na terenu, ali i izvan njega i normalno je da dolazi do razvijanja jednog dubljeg odnosa na relaciji igrač – trener.

HR: Kako je to izgledalo kada ste radili u drugim sredinama i uspijevali i u njima postizati vrhunske rezultate?

Radio sam u pet zemalja i mogu odgovorno ustvrditi kako je drugdje mnogo manje talenata nego kod nas i znatno je drugačiji odnos prema sportu nego kod nas, gdje je sve mnogo brutalnije shvaćeno. Jer za nas je samo pobjeda dobar rezultat.

HR: Gdje ste se, ipak, izvan svog domicilnog prostora najbolje osjećali?

Split je jednostavno neponovljiv u mojoj profesionalnoj karijeri, jer su se tamo poklopile neke stvari koje se mogu poklopiti samo jednom u životu i pritom savršeno funkcionirati. Iza Splita bila bi to Španjolska u kojoj sam proveo deset godina i jedini trenirao i Barcelonu i Real iz Madrida, i tamo je najljepši život koji je vrlo blizak našem mentalitetu.

Europski trener

Rođen je 20. travnja 1952. godine u Otočcu. Trenersku karijeru započeo u KK Ušće iz Beograda, a 1986. godine došao je u Jugoplastiku iz Splita i osvojio 2 naslova europskog prvaka i 3 naslova državnog prvaka. Bio je prvak Europe i s momčadima Limogesa (Fra) i Panathinaikosa (Gre), a osvojio je i Kup Radivoja Korača s Unicajom (Špa) i Interkontinentalni kup s Panathinaikosom. Dva puta je biran za najboljeg europskog trenera.

Hrvatsko podmorje za kontinentalce

Materijali predstavljeni na ovoj izložbi snimani su na lokalitetima duž cijeloga hrvatskoga dijela Jadrana, a snimani su na prosječnoj dubini od 30-40 metara, uz određene snimke koralja i nekih životinjskih vrsta koje žive na velikim dubinama, kada smo išli i do 70 metara morske dubine, kaže Andrić

SUBOTICA – Pozdravnim riječima Tomislava Žigmanova, ravnatelja Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata, i generalne konzulice GK RH u Subotici Ljerke Alajbeg u petak, 18. lipnja, u vestibulu subotičke Gradske kuće otvorena je izložba »Hrvatsko podmorje« hrvatskog fotografa i istraživača Mire Andrića. Posjetitelji ove vrijedne izložbe, koja je već obišla mnoge europske gradove, a svoju vojvođansku premijeru je imala u

išli i do 70 metara morske dubine. Ljepota i specifičnost hrvatskog dijela Jadranskog mora i podmorja očituje se, u odnosu na druga mora diljem svijeta, po svojoj jedinstvenosti, i kada se, primjerice, zaroni nešto dublje, i do 100 metara, ima se osjećaj kao da ste negdje drugdje a ne u Hrvatskoj. More je vrlo čisto i prozirno do 50 metara dubine. Biljni i životinjski svijet nije kao u Crvenom moru, ali je puno ljepši od mnogih sjever-

morja, što ljudi koji žive u kontinentalnim sredinama imaju prilike samo kada posjete more.

»Izložba 'Hrvatsko podmorje' je, inače, u godišnjem programu kulturne suradnje Ministarstva vanjskih poslova i europskih integracija s inozemstvom, a ona je u Suboticu i Sombor stigla iz Rima. Ideja je bila da u ovom prostoru Gradske kuće, prije početka ljetne sezone, imamo jedno ovako lijepo događanje koje će na specifičan način ukazati na ljepotu hrvatskog mora i podmorja. U sklopu programa u Subotici su prikazana dva dokumentarna filma Mire Andrića inspirirana ljepotama hrvatskog Jadrana, uz kraći glazbeni program realiziran u suradnji s mladim subotičkim glazbenicima. Pokraj Subotice, izložbu će vidjeti i Sombor, a osim HKUD-a 'Vladimir Nazor' u cijelu manifestaciju su se uključila i dva ronilačka kluba iz ovoga bačkog grada, što je osobito drago našem gostu, autoru izložbe Miri Andriću, koji ima u planu i podvodno snimanje na jednom somborskom lokalitetu«, rekla je konzulica savjetnica Vesna Njikoš-Pečkaj

konzulici GK RH u Subotici Ljerki Alajbeg, konzulici savjetnici Vesni Njikoš-Pečkaj, autoru filma i nazočnima uputio je predsjednik HKUD-a »Vladimir Nazor« Mata Matarić. Projekciji i predavanju nazočili su i članovi dva somborska ronilačka kluba. U ime organizatora ove večeri – Generalnog konzulata Republike Hrvatske u Subotici, ali i u ime dva suorganizatora – HKUD-a »Vladimir Nazor« iz Sombora i Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata, nazočne je pozdravila generalna konzulica Ljerka Alajbeg. »Drago mi je da somborskoj publici možemo donijeti dašak mora, odnosno podmorja. Nekako se to i poklapa sa sezonom koja slijedi. Nama je bila namjera da jednog ovakvog renomiranog autora, umjetnika i stručnjaka za ronjenje dovedemo vama, a i njemu je jako drago što će imati priliku da sa svojim kolegama razmjeni svoja iskustva«, rekla je generalna konzulica, a potom predstavila autora filmove. »Gospodin Miro Andrić, ronilac, umjetnik, zapravo ne dolazi s mora. Kad pogledate ove filmove

Slavko Parać, Tomislav Žigmanov, Ljerka Alajbeg, Miro Andrić i Vesna Njikoš-Pečkaj

Subotici, imali su prilike vidjeti atraktivne, autentične fotografije hrvatskog podmorje koje već godinama istražuje autor izložbe.

HRVATSKO PODMORJE U VOJVOĐANSKOJ RAVNICI

»Sam projekt 'Hrvatsko podmorje' traje još od 2000. godine i prve filmove koje smo snimili, bili su kratki uradci za potrebe zrakoplova Croatia Airlinesa, a onda sam se 2003. godine usudio svoje materijale ponuditi HRT-u i od tada mi za Hrvatsku televiziju svake godine snimimo u prosjeku oko 6-7 filmova. Materijali predstavljeni na ovoj izložbi snimani su na lokalitetima duž cijeloga hrvatskoga dijela Jadrana, a snimani su na prosječnoj dubini od 30-40 metara, uz određene snimke koralja i nekih životinjskih vrsta koje žive na velikim dubinama, kada smo

nih mora. Neobičnost i atraktivnost podvodnim posjetiteljima našega mora iskazuje se i činjenicom kako u njegovim dubinama ima mnogo potonulih brodova, što uvijek predstavlja izuzetan sportski izazov. Istaknuo bih i jednu ekskluzivnu fotografiju koja je izložena na ovoj izložbi, na kojoj se nalazi jedina svjetska snimka žutog kovača (Šanpjer), nastala u podmorju oko otočja Brijuni. Izuzetno mi je drago što smo s našom izložbom stigli i do Vojvodine, Subotice i Sombora, i nadam se kako će i ubuduće biti novih susreta«, rekao je u kraćoj izjavi Miro Andrić, autor izložbe »Hrvatsko podmorje«.

Zahvaljujući angažmanu Generalnog konzulata Republike Hrvatske u Subotici i konzulice savjetnice Vesne Njikoš-Pečkaj, Subotičani i Somborci imaju prilike uživati u nesvakidašnjoj prigodi razgledanja ljepota hrvatskog pod-

Projekcija u Somboru

SOMBOR – U subotu, 19. lipnja, u Hrvatskom domu u Somboru održano je predavanje i projekcija filma »Hrvatsko podmorje« Mire Andrića, hrvatskog fotografa i istraživača. Pozdrave generalnoj

neće vam biti jasno da je on isto kontinentalac. Naime, on dolazi iz Hercegovine, iz blizine Mostara, međutim, već dugo se bavi umjetničkom podmorskom fotografijom i fotografijom uopće. Iako je završio dva studija: kineziologiju

i međunarodne odnose na političkim znanostima, on se ne bavi tim svojim zanimanjima, nego upravo ovim što ćemo večeras moći i vidjeti. On je umjetnički fotograf ispod mora, zapravo on svima nama šalje poruku: pogledajte ove ljepote, a onda i pazite što radite. Nemojte da mi već u ovoj generaciji ostanemo bez svega toga. Andrić je autor projekta 'Hrvatsko podmorje', najpoznatijeg i najviše prepoznatog dokumentarnog materijala u svijetu koji dolazi iz Hrvatske.«

Miro Andrić je imao više od 40 izložbi po cijelom svijetu i autor je preko 30 filmova. Osim dokumentarnih radi i art filmove. Na tri filma koja su prikazana u Hrvatskom

domu predstavljeni su otok Šolta, Prevlaka i art film koji prikazuje ronjenje u Biševskoj špilji. Filmovi prikazuju ljepote koje, kao što je rekla generalna konzulica Ljerka Alajbeg, »riječ ne mogu prikazati, to se mora vidjeti i doživjeti«.

Ideja ovog projekta je da se hrvatsko podmorje sačini kao jedan amplitudalni niz koji ne opterećuje previše gledatelje s nekom temom – koliko god ona zanimljiva i dobra bila. Sam autor kaže da je najveća pohvala njihovu radu ljudi zadovoljni onim što su pogledali.

»Seriju 'Hrvatsko podmorje' su gledale tri generacije ljudi«, rekao je Miro Andrić. »Sapunice obično gledaju žene, crtane filmove djeca, odrasli, ili muševi gledaju utakmice,

a 'Hrvatsko podmorje' je, sudeći po mejlovima koji su slati na televiziju i nama osobno, gledala cijela obitelj. Uspjeli smo u tome da različite razine, odnosno generacije, mogu naći nešto u tome što smo mi radili«.

Unutar koncepta »Hrvatsko podmorje« snimljeno je 37 filmova i serija ušća rijeka. Serija »Hrvatsko podmorje – priče iz dubina«, radena je za Hrvatsku televiziju i po riječima autora bila puno teža za snimanje jer su pričane priče. Tako su, primjerice, u prošloj sezoni prikazana sva ona čuda koja se nalaze u moru »do koljena«, koja mogu vidjeti i svi oni koji nisu ronioci. I ove se godine radi serijal »Boje Jadrana« u kojem se žele prikazati boje pod morem i kako se one ponašaju u odnosu na

uljeze. Jedan drugi film, koji će se snimiti, zove se »Uljezi«. Postoje određene vrste koje su ušle u Jadran, ali ima ih i na kopnu. Netko ih je donio, ili su one same došle otopljavanjem mora. Upravo će se tom temom baviti novi serijal.

Dušu svih Andrićevih filmova daje tekst kojeg su radili scenarist *Hrvoje Vrdoljak* i spisateljica *Nevenka Nekić*, kao i sentimentalna glazba *Đele Jusića* primorsko-dalmatinskog štija, dok je kompletan projekt radila ekipa od 30 ljudi. Ovu večer hrvatskog podmorja je uveličala pjevačka skupina HKUD-a »Vladimir Nazor« svojim skladnim pjevanjem, kao i tamburaška sekcija društva.

Dražan Prčić i Zlatko Gorjanac

IZLOŽBA »LICA VREMENA« U SUBOTIČKOM GRADSKOM MUZEJU

Portreti iz muzejske zbirke

Izložba po prvi put nudi izbor portreta umjetničke zbirke Gradskog muzeja, uvrštavajući u pregled sve likovne tehnike: uljana slikarska djela, pastele, akvarele, grafike, crteže, skulpture, medalje i plakete. Izložena djela u velikoj većini predstavljaju Subotičane ili njihove reprezentativne narudžbe, kaže Olga Kovačev Ninkov

Aktualna, tematska izložba »Lica vremena« razlog je više za posjet subotičkom Gradskom muzeju. Na izložbi su predstavljeni portreti iz umjetničke zbirke Gradskog muzeja. Izložba se sastoji iz dva dijela. U dvorani za tematske postavke izloženi su reprezentativni portreti načinjeni za javne prostore i ovaj će dio izložbe trajati do listopada ove godine, a u drugom krilu zgrade

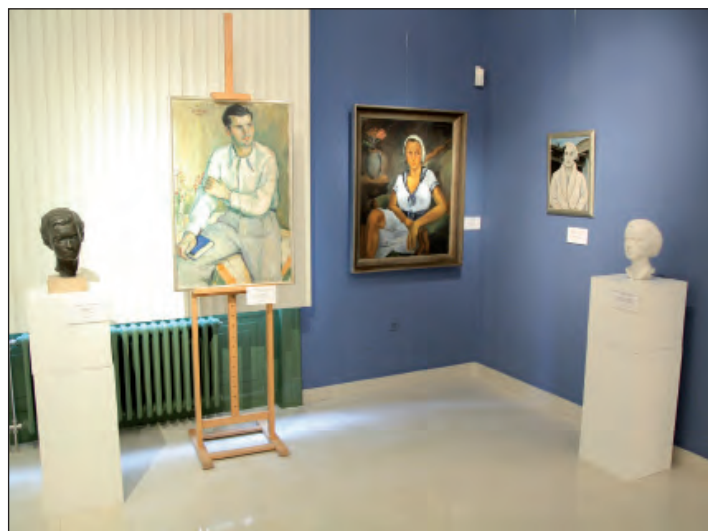
nikada nisu predstavljena publici, a u pripremi je katalog u kojem će biti publicirane biografije umjetnika, uvodna studija i podaci svih portreta ove umjetničke zbirke. Autorica izložbe »Lica vremena« je viša kustosica, povjesničarka umjetnosti *Olga Kovačev Ninkov*, a tijekom pripreme izložbe restauraciju umjetničkih djela je uradila *Zsuzsanna Korhecz Papp*.

i plakete. Izložena djela u velikoj većini predstavljaju Subotičane ili njihove reprezentativne narudžbe, kaže Olga Kovačev Ninkov i navodi da među autorima, pokraj subotičkih slikara, primjerice – *Aksentija Marodića, Antala Szirmaija, Jelene Čović, Sándora Oláha, Martina Džavića, Ane Bešlić, Ivana Tikvickog, Imrea Vinklera, Imrea Sáfránya, Jovana Devića, Stipana Kopilovića, nala-*

»U dvorani za tematske izložbe, kronološki, prvu cjelinu čine portreti velikih dimenzija naručeni za staru subotičku Gradsku kuću, koje više nema. Po običaju se prilikom naručivanja birao slikar podrijetlom iz Subotice ili šire okolice, pa je tako portret carice *Marije Terezije* naslikao *Mór Than*, rodnom iz Starog Bečeja. Autor portreta grofa *Istvána Szécsenyija* je *Károly Jakoby*, poznati crkve-

Olga Kovačev Ninkov

posjetitelji mogu vidjeti građanske portrete, autoportrete i intimne portrete. Taj dio postava ostaje do travnja sljedeće godine.

Izložena su 222 portreta iz vremenskog perioda od preko 200 godina. To je prva izložba ove vrste u subotičkom Gradskom muzeju. Mnoga od ovih djela još

NARUČITELJI I STVARAOCI PORTRETA

»Izložba po prvi put nudi izbor portreta umjetničke zbirke Gradskog muzeja, uvrštavajući u pregled sve likovne tehnike: uljana slikarska djela, pastele, akvarele, grafike, crteže, skulpture, medalje

zimo i slikare značajne za nacionalne umjetnosti, među ostalima – *Nikolu Aleksića, Stjepana Bakovića, Józsefa Pechána, Paju Jovanovića, Roberta Frangeša-Mihanovića*, kao i manje poznate autore, koji su često navraćali u Suboticu, upravo samo radi izrade portreta.

ni slikar rodnom iz Kule, dok je portret *Lajosa Kossutha* naslikao Subotičanin, slikar Antal Szirmai. Među portretima vladara iz međuratnog perioda ističe se portret *Aleksandra Karađorđevića* autora Paje Jovanovića, koji je rodnom iz Vršca. U nastavku ovog dijela izložbe, između ostalog, slijede

portreti gradonačelnika i osoba iz političkog života međuratnog perioda. Postav se završava s nekoliko portreta *Josipa Broza*, među kojima se ističe uljana slika koju potpisuje subotički slikar *András Hangya* i, kao kuriozitet, Titova bista čiji je autor prvi diplomirani povjesničar umjetnosti u Subotici *Bela Duranci*», kaže Olga Kovačev Ninkov.

KULTURNO-HISTORIJSKA GRADA

Drugi dio postava čine portreti građana i umjetnika, kao i autoportreti. Osim toga što su u pitanju umjetnička djela, izloženi eksponati pružaju uvide u različite segmente života.

»Ukoliko se osvrnemo na izložene eksponate, možemo vidjeti kako portreti muzejske zbirke nisu samo umjetnička djela koja odražavaju stilske promjene i individualne sklonosti autora ili želje naručitelja, nego su i kulturno-historijska grada, jer pružaju uvid u različite segmente života, kao što su modne tendencije odijevanja ili frizure, pa do načina uramljivanja slika. Istovremeno, kroz izložbu sagledavamo šarolikost i inventivnost ove iskonske i uvijek aktualne teme, jedne od osnovnih preokupacija kroz stoljeća u umjetnosti i spone među naručiteljima i stvaraocima, pa i njihovim gledateljima«, kaže Olga Kovačev Ninkov i ističe da se kolekcija muzeja stvara dugotrajnim prikupljanjem i poklonima umjetnika i drugih darodavaca.

»Naš muzej je svoje prve umjetničke predmete stekao za vrijeme stvaranja prve muzejske zbirke krajem 19. stoljeća, a sustavno sakupljanje umjetničkih djela započinje osnivanjem Gradskog muzeja 1948. godine. Od tada je godišnji otkup malobrojnih djela tekao iz gradskog proračuna, u čemu zadnjih nekoliko godina pomoć pružaju i razne fundacije, a velik dio predmeta potiče iz poklon-zbirki umjetnika *Lajosa Húsvéta*, *Miloša Babića*, *Đorđa Bošana*, *Sándora Toroka* i *Gábora Almásija*. Svaki novi pažnje vrijedan predmet, bilo da je to umjetničko djelo ili dokument, predstavlja dragocjen prilog povijesti grada i umjetnosti«.

Jedan od segmenata »nevidljivog« rada koji prethodi izložbi je višegodišnje prikupljanje građe i istraživanje, a kao drugi značajan segment pripreme izložbe Olga Kovačev Ninkov ističe strpljivu restauraciju umjetničkih djela i njihovih prvobitnih ramova.

»Predmeti često dopijevaju u muzej u lošem stanju, a do promjena na njima dolazi i tijekom proteka vremena. Zato je prikladno skladištenje i čuvanje zbirke isto tako važan element u radu muzeja, kao i priprema jedne izložbe, a kaže se: 'srce muzeja je njena zbirka'«.

Zvonko Sarić

U POVODU DANA DRŽAVNOSTI REPUBLIKE HRVATSKE

Koncerti za praznik

Zemunci ugostili mješoviti pjevački zbor »Kralj Zvonimir« i tamburaški orkestar »Gaj« iz Zagreba

Zemunska župa »Uznesenja Blažene Djevice Marije« imala je tu čast i zadovoljstvo da 19. lipnja ugosti, što je sada postao možda i dio tradicije, članove mješovitog pjevačkog zbora »Kralj Zvonimir« iz Zagreba. Ovoga puta, njima su se pridružili i članovi tamburaškog orkestra »Gaj«, također iz Zagreba. Ovo gostovanje, koje je upriličeno prigodom predstojećeg Dana državnosti Republike Hrvatske, dogodilo se na inicijativu Veleposlanstva Republike Hrvatske u Beogradu a uz aktivno sudjelovanje Društva hrvatske mladeži Zemuna i knjižnice i čitaonice »Ilija Okrugić«.

Svečanu večernju svetu misu, koju su svojim glasovima uveličali članovi gostujućeg mješovitog zbora, predvodio je biskup srijemski mons. Đuro Gašparović u koncelebraciji s nadbiskupom, metropolitom, i predsjednikom Biskupske konferencije sveti Ćiril i Metod mons. *Stanislavom Hočevarom* i s još nekoliko svećenika iz Beograda, Zemuna i okolice. Ono što je u okviru svoje povijesti mons. Đuro Gašparović istaknuo jest razumijevanje među narodima, prihvatanje svog i tuđeg identiteta i značaj otvorenosti za djelovanje duha svetoga.

JEDNOIPOLSATNI KONCERT

Nakon ovog zaista veličanstvenog euharistijskog slavlja zbor »Kralj Zvonimir« je održao jednoipolsatni koncert u crkvi u kojoj je, iako je bila prepuna, vladala svečana tišina u iščekivanju ovog veoma ugodnog kulturnog događaja. Utemeljitelj, skladatelj i voditelj zbora je prof. *Vinko Glasnović*, a voditelj tamburaškog orkestra *Krešimir Račić*. Sam program koncerta je tematski obuhvaćao hrvatsku povijest, kao domoljublje i ljepotu domovine. Prof. Vinko Glasnović je ovom prigodom bio i dirigent i pijanist, ponovno pokazavši svoju umjetničku širinu i zrelost, kao i pjevačku vitalnost zbora koji vodi. U repertoarnom smislu, između ostalog, Zemunci nisu na ovom koncertu bili uskraćeni ni za neke dionice iz veoma prepoznatljivih opernih djela. Sveukupni umjetnički dojam je, naravno, bio upotpunjen pratnjom tamburaškog orkestra »Gaj«.

Najsvečaniji moment ove večeri svakako je zajedničko intoniranje himne Republike Hrvatske svih prisutnih župljana i članova gostujućeg zbora, kao i ugodno iznenađenje koje su, može se slobodno reći, sada već prijatelji iz Zagreba priredili domaćinima zapjevavši pjesmu »Zemunskoj Gospi«, koju je također pjevala cijela crkva.

GRB NA DAR

Na samom kraju koncerta je zemunski župnik i dekan *Jozo Duspara* uručio veleposlaniku Republike Hrvatske u Beogradu *Željku Kuprešaku* grb Republike Hrvatske, kojeg je od cvijeća izradila sestra *Ozana*, s željom da taj grb bude postavljen na svečano mjesto u hrvatskom veleposlanstvu.

Poslije toga su svi prisutni, još uvijek pod utiskom, nastavili druženje u prostorijama Društva hrvatske mladeži Zemuna, knjižnice i čitaonice »Ilija Okrugić« i crkvenom dvorištu.

Sutradan su prijepodnevu svečanu svetu misu, koju je predvodio domaći župnik *Jozo Duspara*, ponovno svojim glasovima uveličali članovi gostujućeg zbora. Na ovom euharistijskom slavlju povijest je bila usmjerena na potrebu suvremenog čovjeka da u sebi i drugima otkrije prave vrijednosti, bilo da živi u matičnoj državi, bilo u dijaspori, i da na taj način predstavlja pozitivan primjer u svom okruženju. Nakon svete mise, zbor i tamburaški orkestar su ponovili program koncerta i opet bili nagrađeni gromoglasnim pljeskom nakon svake izvedene numere. Po završetku koncerta, nakon što su i domaćini i gosti uputili jedni drugima zaista divne riječi vrijedne pažnje i sjećanja, razmijenjeni su i prigodni darovi. Kako se druženje, baš kao i prethodnog dana, nastavilo i nakon mise i koncerta, ostalo je još samo da zaključimo da su Zemunci Dan državnosti svoje matične države Hrvatske obilježili i proslavili na najbolji mogući način, gradeći neraskidive prijateljske veze s gostima iz Zagreba.

Danijela Lukinović

Pravični kriteriji ili diskriminacija

Na prošlotjednoj sjednici Skupštine grada donijeta je nova odluka o stipendiranju studenata iz Subotice koja je izazvala veliko nezadovoljstvo vijećnika Saveza vojvođanskih Mađara. Novom odlukom u postupak dodjeljivanja stipendija više neće biti uključene tri udruge nacionalnih zajednica »Dezső Kosztolányi«, »Bela Gabrić« i »Antonije Hadžić«, već gradonačelnik donosi odluke o dodjeli stipendija na prijedlog povjerenstva, koje sam imenuje. Vijećnici SVM-a ukazivali su kako je nova odluka korak unatrag, te da predstavlja oduzimanje stečenih prava nacionalnih manjina. Ni hrvatska zajednica nije zadovoljna novom odlukom, premda za skupštinskom govornicom nitko od vijećnika DSHV-a nije rekao niti riječi.

Članica Upravnog odbora Hrvatskog društva za pomoć učenicima »Bela Gabrić« Katarina Čeliković kaže da je novom odlukom razočarana i da učenici i studenti hrvatske nacionalne manjine više nemaju nikakve šanse dobiti stipendije.

»Smatramo da je to totalna diskriminacija, jer naši studenti i učenici nemaju nikakve šanse dobiti ovdje stipendiju. Njih je mnogo, vrlo su siromašni, često dolaze iz seoskih sredina i upravo zbog toga nemaju šanse na ovom općenitom natječaju dobiti nekakve stipendije. Još više smo onemogućili našu djecu da se školuju dalje, da ne govorim kada je u pitanju školovanje izvan grada Subotice. Dakle, mi smo totalno razočarani jer smo smatrali da je ovo neki bar mali poticaj našim mladima da ih podupremo, premda smo i do sada bili nezadovoljni jer je broj stipendija bio izuzetno mali.«

POMOĆ JE POTREBNA SIROMAŠNIMA

Hrvatsko društvo za pomoć učenicima »Bela Gabrić« osnovano je 2002. godine i od početka je ovisilo o jako malom broju donacija koje su stizale iz inozemstva, zbog čega je ova udruga građana i osnovana. Prije toga formirana je Udruga za pomoć učenika i stude-

*Katarina Čeliković: Kad je kriterij izvrsnost, često se, na žalost, dogodi da dobiju stipendije imućna djeca, a oni koji stvarno nemaju, jednostavno je ne mogu dobiti * Géza Kucsera: U Subotici žive nacionalne manjine u određenim postotcima, oni su građani ove zemlje, plaćaju porez, doprinose proračunu, a iz toga proizlazi da razmjerno svojoj brojnosti imaju i određena prava*

nata »Dezső Kosztolányi«, a potom i Udruga »Antonije Hadžić«. U posljednjih nekoliko godina novac za stipendiranje osiguravan je i iz gradskog proračuna Subotice, ali prema riječima Katarine Čeliković i to je bila mizerno mala svota iz koje se moglo samo jednom na godinu davati neka vrsta pomoći djeci hrvatske zajednice koja uče u Vojvodini.

»U vrijeme kada smo dobivali sredstva iz Konzulata i Republike Hrvatske, ili pomoć iz Njemačke i Italije, davali smo stipendije po cijeloj Vojvodini, a kako je kasnije samo grad Subotica osiguravao sredstva onda smo i mi smanjili pomoć isključivo našoj djeci i učenicima. Za nas je zato to još strašnije, jer sad nema više skoro nikakve pomoći«, kaže Čelikovićeva, te dodaje kako je iz gradskog pro-

računa na račun Udruge doduše uplaćeno 75.000 dinara i tijekom ove godine očekuje se još jedna ista uplata, ali iz toga se učenicima može dati samo jednokratna pomoć u visini od po tisuću, dvije dinara.

»To je izuzetno mali novčani priliv koji ne može zadovoljiti niti deset posto potreba, tako da se pitamo – što dalje? Uskoro ćemo imati Skupštinu Udruge na kojoj će se donijeti odluka ima li smisla uopće postojati ili ne, jer kakva je svrha ako ne možeš nigdje nabaviti novac od nekih stalnih izvora«, smatra Čelikovićeva.

Prema prijašnjoj odluci o stipendiranju kriteriji i postupak dodjele definirali su se na razini grada, pa je svaka od spomenute tri udruge sukladno tomu predlagala dobitnike stipendija. »Uvijek

smo na raspolaganju imali desetak, najviše 15 stipendija, što je za hrvatsku zajednicu jako malo jer imamo jako puno studenata i jako puno siromašnih. A onda još kad je kriterij izvrsnost, često se, na žalost, dogodi da dobiju stipendije imućna djeca, a oni koji stvarno nemaju, recimo sa salaša, iz okolice, Đurđina, Tavakuta, oni jednostavno ne mogu dobiti, a njima je financijski još teže. Ovakva odluka će za nas značiti još više zaostajanje u obrazovanju, to je definitivna poruka«, smatra Katarina Čeliković.

Ocjena nije uvijek odraz znanja

Predsjednik Izvršnog odbora Mađarskog nacionalnog vijeća i bivši gradonačelnik Géza Kucsera

također smatra da je donijeta pogrešna odluka, te da je prijašnji način stipendiranja dobro funkcionirao i bio prilagođen uvjetima specifične sredine. On ističe da postignuti uspjeh kao kriterij za dodjelu stipendija nije dovoljno dobro mjerilo, te da novu odluku treba preraditi.

»Svojedobno, kada je donošena prethodna odluka, puno smo polemizirali o tomu može li samo prosječna ocjena i uspjeh u školovanju biti mjerilo po kom će se sredstva podijeliti. Prosvjetni radnici dobro znaju da ocjena nije uvijek odraz pravog znanja, jer su kriteriji ocjenjivanja različiti. Osim toga, što je mislim i najbitnije, u području visokog i višeg obrazovanja nema mogućnosti organiziranja nastave na materinskom jeziku slušatelja. To znači da su djeca, kojima materinski jezik nije srpski, na neki način hendikepirana, jer možda nemaju dovoljan fond riječi i ne mogu se dobro izražavati, što znači da će imati nižu prosječnu ocjenu, a time i automatski gube korak s onima kojima je to omogućeno samim rođenjem i mogu mnogo bolje raditi. Podjela prema procentualnom sastavu stanovništva može pomoći da se izbjegnu takve situacije. Također, preporuka da nacionalna vijeća daju mišljenje o kandidatima jeste prihvatljiva,

međutim, težina te preporuke ne može kompenzirati ono što se može gubiti na drugoj strani, kao što je nedovoljno znanje jezika. Smatram da odluku treba preraditi, i da nije dobro oduzimati stečena prava«, kaže Géza Kucsera.

On također ističe da bi jedan od kriterija za dodjelu stipendija moralo biti materijalno stanje kandidata, jer mnoge obitelji žive u veoma skromnim uvjetima, te podsjeća da je nerijetko to siromašenje proisteklo u ratnim godinama kada su upravo brojni pripadnici manjina bili nasilno uklonjeni iz državnih poduzeća, vojske, policije, itd. Kucsera smatra da bi gradska uprava morala imati u vidu i podatak prema kojemu je samo tijekom prošle godine Mađarska iz svojih fondova dala oko 100.000 eura za razvoj i unapređenje subotičkog srednjeg obrazovanja.

»Treba usporediti taj iznos s proračunskim sredstvima koja se izdvajaju za obrazovanje, jer i to je doprinos naše zajednice putem matične države. Neosporno je da u Subotici žive nacionalne manjine u određenim postotcima, oni su građani ove zemlje, plaćaju porez, doprinose proračunu, a iz toga proizlazi da razmjerno svojoj brojnosti imaju i određena prava.

U uvjetima kada su donijeti zakoni o nacionalnim vijećima

nacionalnih manjina, i kad Srbija promovira jedan drugačiji odnos prema nacionalnim manjinama, onda u oazi mirnog suživota kao što je to u Subotici, donosimo i povlačimo poteze koji ni na koji način ne mogu potkrijepiti tu dobru namjeru koja je u državnoj politici iskazana. Mislim da Subotica ne treba biti negativan primjer za takve stvari«, kaže Géza Kucsera.

KRITERIJI SU ISTI ZA SVE

S druge strane, predlagači odluke smatraju da su novim kriterijima svi studenti stavljeni u ravnopravan položaj. Obrazlažući za skupštinskom govornicom prijedlog odluke pomoćnica gradonačelnika za područje obrazovanja i kulture *Ljubica Kiselički* rekla je:

»Do sada smo imali situaciju da tri fundacije, odnosno srpska, hrvatska i mađarska, autonomno donose odluke o tome tko će dobiti stipendije za školovanje na visokoškolskim ustanovama. Oni koji ne pripadaju tim narodima ili su iz miješanih brakova, gotovo i nisu imali mogućnost dobiti sredstva. Od sada će jedini kriteriji biti uspjeh u dotadašnjem školovanju, deficitarnost zanimanja za koje se obrazuju, potrebe grada, uporaba više jezika sredine, ali i mišlje-

nje vijeća nacionalnih manjina. Na temelju bodovanja, zasnovanog na tim kriterijima, pravit će se lista stipendista. Trebaju nam ljudi čiji će talent i inventivnost povući ovaj grad naprijed, pa će na ovaj način stipendije dobiti najbolji mladi Subotičani, bez obzira na nacionalnu pripadnost. Nije točno da će predstavnici mađarske zajednice biti oštećeni na ovaj način, jer osim što će dobijati dodatne poene na temelju mišljenja matičnog nacionalnog vijeća, moći će konkurirati i za mnoga deficitarna radna mjesta gdje je neophodno znanje mađarskog jezika.«

Ovo ipak nije umirilo vijećnicu SVM-a *Líviu Joó Horti* koja je za RTV »Pannon« izjavila da će se njezina stranka obratiti Ustavnom sudu povodom odluke o dodjeljivanju stipendija, jer se novim rješenjem uskraćuju stečena prava manjinskih zajednica, a o stipendiranju je nedavno govorio i predsjednik SVM-a *István Pástor* na konferenciji za novinare na kojoj je, povodom uspjeha na izborima za Nacionalno vijeće Mađara, obećao osnivanje fonda za stipendiranje učenika i studenata, kao i skorašnju izgradnju studentskog doma u Novom Sadu za studente mađarske nacionalnosti uz potporu država Srbije i Mađarske.

S. Mamužić

JÖVŐ
VODA POWER
ENERGIA
WATER
BUDUĆNOST
VÍZ FUTURE
ENERGIJA

JKP Vodovod i Kanalizacija
Subotica

U REGIONALNOJ GOSPODARSKOJ KOMORI U SUBOTICI PREDSTAVLJEN NOVI CARINSKI ZAKON

Jednostavniji i brži protok robe

Želi se stvoriti povjerenje, da se više ne gleda na carinu kao na jedan represivni aparat koji samo goni švercere, nego kao aktivan mehanizam u gospodarskom razvoju

Pojednostavljeni carinski propisi i brži protok robe preko granice – samo su neke od pogodnosti koje gospodarstvenicima donosi novi Carinski zakon, koji je stupio na snagu 3. svibnja ove godine, a koji će kroz nekoliko predavanja biti predstavljen u devet regionalnih gospodarskih komora u Srbiji u organizaciji Uprave carina Republike Srbije i kompanije DHL.

»Cilj ovih prezentacija je da se carinski postupak i carinske usluge učine učinkovitijim i produktivnijim, a ta transparentnost i prozornost granica između ostalog je i jedan od zahtjeva priključenja Srbije Europskoj Uniji. Temeljni princip EU je slobodan promet robe i carinska služba to treba omogućiti. Kroz predstavljanje želimo upoznati gospodarstvenike s novinama u novom Carinskom zakonu, a između ostalog riječ je o posebnim oblicima pojednostavljenog postupka, o tzv. ovlaštenim gospodarskim subjektima, odnosno posebnim ovlaštenjima. To je velika novina, jer zapravo se omogućava velikim poduzećima, kao što su primjerice kemijska industrija, špediteri, itd., da sklapaju poslovne sporazume s Upravom carina kako bi se osigurao učinkoviti carinski postupak. To je jako važno zato što se zapravo ide na to da se stvori povjerenje između velikih poduzeća i carine, dakle, da se više ne gleda carina u nekom tradicionalnom smislu kao jedan represivni aparat koji samo goni švercere, nego kao aktivan mehanizam u gospodarskom razvoju. Mogu reći i da u nekoj dalekoj budućnosti mi očekujemo ukidanje carina, i Srbija velikim dijelom već ima takve aranžmane s EU«, rekao je *Stevan Lilić*, profesor Pravnog fakulteta u Beogradu. On ističe kako se pod pojednostavljivanjem carinske procedure podrazumijeva prije svega učinkovitost, brzina, zaštita gospodarstva i sigurnost,

te nastojanje da se sve više u postupku carinske procedure s robnog prijeđe na dokumenta, pa čak i na elektroničke procedure.

»Moram napomenuti da je Srbija u godišnjem izvješću o napredovanju, koje je napravila EU, za 2009. dobila dosta visoku ocjenu vezano za carine, a to je bilo prije donošenja ovog Carinskog zakona. Mi očekujemo ovih dana i izvješće za 2010. i u ovom trenutku osobito nas zanima segmet carine i porezi«, dodaje *Lilić*.

Predsjednik Regionalne gospodarske komore u Subotici *Slobodan Vojinović* smatra da je u novom zakonskom rješenju otklonjeno dosta problema koji su se pokazali u prethodnom zakonu, te ističe kako je i Gospodarska komora na vrijeme ukazala na neke manjkavosti.

»Istini za volju, vjerojatno ćemo tek u praksi vidjeti koji će se novi problemi otvoriti, ali zato je bilo vrlo korektno što su Uprava carine i njihovi stručnjaci došli u Suboticu kako bi objasnili poduzetnicima što mogu rješavati

novim zakonom i kako koristiti te povoljnosti. Ipak, ostaje još jedan ozbiljan problem, koji se, na žalost, ne može riješiti Carinskim zakonom, a to je pitanje PDV-a prilikom uvoza sirovina i repromaterijala. Zaista nema logike i nema se prava tražiti od poslodavaca ili poduzeća da plaćaju unaprijed porez i da to traje po 40 i 50 dana. Ne trebaju na taj način poduzeća financirati državu«, kaže *Vojinović*.

On smatra da će novim Carinskim zakonom prije svega

zaštititi, a on se odnosi na carinska dokumenta kod nas. Primjerice, ako roba ide za Englesku treba imati ponovno certifikate koji se tiču samo Engleske i pravila njihovih inspekcija, kad ide u EU treba imati certifikate koji se tiču EU, tako posebno ima Švicarska, Skandinavija, muslimanske zemlje, Rusija. Premda to nije problem carine, taj problem se otvori na carini koja ne smije propustiti robu bez certifikata. Sada je, recimo, problem izvoza repromaterijala, voća i povrća u Rusiju, jer proizvode mora pratiti certifikat o tomu kako je on tretiran – je li tretiran nekim zabranjenim proizvodom? Ako taj dokument nije priložen, carina neće propustiti robu. Ali carina nije kriva, kriv je onaj tko je to trebao pripremiti. Zbog toga se mora puno raditi na edukaciji kadrova i ljudi u poduzećima koja imaju svoje izvoze i uvoze, i osobito u špediterskim kućama, jer moraju ljudi biti spremni dati savjet onima koji to ne znaju ili nemaju te službe, a i ne može se bilo tko baviti izvozom i uvozom«, rekao je *Vojinović*.

Novi Carinski zakon omogućit će gospodarstvenicima da brže dođu do robe poslije prijave carinskoj službi, te da prijavljuju robu na osnovi nepotpune carinske deklaracije. Roba će se cariniti i praznicima, kao i po isteku radnog vremena, a pojednostavljena deklaracija kod izvoza podrazumijeva da se roba ne zadržava na granici, što znači da nema troškova skladištenja, već ide ravno u proizvodne pogone, a carinsku ispravu može zamijeniti knjigovodstvena. Pravo da preuzmu dio carinskih poslova imaju i kompanije koje su se do sada u vanjskotrgovinskim poslovima pokazale kao pouzdani partneri, kojima se može vjerovati i koje prethodno potpišu sporazum s carinikom i tako steknu pravo ovlaštenog izvoznika.

»Ima još drugih pitanja koja se moraju usuglastiti, ali mislim da to nećemo uspjeti zakonom, zato što različite države imaju svoj različiti pristup izvanocarinskoj

S. Mamužić

PRIOPĆENJE KABELSKODISTRIBUCIJSKOG SUSTAVA RTS jedini emiter utakmica u Srbiji

Kabelskodistribucijski sustav obavijestio je preplatnike kako je prinuđen isključivati sve televizijske kanale na kojima se emitira prijenos nogometnih utakmica sa svjetskog prvenstva u nogometu, jer Radiodifuzna ustanova Radio televizije Srbije posjeduje ekskluzivno pravo izravnih prijenosa na teritoriju Republike Srbije. RTS je o ovome uputio pismo kabelskim operaterima uz upozorenje da će, ukoliko dođe do bilo kakve povrede prava ekskluzivnosti, zatražiti zaštitu svojih prava kod nadležnih sudova. Kabelskim operaterima dopis je dostavila i Hrvatska radiotelevizija podsjećajući ih na obvezu skremblovanja, odnosno zatamnjivanja programa HTV 2 u vrijeme prijenosa sportskih događaja.

EU FINANCIRA SURADNJU SUBOTIČKE I SEGEDINSKE TRŽNICE

Analiza tržišta poljoprivrednih regija

Subotička i segedinska tržnica dobit će iz pretpripravnih IPA fondova Europske Unije za prekograničnu suradnju oko 140.000 eura za realizaciju zajedničkog projekta koji je namijenjen unapređenju položaja primarnih proizvođača kroz ekonomsku suradnju.

Projektom, koji će biti realiziran do 14. lipnja sljedeće godine, predviđeno je održavanje znanstvenih skupova posvećenih unapređenju suradnje i savjetovanje za poljoprivredne proizvođače. Direktor Pijačne uprave i predsjednik Udruženja pijačara Srbije Béla Bodrogi rekao je kako se najviše očekuje od analize tržišta dvije poljoprivredne regije, a koristi će biti i od uvođenja informatičkih punktova na tržnicama. Prodavači će moći ponuditi svoju robu putem kompjutera, ali će moći i sami vidjeti gdje bi je najbolje mogli prodati.

KVALITETA VODE PALIČKOG JEZERA

Ne preporučuje se kupanje u jezeru

Direktor JP »Park Palić« Goran Gabrić uputio je prošloga tjedna priopćenje u kojemu navodi kako se kupanje u jezeru Palić ne preporučuje zbog bakterija u vodi koje su rizične za zdravlje.

»Rezultati laboratorijskih ispitivanja i stručnog razmatranja subotičkog Zavoda za javno zdravlje, od 10. lipnja, iz uzoraka uzetih s tri lokaliteta jezera ukazuju na postojanje koliformnih bakterija, što s higijenskog i zdravstvenog aspekta predstavlja rizik za kupanje i rekreaciju

na vodi, te se ne preporučuje kupanje u jezeru«, stoji u priopćenju u kojemu se dodaje da će Zavod za javno zdravlje svaka dva tjedna raditi ispitivanje uzoraka jezerske vode, o čijim će rezultatima analize i utjecaja na sigurnost kupanja poduzeće »Park Palić« pravodobno informirati javnost.

NA SAJMU U MALEZIJU

Subotička Mlekara na najvećem halal sajmu

Na vodećem svjetskom sajmu halal proizvoda »Mihas«, koji se od 23. do 27. lipnja održava u Kuala Lumpuru u Maleziji, među šest kompanija iz Srbije predstaviti će se i »Mlekara Subotica«. Proizvođači iz Srbije - »Igda«, »Altamed«, »Royal EcoFood«, »Mlekara Subotica«, »LTS Farmer« i »Foodland« izložit će mliječne i proizvode od mesa, šumske gljive, džemove, sokove i soseve.

Nastup naših poduzeća na sajmu organizirala je Halal Agencija Srbije,

uz potporu USAID Agrobiznis projekta i Veleposlanstva Malezije u Srbiji. Tvrtke koje sudjeluju na sajmu prošle su kroz treninge na temu »Kako poslovati na tržištu Malezije«, »Poslovni bonton i društveni običaji jugoistočne Azije i muslimanskog svijeta« i »Strateška prodaja - utvrđivanje cijena za izvozna tržišta«.

Svjetsko tržište halal proizvoda danas dostiže promet od 500 milijardi dolara i ima više od dvije milijarde potrošača godišnje, čime predstavlja veliki potencijal za proizvođače hrane i pića širom svijeta. Osobitost ovog sajma predstavlja mogućnost da se na jednom mjestu susretnu kupci iz mnogobrojnih zemalja Bliskog istoka i sjeverne Afrike.

MAĐARSKI VELEPOSŁANIK IMRE VARGA POSJETIO REGIONALNU GOSPODARSKU KOMORU

Međusobni promet manji za 40 posto

Zbog ekonomske krize gospodarska razmjena između Srbije i Mađarske manja je za 40 posto, a razina investicija mađarskog gospodarstva koja je prethodnih godina iznosila 470 milijuna eura, sada je pala na oko 350 milijuna. S ciljem da se potakne novi rast razmjene i investicija mađarskog gospodarstva na ovom prostoru, Regionalnu gospodarsku komoru u Subotici posjetio je ovog tjedna veleposlanik Republike Mađarske u Beogradu Imre Varga i generalni konzul u Subotici Tamás Korsos. Predsjednik Regionalne gospodarske komore Slobodan Vojinović rekao je kako je cilj dovesti razmjenu barem na približno istu razinu u odnosu na vrijeme prije krize, te iznio podatke prema kojima je posljednje tri godine Srbija u Mađarsku najviše izvozila šećer, a iz Mađarske najviše se uvozilo gorivo, čelik, drvo, preradevine od drveta i dio plastičnih masa.

Mađari su posebno zainteresirani za investiranje u poljoprivredu, energetiku i infrastrukturu Srbije, a dvije države postigle su i načelne dogovore o obnavljanju pruge od Baje do Subotice, Segedina i Temišvara, kao i pretvaranje Tise u međunarodni plovni put.

Kulturno središte istočnoga Srijema

Početkom 20. stoljeća Mitrovica postaje kulturno središte istočnog Srijema. Hrvati osnivaju sve veći broj kulturnih organizacija s nacionalnim predznakom. Najstarije hrvatsko kulturno društvo je Hrvatsko pjevačko društvo »Nada« osnovano 1886. Osnivač društva i prvi predsjednik bio je poznati mitrovački župnik i arheolog *Pavao Miler*, dok su u vodstvu bili ugledni Hrvati – Mitrovčani: *Gamišček Wolf*, *Payer*, *Dogan*, *Woller*.

NAJSTARIJE HRVATSKO DRUŠTVO

Ubrzo HPD »Nada« svoj repertoar proširuje i na kazališne predstave, koje su bile besplatne za seljake. Svoj nacionalni karakter iskazivalo je hrvatskim pjesmama i predstavama o smrti *Zrinskog Frankopana*, kao i proslavom 100. godišnjice rođenja *Vatroslava Lisinskog*. Godine 1923. na godišnjoj skupštini donosi se odluka da 30 posto sredstava od svake javne priredbe ide za izgradnju Hrvatskog doma. Te godine od istaknutih Hrvata prilazi Društvu *Ivan Lončarević Petar Gvozdić*. HPD »Nada« je imalo oko 200 članova i dalo ogroman doprinos hrvatskoj kulturi u Srijemskoj Mitrovici. Društvo je ukinuto 1945. godine.

Drugo pjevačko društvo u Mitrovici je bilo Hrvatsko ratarsko i prosvjetno društvo »Tomislav«. Ovo društvo je osnovano 1910. U svom radu bilo je povezano s naukom braće Radić. HRPD »Tomislav« djeluje, kao i ostala društva, do kraja Drugog svjetskog rata, kada je nasilno ukinuto. Društvo je osnovao *Ante Cimaš* saradnji s *Grgom Perkovićem*, *Stipanom Mandićem*, *Đukom Španovićem*, *Đurom Valokom*, *Stipom Španovićem*, *Nikolom Pismestrovicom* i *Mitrom Lovrićem*. Svoju orijentiranost prema hrvatskom seljaku, osim suradnje s HSS-om, iskazuje i u uskoj povezanosti s Hrvatskom seljačkom zadrugom.

Najmlađe hrvatsko pjevačko društvo u Mitrovici je bila »Hrvatska omladina« osnovano 1920. godine. Nažalost, samo godinu dana nakon osnivanja preminuo je osnivač i predsjednik društva *Rudolf Horvatić*, a na njegovo

mjesto dolazi dotadašnji podpredsjednik *Ivan Matijašević*. Hrvatska omladina je prvi put zajedno istupila s ostalim hrvatskim društvima 5. lipnja 1921. godine prilikom proslave 300. godišnjice rođenja *Petra Zrinskog*. Društvena pravila protumačena 1922. utvrđuju smjer društva: širiti i unaprediti hrvatsku glazbenu umjetnost, općenito njegovati slavensku pjesmu i glazbu, naobražavati članstvo uzornim predavanjem i čitanjem korisnih knjiga.

Društvo je također bilo obvezatno pomagati siromašnim članovima i učenicima s 25 posto prihoda od svake zabave. Svoju najveću svečanost »Hrvatska omladina« je doživjela 6. rujna 1924. prilikom posvete zastave društva. Zastava je bila u narodnim bojama (crveno- bijelo- plavo), s jedne strane zastave se nalazila lira s tamburom i otvorena knjiga na kojoj je ispisan stih *Antuna Nemčića*: »Prošteno je zulumčaru / prošteno je ubojici / prošteno je svima, svima / samo nije izdajici«.

Ispod lire je bilo ispisano »Navik on živi, ki zgine pošteno«, zatim nekoliko nota »Lijepe naše«. Posvete zastave su prisustvovala hrvatska društva iz Splita, Đakova, Županje, Zemuna i Iloka, kao i omladina Starčevićeve Stranke prava iz Zagreba. U prosincu 1933. godine na zajedničkoj sjednici »Hrvatske omladine« i HPD-a »Nada« odlučeno je da ta dva društva stupaju u društvenu i radnu zajednicu, a da ne gube svoju samostalnost. Svako društvo će zadržati svoj odbor i samostalno ga na svojim skupštinama birati.

Osim pjevačkih društava u Mitrovici je postojala Hrvatska čitaonica (osnovana 1880.), Hrvatska građanska i obrtna čitaonica (osnovana 1886.), Hrvatski sokol (osnovan 1905.). Sva ova društva odvajala su prihode za izgradnju Hrvatskog doma. Hrvatski dom je izgrađen 1928. godine od priloga društava i građana, ali je poslije rata 1948. nasilno oduzet.

OBNOVA I VRAĆANJE DOMA

Osnivačka skupština sadašnjeg društva Hrvatskog kulturnog centra »Srijem« bila je u prostorijama župne dvorane 19. listopada 1997. godine. Proces registracije kod nadležnih državnih vlasti išao je dosta sporo i teško. Vlč. *Joza Matanović* vodio je čak i upravni spor pred Ustavnim sudom Srbije, koji je proglasio neregularnost prethodno donetih odluka drugih (nižih) sudova. Tijekom 2001. godine proces registracije je bio dovršen. Proces je dovršio sadašnji župnik *Eduard Španović*. Osnivači HKC-a »Srijem« su bili srijemski Hrvati iz više mjesta u Srijemu (Ruma, Golubinci, Srijemska Kamenica), ali naravno – najviše je bilo Mitrovčana. Kao osnivači bili su upisani i neki naši svrčenici, primjerice: *Jozo Duspara*, *Boško Radijelović*, pokojni *Stjepan Miler*. Treba imati u vidu okolnosti nastanka i činjenicu da se tada pristupilo prvom osnivanju neke hrvatske udruge u Srijemu nakon dugo vremena. Hrvati iz drugih mjesta su pozivani da sami čin

dobije na važnosti i da se eventualno i drugi uključe u njegov rad. Postojala su i mišljenja da HKC »Srijem« treba predstavljati krovnu udrugu za više hrvatskih zajednica u Srijemu. Svoj prvi nastup HKC »Srijem« je imao 20. lipnja 1998. na Tjednu vojvodanskih Hrvata u Zagrebu.

Dugo godina prostorije HKC-a »Srijem« nalazile su se u prostorijama župe a probe folklor i drugih sekcija, kao i proslave, održavane su u dvorani u župnom dvorištu. Nakon procesa vraćanja oduzete imovine nakon Drugog svjetskog rata, 13. kolovoza 2007. godine, HKC »Srijem« svoje aktivnosti prebacuje u prostorije vraćenog Hrvatskog doma. Početak rada HKC-a »Srijem« vezuje se uz folklornu sekciju koja je dugo bila jedina i najbrojnija. Nakon folklorne sekcije pod vodstvom Mile Španović započeo je s radom odjel za hrvatski jezik i književnost, gde su djeca nastupala na mnogim recitatorskim natjecanjima, a posjećivala su i školu hrvatskog jezika u Novom Vionodolskom. Tijekom 2002. godine osnovan je atelje sv. Anastazija kao likovni odjel, dok danas postoje još tamburaški, povijsni i pravni odjel. HKC »Srijem« je do sada nastupao u mnogim mjestima, a neka od njih su: Ruma, Slankamen, Tavankut, Subotica, Zemun, Nijemci, Osijek, Vinkovci, Otok, Čepin, Zagreb, Sesvetski Kraljevac, Bapska, Novska, Ilok, Tolisa, Slavonski Brod, Gunja, Janjevo.

Dario Španović

GODIŠNJI KONCERT HBKUD-A »LEMEŠ« IZ SVETOZARA MILETIĆA

Entuzijazam mladih i nesluh odraslih

Članovi folklornog odjela HBKUD-a »Lemeš« u petak, 18. lipnja, prikazali su svoj jednogodišnji rad. Nastup je bio u Domu kulture u Svetozaru Miletiću.

se intenzivno raditi pod stručnim vodstvom. Oduvijek su postojali problemi s koreografima (ili nisu dugo ostajali ili nije bilo novca da se plati njihov rad).

Trenutačno s djecom radi *Nada*

s njima većinom radi plesove iz Srbije. Folklorni odjel ima 3 skupine: mladu dječju, stariju dječju skupinu i izvođače.

Ove večeri su sve tri skupine nastupale s bunjevačkim ple-

Gosti ove večeri bili su članovi plesne škole KUD-a »Ravangrad« iz Sombora. Nekoliko članova folklornog odjela pohađaju ovu plesnu školu koju vodi instruktorka plesa *Aleksandra Stanojević*, pa su iskoristili prigodu prikazati salsu, rumbu i ča ča ča.

Još jedan problem koji muči ovaj odjel je nedostatak tamburaškog sastava pa koriste snimke na CD-ima za nastupe. Mnogo problema, ali i mnogo rada, i jedna lijepa i ugodna večer provedena s ovim odjelom pokazuje entuzijazam mladih i nesluh odraslih za njihove probleme.

Publiku je pozdravila predsjednica HBKUD-a »Lemeš« *Marija Bagi*. Program su vodile *Maja Sekulić* i *Barbara Tomas*.

Kao i uvijek, publika je pokazala interesovanje za ovakve događaje pa se odazvala u lijepom broju. Rad mladih plesača nagradila je burnim aplauzom.

Prikupljeni novac od ulaznica bit će utrošen za pokriće troškova društva na putu za Skoplje, koji je planiran za 2. srpnja.

Lucia Tošaki

Gosti iz Sombora plesali su salsu, rumbu i ča ča ča

Folklorni odjel ovog društva postoji od 1978. godine i djelovao je pri školi i omladinskoj organizaciji. Od tada su se vremena promijenila. Osnovane su udruge, počelo

Delić iz Stanišića (1 godinu). Njezin rad plaćaju djeca, a ne udruga. Problem u njenom radu je što plesove iz Vojvodine – napose bunjevačke slabo poznaje pa

sovima (koreografkinji je pomogla plesačica *Marija Tošaki*). Prikazali su plesove iz Brusnika, Šumadije, Vranjskog polja, Pčinje i Leskovačkog pomoravlja.

U SOMBORU POČEO MEĐUNARODNI DRAMSKI FESTIVAL

Hercegovci se predstavili »Iščašenom idejom«

HBKUD »Vladimir Nazor« iz Sombora organizator je prve Međunarodne smotre amaterskih dramskih društava. Ovaj festival je započeo prošle subote, 19. lipnja, predstavom »Iščašena ideja« Pučke scene Hrvatske čitaonice iz Hercegovca. Autor komedije je *Vjekoslav Domini*, dok je režiju izvrsno odradio *Ivan Bratković*. Ovaj komad prati zbivanja u obitelji imućnih obrtnika, a kroz predstavu se stalno događaju obrati i zakulisne radnje, dok se sve vrti oko novca i obiteljskog blaga. Predstava je na XVI. danima Hrvatskog pučkog teatra u Hercegovcu, održanim od 26. do 28. veljače ove godine, proglašena najboljom do sada. Nažalost, u Somboru nije opravdala nagradu koju je sasvim zaslužno u Hercegovcu dobila, zbog nedolaska glumice koja tumači glavnu ulogu. U pitanju je jedan veoma bizaran problem – istekla joj je putovnica, stoga je predstava bila pomalo usporena i neritmična, s čestim zaboravljanjem teksta zamjenske glumice.

Danas će dramska sekcija KPZH »Šokadija« iz Sonte od 18 sati prikazati predstavu »Knez nije zno plivat« autora i redatelja *Ivana Andrašića*, a nakon njih na scenu izlazi dramska sekcija HBKUD-a »Lemeš« iz Svetozara Miletića s predstavom »Stipanova princeza« u režiji *Antuna Aladžića*. Subota je rezervirana za mladu sekciju HBKUD-a »Vladimir Nazor«. Oni će odigrati predstavu »Bubašva-ba« talentirane mlade autorice i redateljke *Lee Jevtić*.

U subotu će glumac somborskog Narodnog pozorišta *Mihajlo Nestorović* proglasiti najbolju žensku i mušku ulogu, kao i najbolju predstavu.

Z. G.

Međunarodni dan glazbe

Prijateljstvom s Hrvatima iz Pečuha u susjednoj Mađarskoj, Šokačka je grana zaslužila biti sudionikom Međunarodnog dana glazbe. Cijeloga dana, 21. lipnja, diljem Pečuha nastupilo je 30-tak grupa, bendova, skupina i KUD-ova s jednim jedinim ciljem – razgaliti i zabaviti građane Pečuha u godini kada je Pečuh grad europske kulture.

»Čitavu godinu prije pošli smo s projektom«, rekao nam je *Antun Vizin-Antuš*, menadžer u Centru za kulturu grada Pečuha. »Zamislili smo nastup 40-50 manje ili više poznatih grupa, bendova, skupina ili KUD-ova, no ovo vrijeme nam je promijenilo planove i nastupilo ih je tek 30-tak. Od ranoga jutra nastupili su Pecs Gospel Korus, Tramp band, Szekszard Big Bend, Őcsi band Balkan, Brass band iz Arada i Pecs simfonietta, a najveći je pljesak pobrao Tamburaški orkestar ovdašnjih Hrvata.«

Kako je Antuš bio jedini predstavnik organizatora, pitali smo ga i za nastup Šokačke grane iz Osijeka?

»Vidite, Pečuh i Osijek su gradovi prijatelji već dugi niz godine i česti su susreti dvaju gradova na različitim razinama. Od osnutka

Šokci iz Osijeka u Arkad Shopping Mellu

Šokačke grane prije pet godina uspostavljen je kontakt i Šokačka je grana već nastupala u Pečuhu i zadivila ovdašnje Hrvate i Bošnjake. Šokci iz Osijeka nastupili su u Arkad Shopping Mellu i svojim su nastupom zadivili veliki broj posjetitelja ovog poznatog trgovačkog centra.

Antun Vizin nam se pohvalio da tijekom čitave godine imaju bezbroj kulturnih događanja kojima opravdavaju naziv Europskog

grada kulture. Upravo su završili veliki festival koji je okupio sudionike od glazbenih koncerata do mađarske gastronomske ponude kod pečuške katedrale, a narednih tjedana je u centru pozornosti festival kulture mladeži Pečuha i okolice. Slijedi tijekom cijeloga ljeta niz koncerata od zabavne do klasične glazbe, a svake srijede su igre i plesovi europskih naroda, pa će tako biti predstavljene i hrvatske igre i plesovi. Bit će to još jedno oku-

pljanje hrvatske zajednice Pečuha i okolice. Nedjeljom prije podne, okušat će se puhački orkestri iz čitave Europe, gradski i vatrogasni i biti će to natjecanje kao u vrijeme Austro-Ugarske Monarhije.

I *Vera Erl*, predsjednica Šokačke grane zadovoljna je dočekom i nastupom. Muška pjevačka skupina »Šokci« i tamburaši »Šokačka duša« zadovoljili su brojne posjetitelje.

Slavko Žebić

SURADNJA DRUŠTAVA IZ TOVARNIKA I PLAVNE

Knjige za »Matoševu« knjižnicu

»Prošle godine za vrijeme sedmog susreta pjesnika 'Lira naiva 2009.' u Plavni (20. lipnja) dr. *Andrija Kopilović* je zajedno s prof. *Katarinom Čeliković* otvorio knjižnicu i čitaonicu 'Matoša' i tom prigodom darivao, skupa s njom, prvih stotinu knjiga«, kazala je među ostalim predsjednica HKUPD-a »Matoš« *Kata Pelajić* u razgovoru s gostom »Matoševu« knjižnice *Željkom Anićem*, predsjednikom Društva Antuna Gustava Matoša iz Tovarnika.

Posjet Plavni *Željka Anića*, koji je i voditelj projekta Kuća A. G. Matoša – kulturni centar u Tovarniku, uslijedio je točno dan poslije prve obljetnice od osnutka »Ma-

toševu« knjižnice i čitaonice u ponedjeljak, 21. lipnja. On je tom prigodom darivao »Matoševu« knjižnici nekoliko knjiga i komplet sabranih djela A. G. Matoša. Članovi Predsjedništva HKUPD-a »Matoš«, koji su nazočili ovom susretu, bili su iskreno dirnuti i ne malo iznenađeni ovim drago-

cjenim darom, jer do sada u ovoj knjižnici nije bilo niti jedne Matoševe knjige.

Željko Anić se zanimao za rad ovog kulturno-umjetničko-prosvjetnog društva, osobito povijesno-istraživačkog odjela, kao i za narodnu nošnju ovdašnjih Hrvata. On se prošetao s domaćinima središtem sela, vidio mjesto gdje je nekada bila kuća u kojoj je živio Matošev djed i gdje mu se rodio otac, te razgledao župnu crkvu. Osobito su ga interesirale crkvene orgulje na kojima je zacijelo svirao Matošev djed Grgo, a koje više nisu u funkciji. Pri tome je ponudio pomoć u organiziranju eventualnog popravka i restauriranja ovog još uvijek lijepog instrumenta.

Dogovorena je buduća suradnja, mogućnost zajedničkih projekata, istraživanja i češća međusobna posjećivanja predstavnika dvaju društava.

Zgrada u kojoj je smještena »Matoševa« knjižnica i čitaonica nalazi se u samom središtu sela, u neposrednoj blizini škole, crkve i mjesta gdje je nekada bila kuća Matoševih predaka. U njoj su smještene knjige, novine, računalo i arhiv društva, a služi i za održavanje proba i druge potrebe. Osim spomenutih institucija i sada Društva Antuna Gustava Matoša iz Tovarnika, knjige su darivali knjižnici pojedine udruge, te časni pojedinci: *Josip Dumendžić Meštar*, *Josip Benak*, *Andrija Kovač* i vlč. *Josip Štefković*, a neki su najavili da će to uskoro učiniti.

Zvonimir Pelajić

Zajedništvo kao temelj snage

Održana je i Izborna skupština zavičajnog kluba Beščana na kojoj je nakon izvješća o radu u prethodnom razdoblju potvrđen stari Izvršni odbor, a za novog predsjednika izabran je Mladen Čavar iz Zagreba

Zavičajni klub Beščana jedan je od devet zavičajnih klubova koji djeluju u okviru Zajednice protjeranih Hrvata iz Srijema, Bačke i Banata i jedini koji svoja redovita okupljanja organizira čak dva puta godišnje – takozvana zimska i ljetna okupljanja. Zimska se održavaju svake godine u Zagrebu, a ljetna u Virovitici, Bjelovaru, Požegi i Zagrebu, u mjestima u kojima Zavičajni klub ima svoje ogranke. Ove godine skup Beščana je održan 19. i 20. lipnja u Zagrebu, a budući da je istekao mandat dosadašnjem čelništvu, održana je i redovita Izborna skupština tog zavičajnog kluba.

Ovogodišnje, 18. po redu okupljanje Beščana započelo je 19. lipnja organizacijom turnira u malom nogometu na nogometnom igralištu pokraj restorana »Zlatna medalja«, na kojem su sudjelevala dvije ekipe Beščana iz Zagreba (»stari« i »mladi«), ekipa Beščana iz Beške i ekipa sastavljena iz svih zavičajnih klubova Zajednice protjeranih Hrvata iz Srijema, Bačke i Banata. Pobjednički pehar osvojila je mlada ekipa Beščana iz Zagreba, a viceprvaci su Beščani iz Beške.

Susret Beščana je nastavljen u nedjelju, 20. lipnja, tradicionalnom sv. misom za Srijemce u crkvi Predragocjene Krvi Isusove u zagrebačkom naselju Kozari Bok, koju su služili sadašnji i bivši svećenici župe Beška, prečasni *Božidar Lusavec* i *Tomislav Radišić*, te fra *Dominko Batinić*, rođeni Beščanin, koji je sada župnik župe u Novoj Bili, u Bosni i Hercegovini.

BUDITE ČOVJEKOLJUBI, RODOLJUBI I BOGOLJUBI

Prečasni Radišić je, obraćajući se svojim Beščanima, Maradičanima i njihovim prijateljima, naglasio kako praktični vjernik živi vjeru kao osobno iskustvo drugovanja s nevidljivim, ali nadasve stvarnim Bogom, a ishod povijesti zajam-

Beščani poslije svete mise

čen je Božjom riječi na koju se vjernik oslanja. »Braćo i sestre, dragi Beščani i Maradičani, komadić Kraljevstva nebeskog je i ovdje na Zemlji, u crkvi u kojoj smo se danas svi okupili, gdje iskazujemo naše zajedništvo kroz vjernost Bogu i našu zahvalnost za sve ono što je ostalo iza nas. Tu prije svega mislim na zahvalu životu, zatim i zahvalnost što smo našli nove domove i što smo ostali vjerni našem zajedništvu kao temelju naše snage. Budite i dalje dobri čovjekoljubi, rodoljubi i bogoljubi, budite dobri kršćani, ljubite Boga i bližnjega svoga«, rekao je prečasni Tomislav Radišić te dodao da ga,

bez obzira na sve, posebno veseli zajedništvo raseljenih Beščana i onih koji su ostali živjeti u svojoj župi, te činjenica da se stalno međusobno posjećuju, a poglavito da su ostali jaki u svojoj katoličkoj vjeri.

Nakon svete mise bivši su i sadašnji stanovnici ovog najvećeg srijemskog sela, smještenog na istočnim obroncima Fruške gore, na desnoj obali Dunava, nastavili svoje druženje u restoranu »Zlatna medalja« u vlasništvu Beščanina *Smiljka Barišića*. Održana je i Izborna skupština Zavičajnog kluba Beščana na kojoj je nakon izvješća o radu u prethodnom raz-

doblju potvrđen stari Izvršni odbor, a za novog predsjednika izabran je *Mladen Čavar* iz Zagreba.

Predsjednik Zajednice protjeranih Hrvata iz Srijema, Bačke i Banata *Mato Jurić* čestitao je novom predsjedniku na izboru i podsjetio na masovni egzodus Hrvata početkom devedesetih godina prošloga stoljeća, kada su mnogi Hrvati u Srijemu i Bačkoj životima morali platiti svoju nacionalnu pripadnost. »Bilo je to teško vrijeme koje je od nas tražilo mudre odluke, vruće srce i hladnu glavu«, ustvrdio je Mato Jurić i još jednom izrazio zadovoljstvo zajedništvom Beščana i Srijemaca te dodao, kako je upravo Zajednica bila ta snaga koja je pomagala Hrvatima iz Srijema, Bačke i Banata u njihovim najtežim trenucima, a danas promiče iskonsko zajedništvo Srijema, Bačke i Banata koje sada dijeli državna granica.

Beščani su zatim uz sjećanje na Srijem i nikad prežaljenu Bešku, uz srijemske specijalitete i pjesmu proveli još jedan dan u svom zajedništvu, a sljedeći sastanak je zakazan ove godine u Beški.

Zlatko Žužić

Ante Gotovac i Mladen Čavar

ZLATA ŽIVAKOVIĆ-KERŽE, »OSJEČKA SJEĆANJA«, HRVATSKI INSTITUT ZA POVIJEST I DRUŠTVO ZA HRVATSKU POVJESNICU OSIJEK, 2010, 378 STR.

Grad živi oko vas i u vama

Ova je knjiga homage Osječanima kojih više nema i baš njima će biti posvećeni i nastavci Sjećanja, jer Osijek je rasadnik poznatih u svim sferama života i rada, od povijesti, znanosti, politike, gospodarstva, zdravstva, školstva, kulture, glazbe, športa i inog života u gradu na Dravi

»Osijek je grad iznimno dinamične povijesti. On nikada ne miruje – kretanje se u njemu osjeća. Od kretanja ljudi, preko tijeka rijeke pa do tijeka vremena – sve se miče, sve klizi, sve teče. Jedna se veduta preobražava u drugu. Ta, ista veduta, mijenja se pred očima i u drugome je trenu druga. Koračate li,

za povijest, Podružnica za povijest Slavonije, Srijema i Baranje u Slavonskom Brodu. Nakladnici tog novog uratka i jesu Hrvatski institut za povijest, te Društvo za hrvatsku povjesnicu iz Osijeka, za nakladnika potpisuje dr. *Mato Artuković*, glavni i odgovorni urednik, redakciju *Vladimir Oršanić*, a knjigu su ilustrirali *Dalibor Pavić*

naša sjećanja na poznate i manje poznate Osječane, bilo da su taj epitet zavrijedili rođenjem, školovanjem, radom ili smrću u Osijeku. Vidjeli ste i naznaku – I. dio, što znači da ću niz nastaviti, ali s istim kriterijem, radi se o osobama koje su živjele u 19. i 20. stoljeću«, rekla nam je Zlata Živaković-Kerže.

Objasnila je to svojom strukom, jer kao povjesničarka zna da je vrlo teško »ugoditi« suvremenicima, jer odmah idu pitanja – a zašto nisam u prvoj knjizi, čime je dotični zaslužio da tako pišete o njemu, zašto je baš ono ispušteno a manje bitno ste zabilježili i sl. Zato je ova knjiga homage Osječanima kojih više nema i baš njima će biti posvećeni i drugi, treći i ini dio Sjećanja, jer Osijek je rasadnik poznatih u svim sferama života i rada, od povijesti, znanosti, politike, gospodarstva, zdravstva, školstva, kulture, glazbe, športa i inog života u gradu na Dravi.

rekla da su svi oni jednakovrijedni za ovaj grad, no ipak se radije sjeća osoba s kojima je imala čast susretati se i surađivati u svom radnom vijeku.

Uvjereni da ipak treba spomenuti bar desetak poznatih osoba, odlučili smo se početi od *Nikole Andrića*, prvog intendanta osječkog HNK, *Ivana Baloga*, pokretača i osnivača Dječjeg kazališta, *Stjepana Bogdanića*, župnika i obnovitelja osječke katedrale, *Milka Cepelića*, tajnika i biografa *Josipa Jurja Strossmayera*, *Ante Gardashe*, ponajboljeg pisca za djecu i haiku poezije, *Petra Matije Katančića*, svestranog franjevca, *Julija Knifera*, slikara svjetskog glasa poznatog po formi meandra, *Paje Kolarića*, hrvatskog skladatelja i osnivača Tamburaškog društva još davne 1847. godine, *Gustava Lechnera-Lembike*, čuvenog osječkog nogometaša i državnog reprezentativca koji je igrao u Njemačkoj i Francuskoj,

građevine smjenjuju jedna drugu a misao ih prati. Grad je opsesivno provokativan – i povijesno, i dokumentacijski, i estetski. Živi i oko vas i u vama. I svjedok ste i sudionik«, nadahnuto je na promociji nove knjige *Zlate Živaković-Kerže* govorio prof. dr. *Bogdan Mesinger*.

Nova je knjiga »Osječka sjećanja« nedavno promovirana u hotelu Central u Osijeku pred zavidnim brojem štovatelja ove osječke povjesničarke i spisateljice i obožavatelja Osječkih svaštica *Zlate Živaković-Kerže*, znanstvene savjetnice u Hrvatskom institutu

– *Paky* i *Helena Halilović*, grafički ju je opremio Studio HS Internet d.o.o. u Osijeku, a knjiga je u tiskani u Tiskari Pauk u Cerni.

SERIJAL OSJEČKIH SVAŠTICA

»Knjiga doista pripada serijalu Osječkih svaštica, prije svega po zadanoj formi, odnosno manjemu formatu i obujmu od 378 stranica, no tematski je malo različita, kako i sam naslov kaže, Osječka sjećanja, s podnaslovom, Njihov život u našem sjećanju, što će reći

Serijal Osječkih svaštica

»Knjiga doista pripada serijalu Osječkih svaštica, prije svega po zadanoj formi, odnosno manjemu formatu i obujmu od 378 stranica, no tematski je malo različita, kako i sam naslov kaže, Osječka sjećanja, s podnaslovom, Njihov život u našem sjećanju, što će reći naša sjećanja na poznate i manje poznate Osječane, bilo da su taj epitet zavrijedili rođenjem, školovanjem, radom ili smrću u Osijeku.

Knjiga je vrlo lijepo ilustrirana s 24 vedute mladoga slikara *Dalibora Pavića* – *Pakyja*, Osječanina koji živi i slika u Zagrebu, te 8 pastelporreta žena, mlade i još neafirmirane umjetnice *Helene Halilović*, a naravno, veći dio osoba koje ova knjiga sadrži ilustriran je njihovom fotografijom.

VIŠE OD 150 POZNATIH OSJEČANA

Na upit – koga bi posebno izdvojila među 150 i više poznatih i manje poznatih Osječana, autorica je

a trenirao Metalac iz Osijeka, *Dinamo* iz Pančeva, *Vojvodinu* iz Novog Sada, *Velež* iz Mostara te *Zagreb* i *Dinamo* u Zagrebu, *Lavoslava Ružičku*, prvog hrvatskog nobelovca, *Branka Mihaljevića* – tko nije čuo za *Zeku* i *potočić*, *Adolfa Waldingera*, najznačajnijeg osječkog slikara, kardinala *Franju Šepera* ili *Veru Oršanić*, Petrovaradinu koja je radni vijek provela u Radio Osijeku.

Na kraju, ostaje nam preporučiti ovu knjigu koja će biti ugodno štivo svima koji vole Osijek.

Slavko Žebić

IVICA KOVAČIĆ ŠTIFLA, SLIKAR IZ SRIJEMSKE MITROVICE

Umjetnost je isprepletena i nedjeljiva

Smatram da postoji pogrešna slika o umjetnosti vojvođanskih Hrvata, jer se misli kako smo poznati samo po slamarima i naivnoj umjetnosti

Razgovor vodio: Dario Španović

Umjetnička djela *Ivice Kovačića* zastupljena su u postavima muzeja u Norveškoj, Italiji, Francuskoj, Njemačkoj, kao i u privatnim zbirkama u Bruxellesu, Oslu, Rimu, Milanu i Parizu. Nakon 2000. godine oformio je likovnu školu u Srijemskoj Mitrovici s četiri skupinama polaznika: osnovnoškolski uzrast, srednjoškolski uzrast, kandidati koji žele upisati umjetničku školu i osobe zrele dobi koje se žele posvetiti likovnoj umjetnosti.

Od kada potječe vaša ljubav prema slikarstvu?

Još kao osmogodišnjak bio sam uspješan u crtanju stripova. Škola dječjeg stripa često je objavljivala natječe za radove i na takvom jednom natječaju sa svojih 8-9 godina bio sam zapažen. Međutim, životni su me tokovi povelili drugim putem te sam tržačke instrumente počeo učiti u srednjoj muzičkoj školi u Boru. Usporedo sam išao i u školu za oblikovanje plemenitih metala. Nakon završene škole odlazim na prijamni na Muzičku akademiju u Beograd. Radne vježbe koje smo imali na prijamnom izvršno sam odradio, no rekli su mi kako fali jedna mala »nota« koja osobu čini glazbenim umjetnikom. Nakon povratka kući moj kum *Brana Joler*, dugogodišnji likovni pedagog, sjetio se mojih zapaženih radova iz škole stripa i predložio da odemo na Pedagošku likovnu akademiju u Beograd. Nisam bio uvjeren u uspjeh jer sam znao kako su potrebne velike pripreme, ali kompozicije koje sam dobio nacrtati ostavile su dobar dojam na povjerenstvo i primljen sam, iako je školska godina već započela. Možda je bilo presudno da sam pokupio »obiteljske gene«, jer su članovi obitelji Kovačić nakon doseljenja u Srijem krajem 18. stoljeća bili poznati kao dobri cimermani i građevinci. Ostalo je zabilježeno u arhivi da je obitelj Kovačić projektirala i izgradila velebno zdanje u neobaroko-

knom stilu – »Kur-salon« u Banji Koviljači.

Mada nisam od samog početka krenuo s likovnom umjetnošću shvatio sam kako je umjetnost isprepletena i nedjeljiva stvar i da je dovoljna samo jedna opeka na tasu vage da prevagne kojim će se smjerom umjetnosti netko baviti. Tih 70-ih godina na anonimnom natječaju »Moše Pijade«

toga sam se vratio u Srijem. Ova putovanja omogućila su mi da upoznam veliki broj tada anonimnih, a danas značajnih imena u slikarstvu s kojima sam i danas prijatelj, povremeno se čujemo te jednom u nekoliko godina odem do Pariza ili Rima. Premda imam pozive od njih za organizaciju izložaba po Europi, nedostatak novca mi ne dopušta da to uradim.

Ivica Kovačić Štifla s obitelji

za likovno stvaralaštvo dobio sam za jednu svoju sliku nagradu koja mi je otvorila put prema Europi. Dobivenim novcem iz te stipendije odlučio sam otići u Pariz, jer je taj novac bio dovoljan za godinu dana boravka u tom gradu. U Parizu sam slikao i sudjelovao na mnogim

Ove ste godine sudjelovali u »Noći muzeja«?

U ožujku sam, na nagovor mojih bivših učenika koji su kod mene boravili 5-6 godina i koji su i dalje vezani za moj Atelje, odlučio priključiti se organizaciji Noći muzeja. Od svih privatnih škola i ateljea

kratko vrijeme prenijeli u galerijski prostor. Ljudi su bili na stubištu, u crtaoni, kiparskom dijelu. Animatori tog cijelog projekta: *Hajrudin Durmanović*, *Zvonko Bednar*, humorist *Srđan Dinčić*, članovi književne zadruge, nisu nastupili po planu već po tome tko je bio bliže razglasu, te je na kraju ispalo sve mnogo spontanije i ljepše nego da se odvijalo po unaprijed predviđenom programu.

Izlagali ste i u Hrvatskoj?

U Hrvatskoj sam izlagao u Zagrebu, Dubrovniku, Puli, Poreču i Karlovcu. U Dubrovniku sam imao veliku izložbu 3. srpnja 1984. godine u galeriji Lazareti povodom otvorenja Dubrovačkih ljetnih igara. U Zagrebu sam zadnji put imao izložbu 2003. godine na manifestaciji Hrvati iz dijaspora. Tada su moja umjetnička djela bila izložena u Mimari i Klovićevim dvorima. Tada je dio mojih slika, oko 40 platna iz razdoblja 1987.-1990. godine, koja su ostala u Hrvatskoj, prebačen na tu izložbu. Smatram kako postoji pogrešna slika o umjetnosti vojvođanskih Hrvata, jer se misli da smo poznati samo po slamarima i naivnoj umjetnosti. Izlažući na kolektivnim izložbama po cijeloj Europi, Americi, Africi, Novom Zelandu, doživio sam u Zagrebu da su slike postavljene u lošim uvjetima. Matična država je Hrvatska, mi smo ovdje i na svaki poziv ćemo odgovoriti, ali pod pravim okolnostima, samo pod tim uvjetima bit ću spreman slike izložiti, da vide kako postojimo kao autentični stvaraoci ovog podneblja.

Izlagali ste u mnogim muzejima na području Srbije. Koja vam je izložba ostala u sjećanju?

Izdvojio bih izložbu u Muzeju Vojvodine u Novom Sadu 1999. godine, kada sam izložio oko 500 slika iz raznih perioda. Na otvorenju izložbe narator je bio *Aljoša Vučković*. Bilo je preko 500 ljudi. To je bio događaj sezone. To je bila najposjećenija izložba u vojvođanskom muzeju koju pamte slikari koji su tamo izlagali.

Ivica Kovačić Štifla rođen je u Srijemskoj Mitrovici 1950. godine, gdje je i završio srednju školu poslije čega upisuje srednju glazbenu školu u Boru. Scensko-glazbenim radom bavio se do 1974. godine. Nakon toga odlazi u Beograd gdje upisuje Višu pedagošku školu, odsjek likovne umjetnosti, i diplomira 1977. godine u klasi profesora Miluna Mitrovića.

smotrama i izložbama gdje sam bio zapažen.

Tjedan dana poslije izložbe vratio sam se u Jugoslaviju. Poslije godinu dana boravka u Srijemskoj Mitrovici, gdje sam radio u školi, odlučio sam otići u Rim i tamo se baviti slikarstvom. Godinu dana sam slikao i prodavao slike na Španjoskom trgu u Rimu, a nakon

mi smo jedini dobili dozvolu za održavanje. Također nismo tražili nikakva sredstva za organizaciju te manifestacije. Svi značajni glumci iz našeg okruženja, glazbeni i likovni umjetnici sudjelovali su dobrovoljno i drage volje. Krenuli smo izlagati na platou ispred škole, ali je jak pljusak poremetio sve. Kada je počela kiša sve smo za

TRINAESTI »MIKINI DANI« U BEREGU

Mika bi bio ponosan

U Bregu su prošle nedjelje održani 13. Mikini dani u organizaciji HKPD-a »Silvije Strahimir Kranjčević« iz Bačkog Brega. Festival tambure, koji se održava na ljetnoj pozornici u centru sela, omela je kiša zbog koje program nije mogao početi u zakazano vrijeme. Ali s prvim zvucima tambure i šokačkom himnom »Šokadijo moja draga«, oblaci su se počeli razilaziti, kiša je prestala na opću radost svih prisutnih. »Na sjeveru u ravnici«, himna HKPD-a »Silvije Strahimir Kranjčević«, bila je druga pjesma koja se čula s pozornice, nakon čega su voditeljice *Milica Lerić* i *Aleksandra Kovačić* pozvale konzulicu Generalnog konzulata Republike Hrvatske u Subotici *Vesnu Njikoš Pečkaj* da otvori trinaeste Mikine dane.

KAKO JE I MIKA VOLIO

Konzulica je uputila najiskrenije pozdrave u ime Veleposlanstva Republike Hrvatske u Beogradu i u ime Generalnog konzulata RH u Subotici, te poželjela »da ovi trinaesti Mikini dani proteknu upravo onako kako je Mika to volio, u pjesmi i u prekrasnoj tamburaškoj glazbi«. Okupljene je pozdravila i *Tamara Lerić*, predsjednica HKPD-a »Silvije Strahimir Kranjčević«, nakon čega je započeo program.

Prestanak kiše je omogućio ljubiteljima dobrog ribljeg paprikaša da nesmetano potpale vatru i zanjiju kotliče, jer svake se godine u okviru ovog festivala održava natjecanje u kuhanju fiša. Domaći folklorasi su šokačkim plesovima i pjesmom zagrijali publiku, a po-

tom su se počeli redati tamburaški sastavi.

DOBRA SVIRKA TAMBURAŠKIH SASTAVA

Prvo su nastupili tamburaši HKPD-a »Matija Gubec« iz Tavankuta. Tamburaška sekcija pri ovom društvu njeguje dugu tradiciju sviranja tambure još od čuvenog *Tumbas Pere Haje*, koji je pedesetih godina prošloga stoljeća okupio tamburaše s kojima je radio u ovom društvu. Tradiciju dobrog sviranja i poznavanja tamburaške glazbe nisu izgubili ni mladi naraštaji, što su i pokazali u Bregu već s prvim zvucima tambura koje su prošle kroz ruke nekoliko generacija. Dobro je spomenuti da su ovi momci imali niz nastupa u svom mjestu i okolici, a na Festivalu

malih sastava, održanom u Starčevu kod Pančeva, osvojili su prvo mjesto, dok je na Festivalu u Buševcu nagradu najboljeg primaša odneo *Zoran Galfi*.

Nakon njih na pozornicu je izašao sastav »Panonika«. Većina članova ovog sastava je nekada svirala u »Bereškim tamburašima«, a sada su nastupili u proširenom i pomlađenom sastavu. Započeli su s pjesmom »Ne mogu se tačno setiti leta«, u kojoj se između ostalih spominje i *Mika Ivošev Kuzma*, violinist iz Brega po kojemu ovaj festival nosi ime. »Panonika« je ovoga puta odabrala repertoar popularne hrvatske glazbene scene, a na poljani ispred pozornice su zaplesali mladi, ali i oni stariji.

Udružene snage HKUPD-a »Matoš« iz Plavne i HKUPD-a »Mo-

Prima bend iz Duboševice

Zaplesalo se

Tamara Lerić, predsjednica HKPD-a »Silvije Strahimir Kranjčević« iz Bačkog Brega:

Ove je godine na Međunarodnom festivalu tambure »Mikini dani« nastupilo sedam tamburaških sastava, mada je u planu bilo da ih dođe više. Neki su se sastavi, kao primjerice jedan dobar tamburaški orkestar iz Zagreba, saznajući što mi to ovdje organiziramo sami ponudili da nam dođu, a mi da im isplatimo samo putne troškove. Nismo im mogli to omogućiti jer, kao i mnoga druga društva, imamo velike financijske probleme. Smatram da naš festival, ako se ovako nastavi, neće moći dostići neku veću razinu. On je zamišljen kao veliki međunarodni festival tambure i s njime smo krenuli puno prije od takvog festivala u Deronjama. Ministarstvo za kulturu Republike Srbije nije prepoznalo ovaj naš projekt kao važan i od značaja, jer od njih smo dobili financijska sredstva tek prije šest godina, a poslije toga ništa. Ovogodišnji festival smo uspjeli održati zahvaljujući Veleposlanstvu Republike Hrvatske u Beogradu, Generalnom konzulatu Republike Hrvatske u Subotici, Tajništvu za upravu, propise i nacionalne manjine, Gradu Somboru i dobroj volji mnogih ljudi, prije svega članova našega društva.

stonga« iz Bača su i dalje održavale već zagrijanu atmosferu. »Prima bend« je sastav iz Duboševice koji postoje tek dvije godine, ali njihov nastup je pokazao da je pred njima i te kako svijetla budućnost. Jedan od trenutno najpopularnijih i najtraženijih sastava u Somboru – »Đuvegi« je, ovog su puta nastupili zajedno s vokalnim solistom *Brankom Popovićem*, dok su »Zlatni zvuci« na scenu izašli u svom prvom i originalnom sastavu.

IPAK SVIRAO I »OPUS TRIO«

Zamirisao je fiš, proglašeni su pobjednici. Treće mjesto pripalo je *Marini Gorjanac* iz Bačkog Brega, drugo *Stipanu Srimcu* iz Bačkog Brega, dok je najbolji riblji paprikaš

ovoga puta skuhaio *Zoran Lazić* iz Sombora.

Za kraj festivala je ostavljen prostor za tamburaški sastav »Opus trio« iz Zagreba i Otočca, ali zbog nastupa u Mohaču nisu uspjeli nastupiti na ljetnoj pozornici u Bačkom Bregu. Stoga su, jer se publika nije razilazila, ponovno nastupili sastavi »Panonika« i »Prima bend«. Na koncu, iz Mađarske ipak stiže i »Opus trio«. Oni su svoju virtuosnu svirku izveli pod šatorom, jer je razglas već bio rastavljen.

ZOVITE NAS OPET

Svake se godine u okviru Mikinih dana održava i likovna kolonija, a sve slike se poklanjaju društvu.

Zamirisao je fiš

Na ovogodišnjoj likovnoj koloniji sudjelovali su: *Stipan Kovač* iz Sombora, *Milorad Rađenović* iz Sombora, *Mirko Tuzlak* i *Ilija Uzelac* iz Koluta i umjetnici iz Subotice – *Kata Seleši*, *Lozika Vojnić Tunić*, *Cilika Dulić Kasiba*. Sve slike su izložene i mogle su se vidjeti na pozornici gdje su nastupili i orkestri.

Ovogodišnji, trinaesti Mikini dani pamtit će se kao uspješni, a pokraj zadovoljne publike i brojnih predstavnika hrvatskih udruga, zadovoljni su bili i članovi orkestara koji su, iako se nastupalo bez honorara i naknade putnih troškova, zamolili domaćine da ih pozovu i na četrnaeste Mikine dane.

Zlatko Gorjanac

Slike s kolonije ostavljene su Društvu

Opus trio iz Zagreba

Zoran Lazić, Tamara Lerić, Marina Gorjanac i Stipan Rimac

VRIJEME, LJUDI, DOGAĐAJI

Priprema: Lazar Merковиć

KRONOLOGIJA od 26. lipnja do 2. srpnja

26. LIPNJA 1568.

Osmanlijska posada je od 26. lipnja 1568. do 14. lipnja 1569. u utvrdi i palanki Sobočka – turski naziv za Suboticu – imala u svom sastavu 78 vojnika-konjanika.

26. LIPNJA 1842.

Rođen je *Ivan Palić*, svećenik, prosvjetni djelatnik, pisac udžbenika »Katekizam za pučku školu«, te glavni suradnik lista »Bunjevac«. Umro je 23. veljače 1885.

26. LIPNJA 1860.

Rješenjem Kraljevskog namjesništva u Subotici je dopušteno postupno otvaranje potpune više gimnazije. Sukladno tomu Gradsko vijeće je odlučilo u školskoj 1861./62. godini utemeljiti peti razred gimnazije.

26. LIPNJA 1885.

Točno na svoj 63. rođendan preminuo je dr. *Andrija Basch*, istaknuti liječnik i publicist. Autor je popularno-znanstvene knjige »Božanstva hraniteljki«.

27. LIPNJA 1876.

Rođen je *Ivan Sarić*, vrsni športaš, motociklist, automobilist,

zrakoplovac, koji je 16. listopada 1910. godine na letjelici vlastite konstrukcije i izrade preletio nad današnjim subotičkim hipodromom oko tri kilometra. Umro je 23. kolovoza 1966.

27. LIPNJA 1968.

Umro je *Josip Šokčić Joso*, pjesnik, prozaik, publicist, nakladnik. Uređivao je »Bunjevačke novine«, »Neven« i drugu periodiku. Suradnik je subotičkog lista »Naplo« i dopisnik beogradskog »Vremena«. Napisao je opsežnu

knjigu »Subotica pre i posle oslobođenja«, koja je tiskana 1934. Rođen je u Subotici 7. travnja 1902.

27. LIPNJA 1984.

U Zagrebu je pokopan *Jakov Orčić*, bivši novinar »Hrvatske riječi«, spisatelj, kulturni djelatnik. Koautor je zajedničke zbirke pjesama »3 x 20«, s *Ivanom Pančićem* i *Antom Zolnaićem*, te samostalne sveske stihova »Začecje gorčine«. Rođen je 1927.

28. LIPNJA 1756.

U sjedištu Bačke županije proglašeno je plemstvo *Jerolima Vukovića*, njegove žene *Marije* i djece im: *Ane*, *Adalberta*, *Jerolima*, *Marije*, *Stane* i *Tome*. U Tavankutu je i danas u upotrebi toponim – *Vuković kraj*.

29. LIPNJA 1890.

Rođen je *Pere Tumbas Hajo*, glazbenik, skladatelj, kapelnik

Tamburaškog orkestra Radio Beograda uoči II. svjetskog rata, aranžer, pedagog, umjetnik na tamburici. Autor je petnaestak kola i valcera, desetak koračnica i oko 140 popularnih narodnih pjesama, igara i drugih skladbi. Umro je 5. ožujka 1967.

29. LIPNJA 1926.

U Subotici je rođen *Stipan Marušić*, istaknuti političar, po struci pravnik. Aktivno sudjeluje

u NOP-u, a nakon oslobođenja obnašao je niz odgovornih dužnosti. Biran je za predsjednika Narodnog odbora grada, potom Sreskog narodnog odbora. Od 1952. do 1954. ravnatelj je »Hrvatske riječi«. Od 1962. do 1973. obnaša vodeće dužnosti u AP Vojvodini. Bio je, pokraj ostalog, predsjednik Izvršnog vijeća Vojvodine i predsjednik Pokrajinske narodne skupštine. Umro je 23. veljače 1974.

30. LIPNJA 1876.

Pješacima je predana novopopločena dionica ulice od zgrade Đure Manojlovića, prijeko od Prokešove palače do Segedinske kapije. Kaldrmisanje Somborskog puta okončano je prosinca iste godine, a glavnog gradskog trga srpnja 1879.

30. LIPNJA 1941.

Mađarske okupacijske vlasti su na dio subotičkog atara, južno od grada, počeli naseljavati Székelye (Sikuli) iz Bukovine u Erdélyu. Od Žednika i drugih naselja, iz kojih su prognani srpski kolonisti, formirano je desetak sela s 13.500 duša. U jesen 1944. ovi su doseljenici preseljeni u Tolnajsku i Baranjsku županiju.

30. LIPNJA 1968.

Prvim takmičenjem najboljih risara u Subotici su započele obnovljene svetkovine žetvenih praznika »Dužijanca '68«. U nadmetanju risara najbolja je bila ekipa iz Đurdina.

1. SRPNJA 1730.

Po naređenju Ratnog savjeta Carskog dvora pukovnik *Bartolomej Hardvick*, zapovjednik segedinske utvrde, izdao je dokument o tome da su franjevci vlasnici kaštela (utvrde) unutar Subotičkog vojnog šanca. Istoga dana počelo je preuređenje utvrde u crkvu.

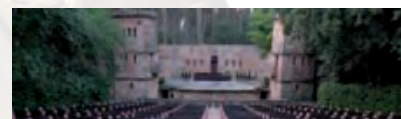
1. SRPNJA 1743.

Predstavnici grada Sveta Marija (Subotica) predali su pukovniku *Menzelu* 114 konja, a nešto kasnije Feštetičevskoj pukovniji još 35 konja. Osim toga, Carskom dvoru je uplaćena svota od 12.000 forinti

na ime dobrovoljnog priloga carskoj blagajni, kako je to bilo utanačeno ugovorom između grada i Kraljevske komore.

1. SRPNJA 1950.

Poslije godinu dana gradnje završena je Ljetna pozornica na Paliću. Nalazi se usred borika, ne-

daleko od najstarijeg tenis-kluba. Kapacitet joj je 1.000 gledatelja. U to vrijeme je isticano kako je jedna od najljepših u zemlji. Građena je prema projektu arhitekta *Bolte Dulića*.

2. SRPNJA 1828.

Poslije zvona, u toranj novog zdanja Gradske kuće postavljen je veliki sat. Podizanjem nove Gradske kuće, druge po redu u Subotici, započelo je u proljeće 1826., a okončano je 1827. Završni, temeljni kamen postavljen je tijekom veljače 1828. godine.

2. SRPNJA 1948.

»Hrvatska riječ« je objavila Izjavu Centralnog komiteta Komunističke partije Jugoslavije povodom Rezolucije Informacionog biroa komunističkih partija (IB) o stanju u KPJ. Time je i u Subotici, kao i drugdje, počeo javni, politički, idejni i drugi obračun sa svim nestomišljenicima, navodnim protivnicima službene politike KPJ. Žestoka čistka bolno je pogodila mnoge najistaknutije ličnosti iz redova svih ovdašnjih naroda, a osobito hrvatsku inteligenciju i brojne stvaratelje.

2. SRPNJA 1972.

Umro je dr. *Matija Evetović*, profesor, znanstvenik, spisatelj, poznati javni djelatnik, između dva svjetska rata jedno vrijeme dogradonačelnik, ravnatelj Muške gimnazije, jedan od čelnika Gradskog muzeja. Suradnik je »Hrvatske enciklopedije« *Mate Ujevića* i autor više monografija. Kapitalno djelo mu je »Kulturna povijest bunjevačkih i šokačkih Hrvata«.

Sto godina filma u Splitu

BEOGRAD – Nakon uspješno organiziranih retrospektiva filmova poznatih hrvatskih redatelja – *Vinka Brešana*, *Lordana Zafranovića*, smotre filmova *Ive Gregurevića* i film-festivala iz Orašja, ZHB »Tin Ujević« organizira još jednu manifestaciju posvećenu hrvatskoj kinematografiji s namjerom za što bolje i cjelovitije upoznavanje beogradskog gledateljstva s ostvarenjima iz hrvatske kinematografije. Ovaj put će se prikazati pokušaj snimanja filmova i radanje kinematografije u Splitu, a samim tim i u Hrvatskoj, još početkom prošlog stoljeća. Ove godine se navršava sto godina od kada je splitski fotograf i sineast *Josip Bepo Karaman* napravio prve filmske zapise splitske rive i šetališta Marjan. Ti početni filmski zapisi prerastaju u sve ozbiljniju i bogatiju filmsku produkciju »Kino Kluba Split« i kasnije »Marjan filma«, koja se održala sve do danas. U Splitu je osnovana kinoteka koja s bogatim filmskim fundusom egzistira i danas pod nazivom Kinoteka »Zlatna vrata«. Sve što je važno i relevantno, a vezano za film i filmsko stvaralaštvo u Splitu, bit će prikazano u cjelovitom dokumentarcu »Sto godina filma u Splitu«. Projekcija filma i obraćanje gostiju iz Hrvatske matice iseljenika, podružnice iz Splita, održat će se 26. lipnja u kino dvorani Etnografskog muzeja u Beogradu s početkom u 20:30.

Predstavljanje Leksikona u Somboru

SOMBOR – Deveti svezak Leksikona podunavskih Hrvata - Bunjevaca i Šokaca bit će predstavljen u Somboru u nedjelju, 27. lipnja 2010. Promocija će se održati u maloj dvorani HKUD-a »Vladimir Nazor« u Somboru, a početak je zakazan za 20 sati. Leksikon će predstaviti dr. sc. *Ivan Gutman*, mr. sc. *Matija Đanić*, *Zoran Čota* te dr. sc. *Slaven Bačić*.

Lira naiva 2010.

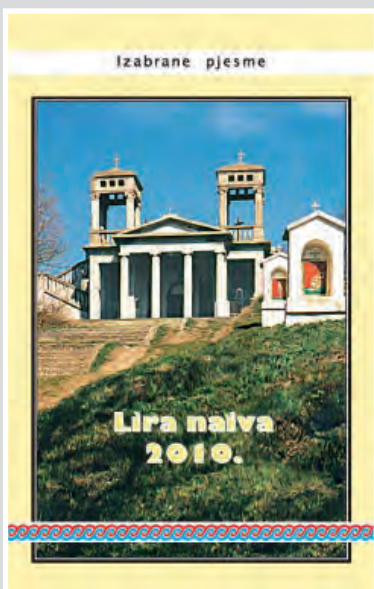
SVETOZAR MILETIĆ – Hrvatska čitaonica i Katolički institut za kulturu, povijest i duhovnost »Ivan Antunović« iz Subotice organiziraju osmi po redu godišnji susret pučkih pjesnika Vojvodine »Lira naiva 2010.« u nedjelju, 27. lipnja 2010., u Svetozaru Miletiću.

Okupljanje je planirano za 10 sati i 30 minuta u Domu kulture, a domaćin susreta je Hrvatsko bunjevačko kulturno-umjetničko društvo »Lemeš« iz Svetozara Miletića. Susret počinje svetom misom u 11 sati u župnoj crkvi koju će predvoditi predsjedavajući Instituta mons. dr. *Andrija Kopilović*. Slijedi razgovor i razgledanje mjesta, a velika pjesnička večer u Domu kulture počinje u 17 sati.

Na književnoj će večeri biti predstavljena zbirka izabranih stihova »Lira naiva 2010.«, koju će svaki sudionik susreta dobiti na dar.

Godišnji koncert »Jelačića«

PETROVARADIN – HKPD »Jelačić« iz Petrovaradina organizira godišnji koncert koji će se održati u nedjelju 27. u atrijumu crke Svetog Jurja, Štrosmajerova 20. Početak je u 20 sati.

Izložba slika Cilike Dulić Kasiba

SUBOTICA – Reprezentativni izbor slika *Cilike Dulić Kasiba* bit će izložen u prostorijama Zavoda za kulturu vojvodanskih Hrvata u Subotici, Harambašićeva 14 počev od 28. lipnja. Otvorenje je u 11 sati, a slike će u Zavodu biti izložene do konca rujna.

Godišnji koncert Dječjeg i Festivalskog tamburaškog orkestra

SUBOTICA – Godišnji koncert Dječjeg i Tamburaškog orkestra »Festivala bunjevački pisama« bit će održan u utorak, 29. lipnja u Velikoj vijećnici Gradske kuće, s početkom u 20 sati.

Na programu će biti izvođene skladbe sa Smotre pjevača i zborova održane prošle jeseni u okviru »Festivala bunjevački pisama«. Uz Dječji tamburaški orkestar pjevat će *Katarina Skenderović*, *Luka Skenderović*, *Josip Jaramazović*, *Magdalena Temunović* i *Dunja Šimić*, a uz Festivalski orkestar pjesme će izvoditi *Marinko Rudić Vranić*, *Ante Crnković* i *Antonija Piuković*. S oba zbora će ravnati profesorica *Mira Temunović*.

Tijekom koncerta bit će održano i predstavljanje internetskih stranica »Festivala bunjevački pisama«.

Ulaznice koštaju 200 dinara, a mogu se kupiti pozivom na broj 060/016-11-67. (SJ)

Objavljena »Kulturna povijest bunjevačkih i šokačkih Hrvata« dr. Matije Evetovića

Nakladom NIU »Hrvatska riječ« objelodanjeno je kapitalno djelo dr. *Matije Evetovića* »Kulturna povijest bunjevačkih i šokačkih Hrvata«. Djelo je nastalo nakon pomnog višedecenijskog proučavanja brojnih izvora i zamašne građe. Dr. *Matija Evetović* je napisao »Kulturnu povijest bunjevačkih i šokačkih Hrvata« u deset poglavlja. U prvoj glavi obuhvatio je sve što se po njegovoj prosudbi tiče našeg podrijetla, druga glava je o vjerskim, a treća o prosvjetnim prilikama. U četvrtoj glavi piše o novinama i časopisima, u petoj glavi o narodnim pjesmama i pripovijetkama, zatim o zagonetkama i igrama, o običajima i nošnji. Od šeste glave piše o književnim prilikama u 17. stoljeću, označavajući *Mihajla Radnića* našim prvim književnikom, u sedmoj glavi obrađuje književnost 18. stoljeća, u osmoj glavi književnost 19. stoljeća, u devetoj glavi književnost 20. stoljeća, a u desetoj nastoji navesti one samozatajne pojedince koji su djelovali na javnom, prosvjetnom, vjerskom i nacionalnom polju pridonoseći »podizanju svijesti ovog zanemarenog i napuštenog puka«. U završnoj riječi, pak ukazuje na izvore, dajući popis arhiva obuhvaćenih tijekom pripreme i pisanja ovog djela, te dakako pregled svih rukopisa i tiskovina kojima se služio. »Kulturna povijest bunjevačkih i šokačkih Hrvata« dr. *Matije Evetovića* može se kupiti po cijeni od 1250 dinara u Uredništvu »Hrvatske riječi« i subotičkim knjižarama »Danilo Kiš«, »Plato« i »Školska knjiga«.

U ZAGREBU PREDSTAVLJENA KNJIGA VLČ. ANTUNA DEVIĆA »ŽUPE BEŠKA I MARADIK«

Zapisana istina putuje kroz vrijeme i sadašnjost

Riječ je monografiji koja kroz 13 poglavlja na 348. stranica prati povijest župa Beška i Maradić, od prvih tragova prethistorijskih naselja do naših dana

U Zagrebu je 19. lipnja u prostorijama Zajednice protjeranih Hrvata iz Srijema, Bačke i Banata održana književna večer na kojoj je predstavljena najnovija, dvadeseta knjiga vlč. Antuna Devića »Župe Beška i Maradić«. Autor je kao mladi svećenik 1966. godine kratko vrijeme bio župnikom tih dvaju župa, koje su tada bile u Đakovačko-srijemskoj biskupiji, a danas su u obnovljenoj Srijemskoj biskupiji.

Riječ je monografiji koja kroz 13 poglavlja na 348. stranica prati povijest župa Beška i Maradić, od prvih tragova prethistorijskih naselja do naših dana, preko pisanih dokumenata u kojima se spominju imena tih naselja u različitim oblicima, te se opisuju prilike na tom prostoru po oslobođenju od osmanlijske vlasti i pod vojnom austrijskom vlašću u 17. i 18. stoljeću. U tom se razdoblju prati i stanovništvo, doseljavanje Nijemaca, Mađara i Hrvata, njihov vjerski život i, nažalost, brojni tragični događaji i sudbina koja ih je pratila, poput velikog egzodusa Nijemaca 1944. godine, stradanja Hrvata u Drugom svjetskom ratu, do velikog egzodusa beščanskog hrvatskog stanovništva, progona i nasilnog iseljavanja od 1991. do 1999. godine.

POVIJEST ŽUPA

»Ovo je objektivna knjiga, jer je nastala s vremenskim odmakom od dvadeset godina od tragičnih događaja iseljavanja. U njoj se piše i o drugim vjerskim zajednicama u župi, a citiraju se i srpski izvori. Do kada će živjeti župe Beška i Maradić, kao njihov župnik ne mogu znati niti predvidjeti, ali zato znam da me ova knjiga istinski raduje jer je u njoj zapisan trag o tim župama koji će ostati u vječnosti«, rekao je predstavljajući knjigu prečasní Božidar Lusavec, današnji župnik u Beški, dok je urednica dr. Milica Lukić ustvrdila da bi knjiga, da je objavljena 20 godina ranije, imala posve drugačije značenje, jer njena simbolika ne bi

ni izdaleka bila toliko snažna koliko je snažna danas kada doslovce postaje novi dom, kohezijska sila kojoj je zadatak da Bešćane i Maradićane ponovno poveže u zajednicu koja ne ovisi o prostoru, zajednicu koja je duhovni prostor u koji stane svaka misao o tome kako je bilo i kako je moglo biti u Beški i Maradiću da ih nisu morali čuvati u srcu, u možda već izbljeđelim albumima s fotografijama. »Tek danas, u vrijeme kada se taj dom ne može omediti ogradom, avlijom, oranicom i šumom, knjiga koja je pred vama može i mora biti sve to, ali i više od toga; znak da istina tek kada je zapisana putuje kroz vrijeme, da istina tek

svećenika koji su njima služili ili kao mjesni kapelani, upravitelji župe ili kao župnici. Detaljno se opisuje i povijest župnih crkava, maradičke sv. Ane i beščanske sv. Terezije od Djeteta Isusa, opisuju se groblja svih konfesija koje su obilježile ili i dalje obilježavaju taj prostor, dakle, ne samo katoličke nego i evangeličke, kalvinske, nazarenske i pravoslavne.

UTEMELJENJE U NEOBJAVLJENIM ARHIVSKIM IZVORIMA

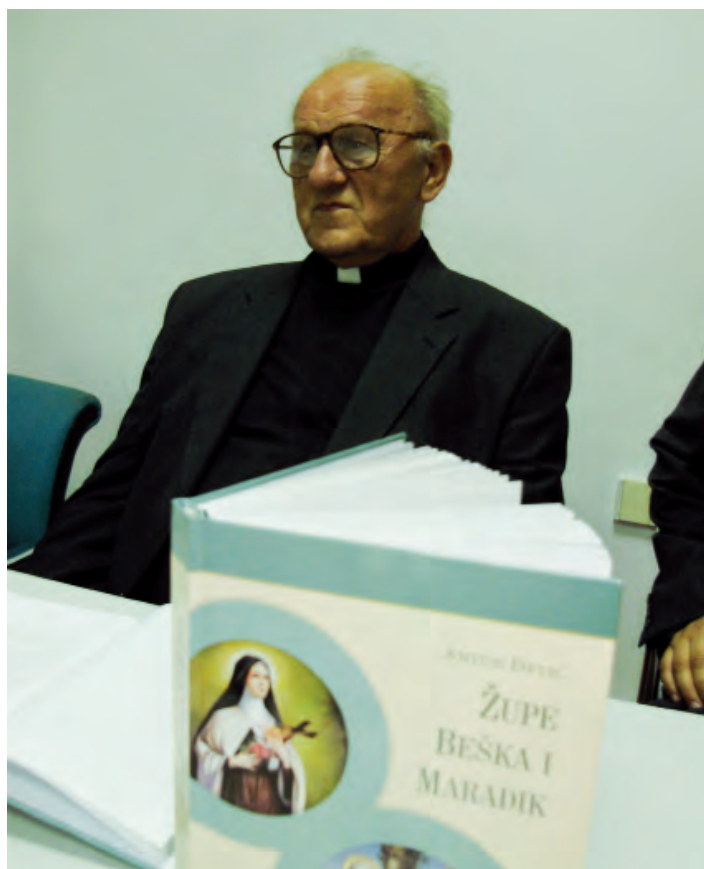
»Tekst ove monografije uglavnom je utemeljen na neobjavljenim arhivskim izvorima pojedinih

u nju kroničarski bilježiti različite događaje vezane za život župe«, ustvrdila je dr. Lukić i dodala, kako se iz tih dokumenata, između ostalog, vidi kako je vjerski, kulturni i privredni život u obje župe bio bogat.

»Upravo su najpotresnije stranice monografije o župama Beška i Maradić posvećene događajima iz vremena Domovinskog rata koji je od Srijema, poslužiti ćemo se naslovom *Milana Bičanića*, učinio krvavo krilo Hrvatske. Na tim stranicama autor knjige riječ daje autentičnim svjedocima i žrtvama. Podiže svoj i njihov glas u ime dostojanstva, prava na sebe, svoj narod i svoju vjeru – prava da se bude čovjek, svoj na svome. I tu se nižu imena ljudi kao memento, kao podsjetnik i opomena vremenu i ljudima koji ga oblikuju. Vjerujem da će vas, dok budete listali ovu knjigu, obuzeti uzbuđenje kako možete doživjeti samo u susretu s fotografijama iz obiteljskih albuma i dragocjenostima koje ste dobili u naslijeđe, jer u ovoj knjizi i jest vaše obiteljsko naslijeđe, brojne autentične fotografije na kojima ćete prepoznati članove svojih obitelji, prijatelje, ulice koje pamte vaše korake, groblja na kojima su pokopani vaši preci čija imena svjedoče tu povijest koja se ne može lažirati«.

Zadnji je govorio autor knjige »Župe Beška i Maradić« vlč. Antun Dević: »Želio sam svoje vrijeme upotrijebiti za dobro Crkve i naroda, te sam skupljao povijesne materijale. Plod mojih muka je ova knjiga, a plod vaših muka, dragi moji Bešćani i Maradićani, je život. Obilazeći razne arhive, moj rad nije uvijek nailazio na razumijevanje, čak i u Crkvi, jer ja nisam povjesničar nego pišem za običan narod«, rekao je za kraj predstavljanja autor vlč. Antun Dević i zahvalio se kolegama svećenicima Mirku Crnčanu i Božidaru Lusavcu, urednici knjige dr. Milici Lukić, tehničkom uredniku Mirku Mihaljeviću i svima koji su na bilo koji način pomogli u realizaciji ove knjige.

Zlatko Žužić

Autor monografije »Župe Beška i Maradić« vlč. Antun Dević

kada je zapisana postaje biblijska svjetiljka čije svjetlo nije moguće sakriti«, rekla je dr. Lukić i dodala, da je u monografiji prvenstveno riječ o povijesti župa. I za jednu i za drugu župu donose se popisi

nih župa: Beške, Iriga, Maradika, Nadbiskupskog arhiva u Đakovu i Nadbiskupskog arhiva u Zagrebu, a neprocjenjiv izvor za povijest svake župe je i župna spomenica koju su svi župnici dužni pisati i

Kultura u očuvanju nacionalnog identiteta

Piše: Katarina Čeliković

Hrvatska zajednica u Vojvodini u pravnom je smislu nova manjina, te kao takva u traženju svoga puta u očuvanju nacionalnog identiteta prolazi faze izgradnje institucija, samoprepoznavanja, prezentiranja svojih tradicijskih vrijednosti, razvijanja i unaprjeđenja kulturnih praksi u drugim područjima. Jedno od neotuđivih prava hrvatske, kao i svih drugih nacionalnih manjina je čuvanje, njegovanje i razvijanje vlastite kulture i tradicije. Pojmom kulture obuhvatit ćemo područja duhovnog i materijalnog stvaralaštva, što omogućava šire poimanje kulturnih događaja i kulturnih proizvoda.

ISTRAŽIVANJA U CILJU SAMOPREPOZNAVANJA

Područje kulture u vojvodanskim Hrvatima disperzirano je prostorno sa slabim ili jedva vidljivim poveznicama što rezultira međusobnim nepoznavanjem, odvojenim planiranjem, bez saznanja o tome što rade drugi subjekti u kulturi. Ovo je jedan od razloga za istraživanje provedeno u oblasti kulturnih manifestacija Hrvata u Vojvodini tijekom 2009. godine Zavoda za kulturu vojvodanskih Hrvata. Istraživanje je imalo i druge ciljeve, od kojih su među važnijima dobivanje slike o naravi, broju i vrsti kulturnih manifestacija, evaluacija ostvarenih planova udruga kulture, stvaranje racionalnije slike o hrvatskoj kulturnoj sceni u Vojvodini te perspektiva kulturnog prostora i pitanje razvoja.

METODOLOŠKI PRISTUP KULTURNOJ SCENI

Kompleksnost kulture kao društvene pojave vidljiva je kroz duhovno i materijalno stvaralaštvo te se njeno praćenje proteže kroz široki prostor koji obuhvaća materijalnu proizvodnju, odgoj i obrazovanje, znanost i politiku, vjeru, stvaranje umjetničkih djela, način stanovanja i odijevanja. Hrvatska kulturna scena praćena je u medijima na hrvatskom jeziku (*Hrvatska riječ*, *Zvonik*, *Radio Subotica* /web suboticadanas.info/, web Zavoda /zkhv.org.rs/) bilježenjem medijskih napisa, njihovim razvrstavanjem, analizom i obradom te interpretacijom i zaključcima. Time je izbjegnuto subjektivni pristup informacijama u kulturi a dobivena slika pokrila je prostor Vojvodine.

ČIMBENICI U KULTURI I BROJ MANIFESTACIJA

Kulturne događaje i kulturne proizvode u 2009. godini stvarale su hrvatske udruge, Zavod za kulturu vojvodanskih Hrvata i pojedinci te programi iz Hrvatske kojima su domaćini i kulturne institucije izvan hrvatske zajednice. Kulturne događaje, prepoznate kao hrvatske, proizvodili su i drugi subjekti (primjerice, Likovni susret, Gradska knjižnica Su-

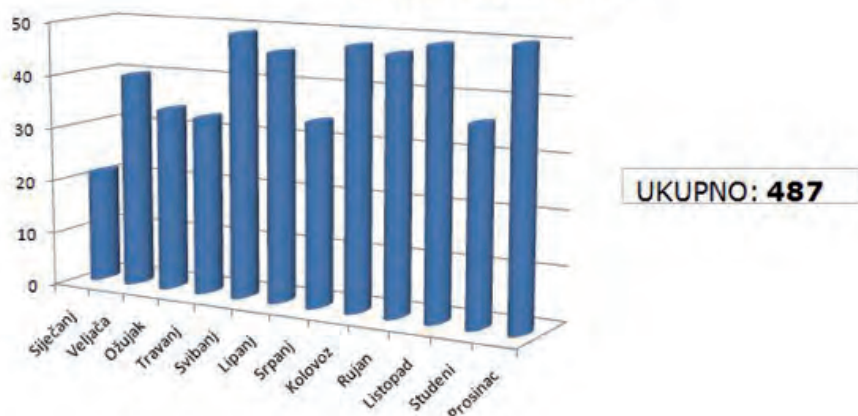
botice, Zavičajna galerija »Dr. Vinko Perčić«, Generalni konzulat Republike Hrvatske i dr.).

Zabilježene informacije činile su temelj za bazu podataka o kulturnim događajima u 2009., koja se sastoji od 487 bilješki.

VREMENSKI RITAM KULTURNIH DOGAĐAJA (slika 1.)

Broj manifestacija varira od mjeseca do mjeseca, od dvadesetak u siječnju do pedesetak u prosincu. Prvih nekoliko mjeseci pokazuje smanjeno angažiranje organizatora i manji broj manifestacija koji se povećava polovicom godine, napose u ljetnim mjesecima. Vrste manifestacija pokazuju i moguće uzroke za ovakvo stanje budući da se početkom godine, kao i tijekom ljeta, održavaju poglavito manifestacije tradicijske kulture koje su financijski manje zahtjevne, a posljedica je to neravnomjernog stizanja financijskih sredstava organizatorima događaja. Mjeseci s najviše manifestacija pokazuju i najveći broj datumskih preklapanja događaja. Broj događaja neizbježno postavlja pitanje njihove vidljivosti u kakao unutar hrvatske zajednice tako i šire. Skoro pet stotina manifestacija ne prati jednaka vidljivost u medijima, kako

MANIFESTACIJE Slika 1.

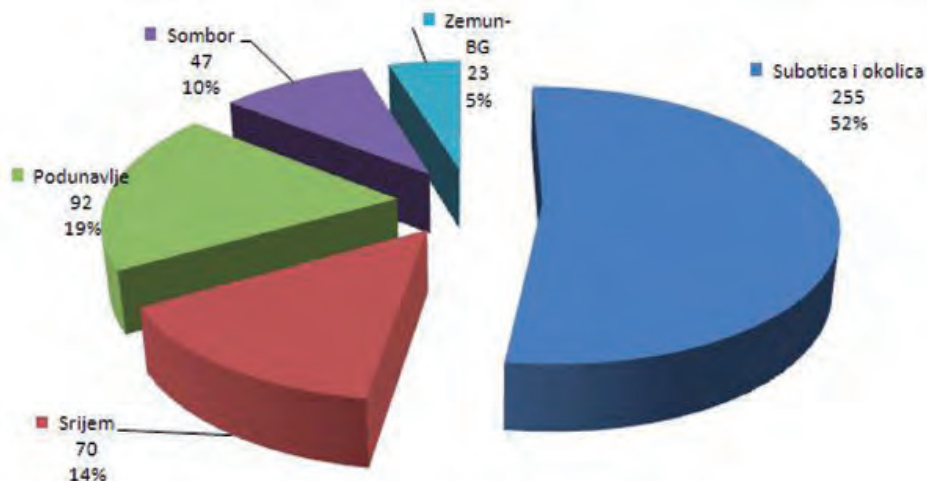

u mjesnim, unutar zajednice, tako i šire, u Srbiji i u matičnoj državi. Struktura zabilježenih događaja upućuje na potrebu kategorizacije događaja, njihovo međusobno povezivanje kako tematski tako i prostorno. Broj zabilježenih događaja značio bi više od jednog događaja dnevno tijekom cijele godine, što neminovno postavlja pitanje njihove moguće posjećenosti pa i kvalitete.

PROSTORNA PODJELA DOGAĐAJA

Zabilježene događaje proizveli su spomenuti kulturni čimbenici diljem Vojvodine, što je prostorno podijeljeno na Suboticu i okolicu (11 udruga), Sombor i okolicu (3 udruge), Srijem (6 udruga), Podunavlje (7 šokačkih udruga) te Zemun i Beograd (3 udruge, iako ne ulaze u službeni prostor Vojvodine, njihov je rad sastavni dio jedinstvene kulturne scene). U realizaciju programskih aktivnosti dodaju se i organizatori izvan amaterske scene. Najveći broj kulturnih događaja zabilježen je u Subotici u kojoj je, sukladno broju, najveći broj takozvanih subjekata u kulturi.

U idućem broju: Vrsta kulturnih manifestacija i programi za određene dobne skupine

IZLOŽBA SLIKA S KOLONIJE »BUNARIĆ 2009.«

Vitalan stvaralački punkt

Organizaciji Likovnog odjela Hrvatskog kulturnog centra »Bunjevačko kolo« otvorena je 21. lipnja izložba slika nastalih na XIII. međunarodnoj koloniji »Bunarić 2009.« Ova izložba u galerijskom prostoru Otvorenog sveučilišta u Subotici je prodajnog karaktera i otvorena je do 27. lipnja.

»Slikar i likovni pedagog Stipan Šabić želio je da Hrvati u Subotici imaju svoju likovnu koloniju, koja bi okupljala slikare iz naše zajednice, kao i slikare goste. Svjedoci smo da mu se ta želja ostvarila tako što je od 1997. godine kolonija 'Bunarić' uvrštena u službeni program 'Dužijance' i od tada se održava svake godine. Neka nam večerašnja izložba ne bude samo pogled na prošlogodišnja ostvarenja, već i najava ovogodišnje kolonije«, rekao je predsjednik HKC-a Ivan Stipić, pozdravljajući brojne posjetitelje izložbe.

Otvarajući izložbu, ravnateljica Moderne galerije »Likovni susret« Olga Šram je naglasila da se na ovoj likovnoj koloniji događa ispoljavanje kreativnog i inventivnog načina rada, a ono što obogaćuje svaki saziv iz godine u godinu je dolazak novih stvaraoca iz drugih sredina s drugim iskustvom i s drugim načinom izražavanja.

»To je pozitivno prožimanje i mi to često nazivamo razmjenom iskustava, a to stvara određene pomake u likovnom radu određenih autora. Drago nam je kad prepoznamo da naši autori postaju prepoznatljivi i kada grade taj svoj prepoznatljiv stil likovnog izraza. Tako se dogodilo i prošle godine i zaista možemo utvrditi da je jako važno da ovo

stvaralačko žarište, kao stvaralački punkt u blizini Bunarića i dalje ostane vitalno, da i dalje okuplja umjetnike i da na taj način obnavljamo i generacijski ovaj Likovni odjel. Večeras imamo i mali dio kao dopunu izložbe, a to su dječji radovi koji su nastali u Likovnoj sekciji za najmlađe, koja je ponovno počela s radom«, rekla je Olga Šram.

U ime Likovnog odjela HKC-a posjetitelj je pozdravila Nedeljka Šarčević, a u prigodnom programu su sudjelovale Antonija Piuković, Nela Skenderović i Divna Lulić Jovčić.

Nakon razgledanja izložbe slikar i likovni kritičar Mile Tasić, sudionik na prošlogodišnjoj koloniji »Bunarić«, naglašava da likovne kolonije imaju i danas svoj život u Vojvodini i da su značajne za slikare.

»Ako su velikani bili na kolonijama i učili jedni od drugih, mislim da takvo što nije nebitno ni danas. Važno je da se sretnemo i razmjenjujemo iskustva, otkrivamo nešto novo i inspiriramo jedni druge, da razgovaramo o likovnim stremljenjima, o onome što se dešava u likovnom stvaralaštvu. Dobro je da se srećemo na kolonijama koje imaju međunarodni karakter, jer kada stvaraoci dolaze iz udaljenijih mjesta i drugih država, sigurno će razmjena iskustva biti daleko inspirativnija i konstruktivnija. Što se tiče likovnih kolonija, dobro je da organizator kolonije odredi selektora kolonije. Proizvoljnost u koloniji nije dobra. Treba uzeti selektora koji je dokazan, koji ima iza sebe rezultate i iskustvo i koji poznaje likovnu scenu da on odredi profil kolonije i samim tim koga će pozvati na koloniju«, kaže Mile Tasić.

Zvonko Sarić

MANIFESTACIJA U MODERNOJ GALERIJU LIKOVNI SUSRET SUBOTICA

Smotra crtačke vještine i likovne poetike

U Modernoj galeriji Likovni susret Subotica će u utorak, 29. lipnja 2010. godine, u 19 sati biti otvorena manifestacija 45. zlatno pero Beograda i 10. međunarodno bijenale ilustracije u organizaciji Udruženja likovnih umjetnika primijenjenih umjetnika i dizajnera Srbije, Beograd (ULUPUDS-a). Izložbu će u ime ULUPUDS-a otvoriti mr. Dijana Milašinović Marić, povjesničarka umjetnosti i kustosica izložbe.

Ova najstarija međunarodna slikarsko-grafička manifestacija u Srbiji osnovana je 1959. godine kao jedinstvena godišnja domaća izložba, a kao bijenale je formirana od 1990. godine. 45. zlatno pero Beograda otvoreno je u Beogradu

studenoga 2009., a svoj put nastavlja u Somboru i Subotici. Izložba u Likovnom susretu obuhvaća preko 120 domaćih i inozemnih autora, odnosno predstavlja oko 430 eksponata – ilustracija namijenjenih knjigama za djecu i odrasle, novinama, časopisima, medijima, crtanom filmu, stripu, reklamama.

Gordana Popović Vasić, autorica uvodnog teksta za katalog 45. zlatnog pera Beograda piše: »Zlatno pero postalo je smotra crtačke vještine i likovne poetike vezane za svaku vrstu publikacija... Ove mnogobrojne oblasti koje se mogu vidjeti također pružaju uvid u tehnike izvođenja. Na izložbi, koja u svom nazivu ima riječ 'pero' kao simbol i podsjećanje na alatku kojom se pisci i umjetnici

služe od antike, zastupljene su različite tehnike - od akvarela i lavirunga do kolaža i fotografije, a računalna tehnologija omogućila je spajanje različitih tehničkih i izražajnih postupaka. Pero je tako postalo samo mentalni oslonac, simbol aktivnosti koja je u posljednjih dvadesetak ljeta doživjela veću transformaciju nego u periodu od Starog vijeka do 90-ih godina prošlog stoljeća... Kod ilustriranih publikacija bilo koje vrste odigrava se višestruka komunikacija: pisca i čitatelja, pisca i ilustratora i ilustratora i čitatelja.«

U odnosu na ranije izložbe ovogodišnja bilježi značajan porast sudionika iz mnogih zemalja svijeta (Estonija, Bjelorusija, Hrvatska, Grčka, Iran, Italija, Njemačka, Ma-

đarska, Poljska, Rusija, Makedonija, Bugarska, Crna Gora, Velika Britanija, Nizozemska, Portugal, Slovenija, Republika Srpska, Cipar, Jermenija, Izrael, Slovačka, Japan, Francuska, Austrija). Ovdje se možemo susresti s djelima poznatih domaćih ilustratora, slikara i grafičara, ali i mnogih mladih umjetnika koji često odnose i vrijedne nagrade na ovoj manifestaciji. Ovom prigodom posjetitelji će moći vidjeti i radove Hode Haddadi iz Irana, dobitnice Grand prix-a na 9. međunarodnom bijenalu ilustracije – Zlatno pero Beograda 2007. i Einara Turkowskog iz Njemačke, dobitnika Grand prix-a na 10. međunarodnom bijenalu ilustracije – Zlatno pero Beograda 2009.

Jasmina Vidaković-Jovančić

Nizozemska

Piše: Miranda Glavaš-Kul

Svijet ovih dana trese nogomet-Sna groznica jer je, kao što znate, u tijeku Svjetsko nogometno prvenstvo 2010. koje je, uz Olimpijske igre, najveći svjetski sportski događaj. Kako Hrvatska nije uspjela izboriti nastup u Južnoafričkoj Republici, Hrvati s nešto manje oduševljenja i pozornosti prate nogometne utakmice. Kako bih se ipak osvrnula na, kako kažu, najvažniju sporednu stvar na svijetu, odlučila sam napisati nešto o nazivima država, pa i reprezentacija, koje igraju na ovom nogometnom prvenstvu.

Nazivi većine svjetskih država ne razlikuju se u hrvatskom i srpskom jeziku. Pozabavit ćemo se onim državama čiji nazivi nisu jednaki. Kao prvo, krenut ćemo od naziva zapadnoeuropske zemlje koja graniči na istoku s Njemačkom, a na jugu s Belgijom. Riječ je o zemlji koja se u hrvatskom odavno zove *Nizozemskom*, iako se pod utjecajem srpskoga jezika taj naziv često izjednačavao s nazivom *Holandija*. Naime, *Holandija* je samo jedna pokrajina u Nizozemskoj, stoga je nepravедno cijelu zemlju zvati po njoj. U »Jezičnom savjetniku« Matice hrvatske (Zagreb, 1971.) stoji: »*Holandija* je naziv

pokrajine koja se u engleskom i njemačkom, pa preko njih u novije vrijeme i u našem jeziku, uzima za cijelu državu. U zapadnim se krajevima više upotrebljava prevedeni naziv *Nizozemska*...« I pod riječju *Nizozemska* on kaže da je to prevedenica prema njem., engl. i franc. nazivu i da se rabi u zapadnim krajevima pored posuđenice *Holandija*, koja je uobičajenija u istočnim krajevima. U »Razlikovnome rječniku srpskoga i hrvatskoga jezika« *Vladimira Brodnjaka* (Zagreb, 1992.) nalazimo određenije pojašnjenje: *Holandija* i *Holandanin* su smješteni na lijevu stranu (tipičnu za srpski jezik), dok su na desnoj strani navedeni odgovarajući hrvatski nazivi: *Nizozemska*, *Nizozemac*. Provjerimo li u geografskim izdanjima, pronaći ćemo isto. Atlas svijeta (Liber, Zagreb, 1978.) naziva tu zemlju samo *Nizozemskom*, a Leksikon Jugoslavenskega leksikografskoga zavoda

(Zagreb, 1974.) pod natuknicom *Holandija* upućuje na *Nizozemsku*. Kako i izvorni naziv države glasi *Nederland*, u hrvatskom jeziku nema dvojbe kako zvati tu državu. Samo *Nizozemska*! U skladu s tim njezini stanovnici su *Nizozemac* i *Nizozemka*, a jezik *nizozemski*.

Osim ovoga naziva, još ih se nekoliko razlikuje, ali su ovdje razlike nešto manje. U hrvatskome su jeziku *Španjolska*, *Portugal* i *Švicarska*, a ne: *Španija*, *Portugalija* i *Švajcarska*. Stanovnici tih država su *Španjolci*, *Portugalci* i *Švicarci*. Razlikuju se i nazivi stanovnika susjedne nam Italije, u hrvatskome

su jeziku *Talijani*, a u srpskome *Italijani*. Umjesto Severne Koreje i Nemačke, u hrvatskome ćemo reći: *Sjeverna Koreja* i *Njemačka*. Zapadnoafrička država izvornoga naziva *Republika Côte d'Ivoire* u Hrvatskoj je poznatija ka *Obala Bjelokosti*, dok je srpski naziv te države *Obala Slonovače*.

Mali nogometni rječnik:

Nije	Nego
fudbal	nogomet
fudbaler	nogometaš
golman	vratar
bek	branič
centarfor	napadač
half	stoper
centarhalf	libero
selektor	izbornik
sudija	sudac
kapiten	kapetan
penal	jedanaesterac
stativa	greda
offsajd	zalede

PREMIJERA »ATENTATORA« TOMISLAVA ZAJECA U IZVEDBI ANSAMBLA HKPD »STANISLAV PREPREK« IZ NOVOG SADA

Vidljiv pomak u amaterskom dramskom stvaralaštvu

Novosadsko HKPD »Stanislav Preprek« u subotu, 19. lipnja, upriličilo je pravo osvježenje za sve posjetitelje. Nesvakidašnja izvedba drame »Atentatori« poznatog hrvatskog pisca *Tomislava Zajeca* bez preterivanja premašila je sva očekivanja prisutnih. Članovi dramske sekcije ovog društva svojom izvedbom upoznali su nas i vodili kroz doživljaje i unutarnja previranja jedne obitelji. Tema drame je doživotna skrb u zamjenu za stan, ali istovremeno prikazuje majku kojoj je to ambicija, sina koji 20 godina radi u pošti i na kraju se odlučuje objesiti, kćerku koja je uličarka, ima izvanbračno dijete i ne zna tko mu je otac – svi su u teškoj situaciji i bez posla, a smrt žene o kojoj skrbe može mnogo promijeniti. Pažljivo promatranje daje nam jasnu sliku što život može učiniti čovjeku i na što su sve ljudi spremni u situacijama koje im izgledaju bezizlazno.

Riječi hvale nije štedjela ni *Katarina Čeliković*, stručna suradni-

ca Zavoda za kulturu vojvodanskih Hrvata: »Tragom kulturnih događanja diljem Vojvodine u hrvatskoj zajednici vidljiv je veliki pomak upravo u dramskom stvaralaštvu. Ovo je bila predstava koja je izmakla onoj dijalektološkoj mapi koja je prisutna u šokačkim i bunjevačkim udrugama. Prva predstava koju smo vidjeli na standardnom književnom jeziku koja pokazuje vrlo dobar odabir teksta, čini mi se da je dobar redatelj radio s njima, struka je tu imala utjecaja na izvedbu i moram

pohvaliti veliki trud glumačke ekipe koja je zaista učinila veliki pothvat i veliki iskorak u samoj glumi.«

O suradnji i svojim dojmovima redatelj *Miljan Vojnović* rekao je: »Djela Tomislava Zajeca su mi poznata od ranije, tako da sam sada imao prigodu osvježiti to i siguran sam da se radi o sjajnom, višeslojevitom piscu koji zaista pruža mogućnost scenske izvedbe. Suradnja s ovom glumačkom ekipom je bila divna, oni su doista zaslužili biti tu i doista su na jako lijep način pružili

divnu energiju koja je stvorila lijep doživljaj. Sa svoje profesionalne strane maksimalno sam se trudio napraviti takvu strategiju gdje se ti ljudi mogu potpuno izraziti i izraziti svoj osobni šarm, a nikako da glume glumce. Oni su imali jak i lijep motiv to uraditi, tako da je suradnja omogućila da se bolje upoznamo i svakako je ovaj rad bio veoma inspirativan«.

Iako su amateri, članovi dramske sekcije su ovaj komad veoma dobro iznijeli. *Dragica Ramljak*, *Marijan Sabljak*, *Sanja Trivić*, *Božana Vuksan*, *Marija Krstić*, uz adaptaciju i režiju *Miljana Vojnovića*, zaslužili su gromoglasan aplauz.

Jedan od najzaslužnijih za uspjeh je svakako *Marijan Sabljak*, predsjednik društva, koji je istaknuo da se nada da će ova predstava biti i nadalje prikazivana, jer bi bilo neoprostivo da se toliki rad i trud ne prikaže i drugima.

Ankica Jukić-Mandić

REKONSTRUKCIJA ŽUPNE CRKVE PRESVETOGA SRCA ISUSOVA U ŠIDU

Započeta I. faza obnove

Župa Presvetoga Srca Isusova u Šidu osnovana je početkom XX. stoljeća, točnije 1923. godine. Bila je filijalna crkva župe svetoga Ivana Nepomuka u Gibarcu. Šid je tada imao malenu kuću s drvenim zvonikom i jednim zvonom, koja je služila kao kapela. Godine 1930. na poticaj biskupa *Antuna Akšamovića* započinje se graditi nova crkva u Šidu, posvećena Presvetome Srcu Isusovu. Crkva je sagrađena 1932. god., a nacrt je napravio *Franjo Funtak*. Sve do kraja II. svjetskog rata crkva s visokim tornjem (35 m) stajala je neoštećena. Nakon 1944. godine, crkva biva minirana. Toranj i krov su potpuno srušeni. Tako oštećena crkva je stajala sve do početka 1960. godine, kada je 1963. obnovljena.

Sve do ratnih zbivanja 1991. godine župa Šid imala je oko 300 katoličkih obitelji. Šid je multikonfesionalan i multietnički grad, s oko 20.000 stanovnika. Poslije ratnih zbivanja, župa Šid broji 170

katoličkih obitelji. Budući da su ratne strahote utjecale na odlazak Hrvata katolika iz Srijema, pogođene su migracijom i župe oko Šida: Morović, Kukujevci, Gibarac, kao i filijalne crkve Vašica, Batrovci, Berkasovo, Jamena. Danas je župa Šid središte spomenutih župa i sela. U Šidu se nalazi župnik koji vodi pastoralnu brigu – službu nad ostalih 7 crkava oko Šida. Župa Šid je

iznimno lošem stanju – počevši od tornja, poda, žbuke, krova, elektroinstalacija, nužno je bilo prići temeljnoj rekonstrukciji crkve, vraćanju izvornoga izgleda iz 1932. godine. Izvorni nacrti, odnosno projekt iz 1931. godine je sačuvan i po njemu je izrađen građevinski projekt od strane »Šidprojekta«.

Rekonstrukcija i obnova crkve predviđena je kroz 4 faze: I. faza

je građevinska firma »Set Šabac« d.o.o. Vrijednost prve faze rekonstrukcije crkve je 120.000 eura; II. faza – zamjena krovne konstrukcije, zajedno s novim stropom u crkvi, postavljanje limova i novih oluka; III. faza – postavljanje podnoga grijanja i elektroinstalacija; IV. faza – skidanje stare vlažne žbuke, žbukanje sanacijskim paropropusnim malterom i ličenje cijele crkve

Važno je naglasiti da župa Šid broji svega 170 katoličkih obitelji, i da župljani sudjeluju s 10.000 eura u sadašnjoj I. fazi rekonstrukcije. Ostali donatori koji su se uključili svojom pomoći za prvu fazu rekonstrukcije tornja i ulaznog portala su: Ministarstvo vera Republike Srbije, Đakovačko-osječka nadbiskupija, Vukovarsko-srijemska županija, Općina Šid ili Srijemski okrug, a očekuje se pomoć i ponekih donatora i firmi u Općini Šid.

vlč. Nikica Bošnjaković, župnik

Molimo u ime župljana župe Presvetoga Srca Isusova u Šidu i novoosnovanog Hrvatskoga kulturnoga društva Šid novčanu pomoć sukladnu mogućnostima, kako bi uspjeli vratiti spomenutom crkvenom objektu izvorni izgled iz 1932. godine. Žiro račun (dinarski) u Vojvođanskoj banci, Rimokatolička crkva, Presvetoga Srca Isusova: 355-1043371-11. Unaprijed hvala!

središte svih sela koja gravitiraju prema Šidu. Suživot katolika, pravoslavaca, grkokatolika, evangelika je nužan, štoviše, od kada je grada Šida ovi narodi i ove vjeroispovijesti žive zajedno.

Budući da se crkva nalazi u samoj centralnoj zoni grada Šida i da je u

– rekonstrukcija tornja crkve i ulaznoga portala crkve. Za ovu fazu prijavljen je glavni projekt, lokacijska i građevinska dozvola, potpisan je ugovor i radovi su započeli u ponedjeljak, 14. lipnja. Rok završetka radova je 15. listopada 2010. godine. Izvođač radova

UZ II. OBLJETNICU »MATOŠEVE« ŽENSKE PJEVAČKE SKUPINE

Riječi hvale za rezultate i plodove rada

U četvrtak, 17. lipnja, u Plavni su svetu misu slavili svećenici Bačkog dekanata, koji su se toga dana okupili u župi sv. Jakova na svojoj redovitoj rekolekciji. Bio je to događaj koji će se dugo pamtit, a u čijem je središtu bila obostrana radost župljanja i svima njima dobro poznatih svećenika, u zajedničkom susretu s Isusom Kristom. Sveta je misa bila u znaku zahvaljivanja svećenika plavanjskim vjernicima, jer su došli u lijepom broju iako je bio radni dan, i obratno, jer Plavanjci oduvijek cijene i poštuju svoje svećenike.

Ovaj crkveni događaj bio je samo povod ovog napisa u kome želimo zabilježiti jedan mali jubilej za koji tada još nitko nije znao. Ipak, kao da je to na neki čudesan način predosjetio bački dekan vlč. *Marijan Dej*. On je tako hvalio i zahvaljivao crkvenom zboru na lijepom pjevanju, da je to postala glavna tema nakon misnoga slavlja. Točno toga dana, prije dvije

godine (17. lipnja 2008.), u HKUPD-u »Matoš« održana je prva službena proba pjevačke skupine, koju je tada činilo svega 6 žena.

Od samog nastanka ovaj je mali »Matoš« zbor počeo s pjevanjem na svim misama nedjeljom i blagdanima, tako da ga sada već možemo zvati i župnim zborom crkve sv. Jakova. Od tada do danas održano je blizu 200 proba, a obrađeno je stotinjak pjesama, što crkveno-liturgijskih, što svjetovnih

i popularnih i, naravno, nekoliko skladbi *Josipa Andrića*. Zadaća pjevačicama s malo iskustva u crkvenom pjevanju nije bila ni malo laka, jer se moralo postupno prelaziti s pjevanja po sluhu i pučkog pjevanja na kultivirano pjevanje uz orguljsku pratnju prema kantualu i, po mogućnosti, bar dvoglasno. Trebalo je puno strpljenja članicama zbora, župniku *Josipu Štefkoviću* i kantoru, da bi se ostvarili vidljivi rezultati.

Aktivno je 12 pjevačica koje su ostale vjerne društvu i Crkvi, a samim tim i Plavni. To su: *Tonka Šimić, Silvija Nikolin, Jasminka Klinovski, Magdalena Klinovski, Marija Kovačev, Vilma Tomić, Kata Pelajić, Jela Bartulov, Andrijana Novosel, Andreja Štajgmajer i Željka Vašina*. Ova posljednja je članica HKUPD-a »Mostonga« iz Bača i to je lijep primjer suradnje dviju susjednih kulturnih udruga. U nekim prigodama u lokalnim nastupima zboru pomaže i nekoliko djevojčica iz viših razreda osnovne škole, a zbor je već nastupao uz pratnju »Matoševih« tamburaša.

Ono što je za sada najvažnije zasigurno je redoviti, kontinuirani i sustavni rad i volja da se učini nešto dobro i korisno za sebe i cijelu našu zajednicu. Zato ova skupina angažiranih djelatnica kulturne udruge i župne zajednice u Plavni i zaslužuje riječi hvale, koje su im upućene baš na samu drugu obljetnicu postojanja.

Zvonimir Pelajić

BLAGOST JE ZRAKA POŠTENE SAVJESTI KOJA ZRAČI IZ ČOVJEKA

Isus blaga i ponizna srca

Piše: mons. dr. Andrija Kopilović

Bilo je to davne 1954. Svako hodočašće bilo je otežavano od strane policije, ali ipak se išlo. Prvi put smo hodočastili otac, brat i ja pješke u Aljmaš (Bili Aljmaš). Za mene kao dijete, neopisiv doživljaj. Te noći je bilo svečano krunjenje Gospinog lika. Točno u ponoć pošla je masovna procesija vjernika sa zapaljenim svijećama od crkve do bunarića. Putem se orila pjesma zlatne krunice. Još i danas čujem oduševljeni napjev zaziva koji se ponovio barem stotinu puta: »Isuse, blaga i ponizna srca, učini srca naša po srcu svome!« I od tada nisam nikada prestao moliti tu zlatnu krunicu u čast Srca Isusova. Jasno, da me je onda i kasnije, pa i danas, zaokupljao pojam: Blaga i ponizna srca. Što zapravo to znači? Vremena su bila surova i jedva se mogao zamisliti pojam blagosti. Slutilo se već tada da se u tom pojmu krije jedna istančana pravednost koja definira osobu iznutra na čijem se licu vidi da je čisto bez licemjerja. Blagost nije popustljivost, nije naivnost. Blagost je svojevrsna zraka poštene savjesti koja zrači iz čovjeka koji je blaga srca. On ne poznaje osudu nad drugima, ne poznaje drskost, ne poznaje osvetu i ne raduje se tuđoj nesreći. On je naprosto blag. Jednako tako poniznost. Prošlo je puno godina dok je čovjek shvatio da je poniznost u stvari jednaka istini. Poniznost je krepost koja otvara i Božje srce, jer se ne pretjeruje. Ne ponižava se bez mjere, jer je to svojevrsna oholost kada ne gledamo sebe realno, nego tobože gazimo sebe da bi pokazali koliko smo ponizni. Jednako tako poniznost nije pretjerivanje svoga ja, jer tada postaje opasnost oholosti. Poniznost je zapravo istina o sebi, o mome »ja« onako kako me vidi Bog.

BLAGOST, PONIZNOST, ISTINA

Ovih dana sam bio na jednoj sjednici gdje su ključni pojmovi bili istina i pomirenje. Za nas ljude, napose kršćane, najvažnija je istina. Kaže Isus da će nas ona osloboditi. Pomirenje je trajni proces na koji je pozvana najprije Crkva sa svojim potencijalom Božjega djela u život čovjeka, da se po Bogu i u Bogu smogne snaga pomiriti. Tako mi se ponovno motaju po glavi ta tri pojma: blagost, poniznost, istina. Koliko su to bitne kreposti za život čovjeka. Kako je tragično da čovjek nije blag. Sjetimo se još jednom – blagost je svojevrsna zraka poštene savjesti koja zrači iz čovjeka koji je blaga srca. Tako se zbunjeno osjećamo promatrajući ljude oko sebe i ostajemo u strahu, jer smo se

Blagost nije popust-

ljivost, nije naivnost.

Blagost je svojev-

sna zraka poštene

savjesti koja zrači iz

čovjeka koji je blaga

srca. On ne poznaje

osudu nad drugima,

ne poznaje drskost,

ne poznaje osvetu

i ne raduje se tuđoj

nesreći. On je napro-

sto blag.

nebrojeno puta opekli o »poštenu savjest« naših suvremenika. U vremenu kada je relativizam doveden na pijedestal svjetonazora, pa čak ideologije, kako opstati u ovome svijetu? Sve je relativno, a ipak ne bi smjelo biti. Kao što i slogan: »Slobodno je ono što je ugodno, a dobro je ono što je korisno« vodi u vratolomnu provaliju našu civilizaciju, jer se javlja najsebičniji individualizam gdje je središte zbivanja moje »bahato ja«.

SVE MANJE JE LJUDI BLAGA SRCA

Kada se sve ovo sabere i pogleda oko sebe, onda nam budućnost ne obećava puno. Kao da su nestali ti ljudi blaga srca i čiste savjesti. Interes je postao dominantan. Teško se javlja voluntarizam kao model suradnje. Samo korist. Vraćamo se u Stari zavjet: »Oko za oko, zub za zub«. Ako ne misliš kao ja ili veliko mi, nisi »podoban«. Nisi član zajednice. Pluralizam mišljenja je samo fraza, a sloboda govora samo deklaracija. Ponovno su na sceni »silnici« koji nemaju blagu i poštenu savjest. Ili mi se prikloni, ili mi se ukloni – ponuđena je alternativa. Dakle, tvrdim odgovorno: sve manje je ljudi blaga srca. Izgubila se dimenzija poštene savjesti. S druge strane, poniznost je potpuno iščezla kao vrednota. Ako čitamo izvještaje, neke nastupe, članke, prepuni su samohvalom i prepotentnošću. Mi možemo ovo... mi možemo ono... mi smo učinili ovo... mi smo učinili ono i tako redom beskonačno »Mi«. Gdje je tu istina? Na tom su pitanju pali i Pilat, i Dioklecijan, i Napoleon, i Hitler, i Staljin, i svi moćnici. Govoriti o sebi neistinu, govoriti drugima neistinu - tlo je za propast svake zajednice. Na gramu istine može se graditi svijet, a na tonama laži ništa. Gdje nam je budućnost? Dok su nam kolijevke prazne, dok se mladi ne odgajaju u vrednotama koje su objektivno vrednote, dok se generacija razuzdano opija i »banči«, zar je to temelj budućnosti? Nema budućnosti bez obnove poštene savjesti, nema budućnosti bez blagoga srca, nema budućnosti bez poniznosti – istine – o nama i našoj odgovornosti. Nema budućnosti bez sloge sa neprolaznim moralnim načelima Isusa Krista. Stoga ću i ovaj puta kao svećenik optimist uzviknuti molitveno i volio bih s onim dječjim srcem kao nekada: »Isuse blaga i ponizna srca, učini srca naša po srcu svome!« Svaki drugi put smatram stranputicom, jer nam stvarnost pokazuje istinu i zabranjuje nam tamjan samohvale.

Kulnarski kutak

HLADNO PREDJELO - PUNJENE ROLICE

Potrebno: 1 paket lisnatog tijesta, 200 g praške šunke, 200 g trapista, 200 g miješanog povrća (mrkva, krumpir, grašak, kukuruz šećerac), 2 žlice kiselog vrhnja, 2 jaja, sol, vegeta, bosiljak.

Priprema: Kratko prokuhati miješano povrće i tvrdo skuhati jaja. Za to vrijeme izrezati prašku šunku na kockice i naribati trapist. Kada je povrće prokuhano pomiješati ga sa šunkom i trapistom, te dodati vrhnje i jaja. Sve posoliti i začiniti po okusu. Tijesto istanjiti i izrezati na pravokutnike veličine 10 x 15. Po kraju tijesta staviti pripremljenu smjesu, te sve saviti u rolicu. Premazati jajetom i peći u zagrijanoj pećnici.

GLAVNO JELO – MAKARONE S PILETINOM I ŠAMPINJONIMA

Potrebno: 1 kg šampinjona, 750 g makarona (ili neke druge tjestenine), 350 g pilećih prsa, 300 g sira, 1 poriluk, 4 jaja, 2 kisela vrhnja, 1 žlica gustina, ulje, papar, sol.

Priprema: Makarone kuhajte u slanoj vodi, samo da omekšaju.

Na zagrijanom ulju pirjajte sitno isjeckani poriluk, dolijte 2dl vode i dodajte prethodno očišćene i na listiće isjeckane

šampinjone. Sve pirjati oko 5 min, dodati gustin te dobro miješati. Posoliti i popapriti po okusu. Ako je potrebno dodati još vode. Na kraju ćete dobiti fini gusti umak. Pileće grudi izrežite na tanke štapiće i pirjajte ih s malo ulja, također ih posolite i popaprite.

Izmiješajte jaja i vrhnje i sve posolite. U namazan pleh stavite kuhane makarone i prelijte vrhnjem i jajima, dobivenim umakom i piletinom. Pomiješajte i stavite peći u prethodno zagrijanu pećnicu na 200 stupnjeva. Peći oko 30 minuta. Pred kraj naribati sir i vratiti u pećnicu da se zapeče još 5 minuta.

DESERT – MALINE S KREMOM OD SIRA

Potrebno: 250 g malina, 2 žlice meda, 1 vanilin šećer, 2 žlice likera, 250 g sira (mascarpone) i 250 ml mlijeka.

Priprema: Maline operite pod mlazom vode i ocijedite. Oko ¾ količine malina usitnite vilicom. Usitnjenim

malinama dodajte med, vanilin šećer, liker i sir. Umiješajte još i mlijeko tako da dobijete kremastu strukturu. U svaku čašu stavite žlicu preostalih malina, prelijte pripremljenom kremom i ohladite.

... i još po nešto...

Bobičas

Ljeto obiluje bobičastim voćem, do-
zrelim na toplom ljetnom suncu:
borovnice, maline, kupine, šumske
jagode, ribiz i brusnice. Te biljke rastu samo-
niklo kao šumsko voće, ali i kao kultivirane,
pitome vrste uzgojene u vrtovima ili na plan-
tažama. Svojim sočnim, mekanim i ukusnim
plodovima odličan su izvor prirodnih vitamini-
na, minerala i enzima.

Bobičasto voće smanjuje rizik od nastajanja
nekih vrsta karcinoma, poglavito: želuca, jed-
njaka, debelog crijeva i pluća. Najviše takvih
flavonoida, među kojima je antikancerogeni
kvercetin, sadržavaju pokožice ribiza, borov-
nice i crnoga grožđa. Stoga se savjetuju za ja-
čanje imunološkog sustava kod slabokrvnosti
i umora i za ublaživanje različitih alergijskih
i upalnih simptoma. Osobe s prekomjernom
tjelesnom težinom isto tako u svoje jelovnike
mogu uvrstiti bobičasto voće koje je niskoka-
lorično, a bogato biološki vrijednim tvarima,
važnim za regulaciju metabolizma. Bobice
je najbolje konzumirati baš onakve kakve ih
nalazimo u prirodi: svježe i bez dodatka indu-
strijskog šećera.

sto voće

Borovnica - sadržava flavonoid antocijan od kojeg potječe modroplava boja bobica. Plodovi su bogati vitaminom C, taninom, jabučnom i limunskom kiselinom. U listu ima arbutina koji pomaže brzom zarastanju rana. Ekstrakt borovnice se savjetuju i osobama s dijabetesom. Utječe na poboljšanje vida, poboljšava prokrvljenost retine te usporava degenerativne procese na oku. Dokazana je njezina djelotvornost i kod upalnih bolesti sluznice usne šupljine i ždrijela. Sušeni list borovnice koristi se u čajnim mješavinama za liječenje povišenog šećera u krvi, a djeluje i kao blagi diuretik.

Brusnica - svojim crvenim bobicama ujedno je najbogatija antioksidansima (A, C vitamin) i tvarima s P-vitaminskim dje-

lovanjem. Vitamin P ili rutin poznat je po tome što popravljiva prokrvljenost i kapilarnu cirkulaciju. Listovi brusnice bogati su glikozidima koji djeluju povoljno u terapiji kroničnog katarata mjehura i mokraćnih putova. Sok od bobica savjetuje se preventivno i terapijski kod sklonosti upalima urinarnog trakta. Također se savjetuje i tijekom trudnoće. Brusnica, dakle, djeluje kao prirodni antibiotik.

Šumska jagoda - zeljasta je trajnica koja se posebno izdvaja svojim mirisom, bojom i okusom. To je omiljeno šumsko voće pastira, planinara, izletnika i drugih ljubitelja prirode. U terapijske svrhe koristi se plod, list i korijen biljke. Jagoda obiluje vitaminom C. Bogata je i nekim vitaminima B skupine (B1, B2, B6) te sadržava malo folne kiseline i vitamina E. Od minerala najviše ima kalcija, kalija, željeza, magnezija, fosfora i mangana, dok su listovi bogati taninima. Svježi plodovi jagode potiču rad jetre i žuči. Pitome jagode, osim vitamina C, imaju i mnogo kalija i mangana koji su važni za rast, metabolizam i živčani sustav. Njihov okus odlično se slaže s mliječnim proizvodima kao što su: jogurt, mlijeko, vrhnje ili sladoled.

Malina - ima zrele plodove koji sadržavaju limunsku i jabučnu kiselinu, tanine, pektin te minerale: kalij, kalcij, fosfor i željezo. U ljekovite svrhe koriste se plodovi i listovi maline. Sadrži vitamine A i C. Malina je, kao i borovnica, prikladna za dijetalnu hranu kod osoba koje imaju dijabetes, kao i kod osoba sklonih upalama sluznice želuca. Sirup maline ili čisti

nerazrijeđeni sok od maline može se dati kod povišene tjelesne temperature i groznice, pa je omiljen poglavito kod djece.

Kupina - je široko rasprostranjena i samo u Europi je poznato nekoliko stotina vrsta. Kupina se, kao i malina, najviše uzgaja u vrtovima, ali najmirisniji plodovi s karakterističnom aromom rastu kao samonikli grmovi u slobodnoj prirodi, najčešće u šumama. Ljekoviti dijelovi biljke su plodovi, listovi i korijen. Plod od minerala najviše ima željeza, kalija, kalcija, fosfora i magnezija, a od vitamina vitamin C i karoten (provitamin A). Zreli plodovi koriste se u pučkoj medicini kao dobro sredstvo za jačanje želuca, djeluju umirujuće te se savjetuju onima koji pate od nesanice.

Crni ribiz - kao vrsta najčešće se koristi u narodnoj medicini iako, ovisno o sorti, bobice mogu biti i žute ili crvene boje. Zreli plodovi bogati su biološki vrijednim tvarima, osobito organskim kiselinama, mineralima i vitaminima. Crni ribiz je najbogatiji vitaminom C i ima ga oko 200 do 230 mg, što je gotovo dva puta više nego u plodu limuna ili naranče. Plod sadržava i dosta vitamina A te neke vitamine B skupine (B1, B3, B6). Plod se koristi i prerađen za izradu soka, kompota, pekmeza i marmelada, a od njega se pravi i ocat, vino i likeri. Plodovi crnog ribiza savjetuju se kod iscrpljenosti i slabokrvnosti, za jačanje prirodne otpornosti organizma, za poticanje teka te ublaživanje želučanih i crijevnih tegoba.

OČNA KUĆA
optika i ordinacija
na jednom mjestu
551-045
Subotica
Maksima Gorkog 20
KOD GLAVNE POŠTE

RADIO MARIA
RADIO MARIA RADIO MARIA راديو مارييا
MARIA RADIO MARIA
NOVI SAD 90,0 MHz - SUBOTICA 90,7 MHz
SOMBOR 95,7 MHz - PLANDIŠTE 89,7 MHz
LESKOVAC 107,4 MHz
Kontakt:
NOVI SAD
Koste Abraševića 16
Redakcija: 021/4790529
Program: 021/4790464
SMS: 063/598441
radiomarija.srbija@gmail.com
www.radiomarija.rs
Kontakt:
SUBOTICA
Starine Novaka 58
Redakcija: 024/692255
Program: 024/692259
SMS: 063/445523
mariaradio@tippnet.rs
www.mariaradio.rs
POMOŽITE RADIO MARIJI!
Broj računa: 160-324873-16
Banca Intesa a.d., Prima: Udruženje Marija,
21000 Novi Sad, Koste Abraševića 16

RADIO MARIA
NOVI SAD 90,0 MHz - SUBOTICA 90,7 MHz
SOMBOR 95,7 MHz - PLANDIŠTE 89,7 MHz
LESKOVAC 107,4 MHz
Kontakt:
NOVI SAD
Koste Abraševića 16
Redakcija: 021/4790529
Program: 021/4790464
SMS: 063/598441
radiomarija.srbija@gmail.com
www.radiomarija.rs
Kontakt:
SUBOTICA
Starine Novaka 58
Redakcija: 024/692255
Program: 024/692259
SMS: 063/445523
mariaradio@tippnet.rs
www.mariaradio.rs
POMOŽITE RADIO MARIJI!
Broj računa: 160-324873-16
Banca Intesa a.d., Prima: Udruženje Marija,
21000 Novi Sad, Koste Abraševića 16

Kvalitetan rad i brojni uspjesi

Ovogodišnja maturantica Anamarija Čupić u svom je maturantskom koncertnom nastupu prvi put izvela jedno djelo Josipa Andrića – Koncert u A-mollu op 259 I. stav

Tamburaški odjel Muzičke škole u Subotici djeluje od 1960. godine prošlog stoljeća. Kroz nastavni proces odobren od Ministarstva obrazovanja prošao je veliki broj mladih tamburaša. Devedesetih godina prošlog stoljeća formirana je I. klasa učenika u srednjoj školi, tako da je oko 20 učenika završilo srednju glazbenu naobrazbu na instrumentu tambura. Osim Subotice imamo još glazbene škole u Pančevu i Srijemskoj Mitrovici s katedrom za tamburu u srednjoj školi. Inače, tambura se trenutačno izučava u 16 vojvođanskih škola i veoma je lijepo rasprostranjena. Muzička škola u Subotici trenutačno ima četiri diplomirana profesora tambure koji rade s oko 60 mladih tamburaša. Mladi su umjetnici redoviti sudionici svih natjecanja predviđenih za tamburaše. Na Vojvođanskoj smotri tamburaša, koja se svake godine održava u drugom gradu, a do sada je održana u Pančevu, Vršcu, Adi, Somboru, Zrenjaninu, Bečeju i Subotici, subotički su tamburaši skoro uvijek osvajali prve nagrade.

NATJECANJA I NASTUPI

Ovogodišnja smotra održana je u ožujku u Zrenjaninu i ponovno su mladi subotički tamburaši bili iznimno uspješni. U kategoriji solista natjecali su se: **Ines Bajić** II. razred (I. nagrada), **Alen Gabrić** II. razred (I. nagrada), **Nenad Sanader** I. razred (I. nagrada), **Matija Temunović** II. razred (I. nagrada), **Marija Kuga** IV. razred (I. nagrada), **Miran Tikvicki** VI. razred (I. nagrada), **Milja Mazarak** VI. razred (I. nagrada), **Lidija Bašić Palković** II. srednji razred (I. nagrada), **Sonja Šukić** III. srednji razred (II. nagrada), **Ivana Skenderović** III. srednji razred (II. nagrada), **Đorđe Gajić** III. srednji razred (II. nagrada) i **Marko Dulić** IV. srednji razred (I. nagrada).

U okviru nastave predviđen je i rad s orkestrom tako da Muzička škola ima dva orkestra – jedan dječji tamburaški orkestar kojeg čine učenici osnovnih škola, a u okviru srednje škole djeluje veliki tamburaški orkestar. Oba su orkestra sudjelovala na natjecanju i osvojila visoke prve

PRVI RED (s lijeva): Tikvicki, Marija Piuković, Tereza Marjanović, Alen Gabrić, Josipa Vidaković, Ines Bajić, Marko Kujundžić, David Dujak, Matej Budinčević, Davorin Horvacki i Boris Škorvaga.

DRUGI RED: Mira Temunović (dirigentska), Luka Mlinko, Marija Sudarević, Katarina Skenderović, Marija Kuga, Merima Tikvicki, Matija Temunović, Dušan Malbašić, Martin Kiš, Oliver Kovač i Tomislav Čavrgov.

TREĆI RED: Ivan Čavrgov, Izabela Kudlik, Marko Križanović, Dajana Kiš, Marija Kujundžić, Nemanja Kostić, Vojislav Temunović (profesor), Petar Skenderović, Nemanja Mandarić, Ninoslav Radak, Ivona Francisšković i Luka Letić

Fotografija je snimljena 8. svibnja u Senti na Festivalu Muzičkih i baletskih škola Srbije

Anamarija Čupić

Marko Dulić

nagrade. Republičko natjecanje bienalno ima natjecanje za soliste i orkestre. Ove su godine na redu bili solisti tako da je subotička glazbena škola i na tom natjecanju osvojila veoma lijepe nagrade. Tamburaški orkestar srednje glazbene škole je imao veliki broj nastupa kako u Subotici tako i u drugim gradovima. Tako je u listopadu prošle godine sudjelovao na IX. memorijalu »Bisernica Janike Balaža« i osvojio II. nagradu za naj orkestar, a Miran Tikvicki je u kategoriji najboljih solista osvojio laskavu titulu najboljeg primaša i za nagradu dobio prim tamburicu na dar. Na sljedećem natjecanju, u ožujku ove godine, u Novom Sadu na festivalu »Biseri zlatnog zvonca« sudjelovali su kao mali bend i osvojili publiku, jer do sada su solisti obično svirali uz pratnju klavira, a ovo je bio prvi put da jedan mali bend prati solist, što je jako dobro primljeno. Potom je u travnju Hrvatska čitaonica organizirala predstavljanje mladih glumaca i mladi su tamburaši održali koncert u Zemunu, koji je isto tako bio veoma lijepo primljen od strane publike.

Naravno, mnoge manifestacije u školi i gradu ne prolaze bez mladih tamburaša, pa se tako na mnogim književnim prelima, promocijama knjiga, izložbama, te u Gerontološkom centru čuje tambura kao solistički i orkestarski instrument.

MATURSKI KONCERT

Veoma značajna stvar koja prati razvoj i napredak tamburaša jamačno je maturski koncert učenika završnog razreda srednje glazbene škole. Koncert se svake godine održava u Velikoj vijećnici Gradske kuće. Ove godine maturanti su bili **Marko Dulić** i **Anamarija Čupić**. Njih je na tom nastupu pratio tamburaški orkestar srednje glazbene škole pod dirigentskom palicom profesorice **Mire Temunović**. Program koji su izveli bio je veoma atraktivan, a posebno treba naglasiti kako je mlada Anamarija Čupić izvela Koncert u A-mollu op 259 I. stav dr. **Josipa Andrića**, koji do sada još u Subotici nije izveden. Inače,

orkestar njeguje klasičnu tamburašku glazbu tako da u svom repertoaru imaju još neka djela dr. Josipa Andrića, kao što su »Kolo kraj bunara«, »Tambura Paje Kolarića« za solo instrument, koju je prije dvije godine kao maturski koncert izveo Nenad Temunović. Mladi tamburaši vrijedno rade tijekom cijele godine, a i kada ostalima počnu ferije oni su i tada zaokupljeni i pripremaju Dječju smotru i Festival bunjevački pisama, jer su okosnica dječjeg i velikog festivalskog orkestra.

Profesori koji rade s mladim glazbenicima su: prof. **Milan Pridraški**, prof. **Sonja Berta**, prof. **Vojislav Temunović** i prof. Mira Temunović. Naravno, sva natjecanja ne bi mogla biti uspješna bez nekoliko korepetitora, tj. profesora glasovira, koji nesebično rade s tamburašima i svesrdno ih prate na njihovim natjecanjima i nastupima. To su: prof. **Suzana Ivakić-Samardžić**, prof. **Maša Vučinac** i prof. **Deneš Blažanik**.

Članovi dječjeg tamburaškog orkestra su:

Miran Tikvicki, Alen Gabrić, Ines Bajić, Nataša Kovačević, Dajana Kiš, Kantur Sebastijan, Marko Križanović, Luka Mlinko, Marija Sudarević, Marija Kuga, Marija Piuković, Katarina Skenderović, Ivan Čavrgov, Tereza Marijanović, Izabela Kudlik, Josipa Vidaković, Ivona Francišković, David Dujak, Matej Budinčević, Martin Kiš, Dušan Malbašić, Davorin Horvacki, Boris Škorvaga, Oskar Kovač, Marko Kujundžić, Petar Skenderović, Matija Temunović, Oliver Kovač, Luka Letić, Tomislav Čavrgov, Daniel Dulić, Merima Tikvicki, Nemanja Mandarić, Nemanja Kostić i Ninoslav Radak.

Članovi velikog orkestra su:

Miran Tikvicki, Lidija Bašić Palković, Ana Matković, Đorđe Gajić, Sonja Sukić, Milja Mazarak, Maja Gabrić, Daniel Dulić, Marijana Skenderović, Ivana Skenderović, Matiša Dulić, Oliver Kovač, Anamarija Skenderović, Merima Tikvicki, Nemanja Mandarić, Nenad Temunović, Petar Skenderović i Nemanja Kostić.

M. T. i D. P.

Pun atar materijala za izradu košara

Bivša Sončanka, danas žiteljka Izole u Sloveniji, *Marija Crnković* nema precizan podatak o godini nastanka ove fotografije, ali pretpostavlja da je stara blizu pedeset godina. U to vrijeme ljudi nisu znali za plastiku, sve uporabne stvari u kućanstvu izrađivane su od materijala nađenih isključivo u prirodi. Tek kasniji dolasci Kineza na ove prostore, kasnije i otvaranje njihovih brojnih prodavaona u svima, pa i najmanjim sredinama, unazadilo je mnoge stare zanate. Jeftinoćom njihove robe i finansijskom krizom maloga čovjeka stvorena je nezdrava potrošačka navika kupovanja svega i svačega, često i bez potrebe. Domove su napunile košare za

kruh, tanjuri, čaše, pladnjevi, igračke, čačkalice koje se lome već pri dodiru zuba i što sve ne. Zaboravilo se na te iste proizvode, izrađene od drveta, trske, šaše, pruta i ostalih materijala iz okruženja. Sve je manje onih kojima je izrada tih potrepština osnovna djelatnost. U vrijeme nastanka ove fotografije u sončanskim kućanstvima bila je jako raširena djelatnost izrade košara. Postojalo je i jedno malo poduzeće – »Korpara«, u kojem je desetak do dvadesetak osoba bilo stalno uposleno, a postojao je i veliki broj kooperanata kojima se plaćalo »po učinku«. »Ovo je jako naporan posao. Dok gledate, sve vam izgleda lako, ali ukoliko pokušate sami, brzo ćete pokazati

koliko ste nespreni i spori. Čovjek za ovaj zanat, kojeg slobodno možete nazvati umjetnošću, mora imati mirnu i preciznu ruku«, priča Marica. »Morate dobro poznavati i odlike pruta kojega rabite. Nije svejedno kojega odaberete. Najbolje i najkvalitetnije pruće je od vrbe.« U sončanskom ataru oduvijek je bilo velikih površina ritskoga zemljišta, obrasloga vrbacima. Prut se siječe i priprema za daljnu obradu u listopadu. Odabirom savršeno zdravih primjeraka izbjegava se rizik lomljenja materijala prije vremena. Ovako odabrano pruće mora se »klasirati«, tako što se razdvaja i sortira po debljini i po duljini i veže se u tanke snopiće. Što je tanji i dulji, prut je kvalitetniji. Ovako

sortirani snopići pripremljeni su za kuhanje. Prut se kuha i po dva dana. Zbog svoje strukture vrbovina se nikako ne može prekuhati, ali ukoliko nije dovoljno kuhana, krta je i nije pogodna za pletenje. Nakon kuhanja snopići se vade iz kotla i ostavljaju se na sjenovito mjesto, kako se ne bi naglo osušili. Prije samog pletenja prut se opet namoči, a za vrijeme cijelog postupka obložen je navlaženom tkaninom, kako ne bi izgubio vlagu, jer bi se u tom slučaju lomio. Deblje pruće rabilo se za izradu kostura budućega predmeta, tanje se upitalo između. Ovisno o vrsti proizvoda, debljina pruta za kostur je varirala. Za kosture košara rabilo se pruće debljine i do jednog centimetra, a za masivnije stvari, poput fotelja ili vrtnih stolova i deblje. Svi elementi kostura učvršćivani su prirodno, bez čavlića, bez žice, bez lijepka, samo uz pomoć ureza i stezanja. U ovom dijelu posla vrlo je bitan dobar osjećaj u prstima, jer ukoliko se stegne za nijansu jače od potrebnog, prut se lomi, a ukoliko se ne stegne dovoljno, proizvod se brzo rasipa. »Svaki pleteni proizvod mora biti lagan, ali čvrst. Jednostavno, mora dobro ležati na ruci, da ne kažem zaljepiti se za prste. Sve smo ovo naučili uz zabavu i dobro raspoloženje. Bili smo mladi, radovali smo se svakom izrađenom predmetu, radovali smo se svakom zarađenom dinaru. A danas me raduje i pogled na svaku ispletenu košaru koju vidim na ulici, na tržnici, raduje me to što se sve više nas okreće ovim proizvodima od ekoloških materijala«, završava priču Marica.

www.supijace.co.rs

OD NJIVE DO TRPEZE.

JKП Суботичке пијаце
Szabadkai Piacok KK
JKP Subotičke pijace

Verušić

Foto: Marija Matković

25. lipnja 2010.

U NEKOLIKO REDAKA

Najljepše doba

Dočekali smo još jedno ljeto. Na radost svih. Djece zato što je završena škola i počele su ljetne ferije, a nas odraslih što je uz ljeto i ljepše, toplije vrijeme, stiglo novo svjetsko nogometno prvenstvo. Uostalom, o vremenu više nitko niti ne govori, jer su teme iz Južne Afrike potisnule sve u drugi plan. Sve do 11. srpnja...

FOTO KUTAK

A da ugradimo plin?

KVIZ

Ljeto

Kako astronomski gledano započinje ljeto?
Kojega datuma na našoj sjevernoj polutki Zemlje započinje ljeto, a kada na južnoj?
Kada se završava ljeto?
Koji dan je najduži u godini?
Kada je počelo novo ljeto?
Što je solsticij?

Kada Sunce u svom prividnom godišnjem kretanju dosegne sjevernu obratnicu
Na našoj polutki 20. lipnja, a na južnoj 20. prosinca
23. rujna, odnosno 21. ožujka
Obično je to 22. lipnja
U ponedjeljak 21. lipnja u 13:28
Dugodnevica

VICEVI

Muž i žena odlučili su provesti vikend na jezeru. Prvog jutra muž se vratio umoran od ribolova i odlučio malo odrijeti. Njegova žena, ne poznajući jezero, odlučila uzeti čamac i provesti se. Nakon nekog vremena odvezla se nedaleko od obale, usidrla se i počela čitati knjigu. Dok je čitala, priđe joj lovočuvnik u svom čamcu i obratio joj se:

- Dobro jutro gospodo. Što radite ovdje?
- Čitam knjigu!
- Vi se nalazite u oblasti u kojoj je ribolov zabranjen - kaže joj lovočuvnik.
- Žao mi je, ali ja nisam u ribolovu. Ja samo čitam knjigu - odgovori žena.
- Da, ali imate svu potrebnu opremu. Što se mene tiče, vi svakoga trenutka možete baciti udicu. Moraću vas privesti!
- Ako to učinite, tužit ću vas za seksualno zlostavljanje - nije se dala žena.
- Ali nisam vas ni dodirnula - odgovori joj lovočuvnik.
- To je točno, ali imate svu potrebnu opremu. Što se mene tiče, svakoga trenutka biste mogli početi.
- Do viđenja gospodo. Uživajte u danu - reče lovočuvnik i ode.

NOGOMET

MEĐUOPĆINSKA LIGA SOMBOR – APATIN – ODŽACI – KULA

Kraj glavinjanja

SOMBOR – Za sončanske nogometaše utakmicom 33. kola Međuopćinske lige Sombor – Apatin – Odžaci – Kula OFK Metalac – Dinamo, odigranom 20. lipnja u Somboru i ubilježenom novom katastrofom od 1 - 6, završena je proljetna polusezona prvenstva 2009/10. godine. Utakmicu posljednjeg kola protiv OFK Šikare u Sonti Dinamovci su odigrali već ranije. Plavi su finiš prvenstva odigrali očajno, na tri gostovanja primili su 23 zgoditka, a postigli svega 2. Nema tu više mjesta prigovorima na arbitre, na loše vremenske uvjete, na bilo kakve vanjske utjecaje. Čelništvo Dinama nije toliko zabrinuto zbog rezultata, koliko zbog odnosa igrača prema igri, prema protivniku, prema suigračima. Ovu Dinamovu ekipu »odlikuje« blijeda, ziherska igra, potpuna bezvoljnost i bezidejnost i neodgovorno ponašanje. Veliki broj pogrešaka na terenu prave i najiskusniji, a uočeno je i potpuno odsustvo volje za ispravljanjem pogrešaka suigrača, za provođenjem zamisli trenera. Odlaskom većeg broja prvotimaca na sezonske radove u inozemstvo stvoren je prostor za radikalno pomlađivanje ekipe, no, u nastavku natjecanja pokazalo se koliko su upravo mladići koji su stalno tražili priliku za dokazivanje na terenu, ukazanu priliku dočekali nespreni. Kraj prvenstva svi u klubu su dočekali s olakšanjem, a UO-u Dinama preostaje predstojeća kratka ljetna pauza za pokušaj sanacije lošeg stanja u natjecateljskom pogonu Dinamo: Đurkov, Rakin (Brkin), Gal, Andrašić, Ileš, Čapo (Stojković), Karajkov, Majstorović (Dekan), Mihaljev, Kmezić, Vidaković. Ostali rezultati: Terekveš – Hajduk 0 – 2, OFK Odžaci – Sloga 5 – 0, Aleksa Šantić – Jedinstvo (Kolut) 3 – 0 i OFK Šikara – Dinamo (Bački Breg) 3 – 4

Differdange 03 - Spartak ZV

SUBOTICA – Nogometaši subotičkog superligaša Spartaka Zlatibor vode nakon ždrijeba kvalifikacija za Europsku ligu održanog u ponedjelje-

Ijak, 21. lipnja, saznali su ime protivnika protiv kojeg će igrati u drugom kolu. U prvom susretu 15. srpnja Subotičani će gostovati momčadi Differdange 03 iz Luxembourga, a uzvrat će se igrati tjedan dana kasnije. I.A.

STOLNI TENIS

Obnovljena stolnotenisačka sekcija

SOMBOR – HKUD »Vladimir Nazor« iz Sombora prošloga je petka osnovao sportsku, točnije stolnotenisačku sekciju koja je odmah počela s radom. Ovo društvo čuva pisane podatke u kojima stoji da se u prostorijama Hrvatskog doma igrao stolni tenis već 1938. godine, dakle dvije godine po osnivanju društva, a prvi pročelnik je bio Stipan Bakić. Stolni tenis se tada igrao na stolu sa teškom daščanom pločom koja baš i nije bila savršeno ravna. Od 1953. za pročelnika sekcije izabran je Albe Horvat, koji je doveo nove ljubitelje stolnog tenisa i omasovio rad ove sekcije.

Stolni tenis se u Hrvatskom domu najviše igrao od 1967. godine, kada je društvo veliku dvoranu doma ustupilo sportskom društvu »Partizan«, gdje je nekoliko godina trenirala prva ekipa stolnotenisača Sombora, a na natjecanjima postizala zavidne uspjehe. Jedan od natjecatelja iz društva je i Antun Tucakov koji je svojevremeno osvojio prvenstvo grada Sombora u tada veoma jakoj konkurenciji. Članovi sekcije su često igrali mečeve s ekipama iz grada i okolice, a svake se godine organizirao i otvoreni turnir. Vremenom stolnotenisačka sekcija prestaje s radom, a ove je godine, prije tjedan dana obnovljena. Uskoro će se održati turnir »Stipan Bakić« u čast prvog pročelnika sekcije. Dvorana Hrvatskog doma će za sve zainteresirane stolnotenisače biti otvorena dva puta tjedno – ponedjeljkom i petkom od 20 do 23 sata. Dob članova nije ograničena, te »Nazorovci« pozivaju da se uključe svi zainteresirani od 7 do 77 godina.

Z. G.

PLIVANJE

Somborski plivački maraton

SOMBOR – Ovoga vikenda je u subotu, 20. lipnja, u Somboru održan prvi plivački maraton koji se boduje za Vojvodanski kup. Plivači Spartaka su postigli sljedeće rezultate: Rezultati po kategorijama, muškarci: Kategorija 10-14 godina: 1. mjesto Filip Hunjadi (1998), 2. mjesto Marko Šoštarec (1999)
Kategorija 14-18 godina: 2. mjesto Silvester Lukač (1993)
Kategorija 18-25 godina: 1. mjesto Norbert Hegediš (1992)

NAMA JE DOVOLJNO
DA ZNATE ZA NAS

FUNERO

Privatno pogrebno poduzeće
- Subotica, Karađorđev put 2,
- Telefon (danonoćno):
(024) 55-44-33

Raspored sprovađa i umrlice na
Internetu: www.funero.co.rs
e-mail: funero@funero.co.rs
Mogućnost odloženog plaćanja

Kategorija 35 i stariji: 1. mjesto Ivan Šoštarec (1964)

Rezultati, žene:

Kategorija 10-14 godina: 2. mjesto Milica Šoštarec (1997)

Sljedeći maraton koji se boduje za »Vojvodanski kup 2010« održat će se u Panoniji 4. srpnja 2010. godine.

RUKOMET

Spartak Vojput prvoligaš

SUBOTICA – Revijalnim susretom novog prvaka i selekcije Druge lige, odigranim 19. lipnja u Subotici, rukometaši Spartak Vojputa svečano su proslavili ulazak u Prvu rukometnu ligu Srbije u kojoj će se natjecati sljedeće sezone. Spartak Vojput je slavio rezultatom 32:28.

ODBOJKA

Srbija – Bugarska

SUBOTICA – Dva kvalifikacijska susreta za plasman na Europsko prvenstvo u odbojci za žene odigrat će reprezentacija Srbije protiv Bugarske u Subotici u petak, 25. lipnja, i u subotu, 26. lipnja. Oba susreta bit će igrana u gradskoj Dvorani sportova.

BOWLING

Krupari prvaci države

BAČKO DUŠANOVO – Kuglaši bowling momčadi »Krupari« iz Bačkog Dušanova novi su prvaci Srbije u ovom još uvijek novom sportu na našim prostorima. U finalnom susretu, koji je odlučivao novoga šampiona države, domaći kuglaši su bili bolji od momčadi »Minoti« iz Beograda.

KONJIČKI SPORT

Subotička milja

SUBOTICA – Protekloga vikenda na subotičkom hipodromu održan je četvrti trkački dan s dvanaest utrka, uključujući tradicionalnu Subotičku milju i Fliger derbi. Natjecanje za Subotičku milju bilo je podijeljeno u dvije skupine, u jednoj su bila grla domaćeg, u drugoj inozemnog odgoja, a pobjednik u obje milje bio je poznat nakon dva trčanja. Kod internacionalaca se najveća borba vodila između Fani Filoa (vozač Zvonko Bogdan) i Adingtona (Branislav Mukić). U prvoj utrci je Fani Filou bio bolji u fantastičnom finišu i stekao »pol poziciju«, no, u drugom trčanju ga je sudački kolegij diskvalificirao zbog pogreške u finišu. Adington je tako zabilježio uvjerljivu pobjedu. Mnogo manje drame je bilo u natjecanju domaće milje. Tu je u oba trčanja najbolji bio Living Lajn (Branislav Mukić) i s dvije pobjede uz solidna vremena od 1:18,0 i 1:18,4, ostavio

u ukupnom plasmanu iza sebe El Prezidenta (D. Katona), Plejboja (B. Kečenić) i Fantastik Lobela (M. Oračić).

Flieger derbi donio je okršaje četvorogodih grla, a najbolju formu prikazalo je grlo Jegrevu (M. Slavić) koje je iza sebe ostavilo Gručiona, Atine i Triptronika.

Pažnju na sebe skrenulo je i trogodo grlo Kazanova (M. Simin) koje je u odličnoj utrci zabilježilo vrijeme od 1:17,4 minuta po kilometru.

Rezultati – prva kasačka utrka: Top Gan (B. Mukić) 1:23,6, For It Is Star (R. Njari) 1:24,3, Simano (V. Pribić) 1:27,4, Alka (Đ. Dornić) 1:27,8; druga kasačka utrka: Darwin (T. Križanović) 1:22,2, Zuhatag (G. Petrović) 1:22,3, Dimitrije MB 1:24,0, Enola (L. Bajić) 1:24,2, treća kasačka utrka: Pipi Duga Čarapa (M. Simin) 1:21,4, Nokia Venus (R. Njari) 1:22,0, Dukato (B. Mukić) 1:22,3, Arabela (A. Vereb) 1:22,7; četvrta kasačka utrka: Kazanova (M. Simin) 1:17,4, Darumadar (A. Seke) 1:20,6, Aba (Z. Tasić) 1:20,8, Flajing Devil (Đ. Pridraški) 1:22,0; peta kasačka utrka: Leon Hart (J. Hajnal) 1:19,9, Išala (L. Sokola) 1:21,4, Ideal BM (D. Blažin) 1:23,0, Agli Dak (V. Pribić) 1:23,4; šesta kasačka utrka, »Internacionalna milja«, prvo trčanje: Fani Filou (Z. Bogdan) 1:16,4, Adington (B. Mukić) 1:16,5, Bugati HBD (Z. Ožvar) 1:17,7, Her Ovn Čajld (D. Katanić) 1:19,7, Samerlov (S. Popov) 1:20,8; sedma kasačka utrka, »Domaća milja«, prvo trčanje: Living Lajn (B. Mukić) 1:18,90, El Prezident (M. Slavić) 1:18,3, Plejboj (B. Kečenić) 1:18,9, Fantastik Lobel (M. Oračić) 1:19,2; osma kasačka utrka, »Fliger derbi«: Jegrevu (M. Slavić) 1:16,4, Gručione (G. Stamenković) 1:16,9, Atina SG (B. Tomić) 1:17,1, Triptronik (B. Mukić) 1:17,7; deveta kasačka utrka, »Internacionalna milja«, drugo trčanje: Adington (B. Mukić) 1:15,8, Bugati HBD (Z. Ožvar) 1:17,4, Samerlov (S. Popov) 1:20,0; deseta kasačka utrka, »Domaća milja«, drugo trčanje: Living Lajn (B. Mukić) 1:18,4, El Prezident (D. Katona) 1:18,9, Fantastik Lobel (M. Oračić) 1:19,2, Plejboj (B. Kečenić) 1:19,2; jedanaesta kasačka utrka: Dakota (M. Merković) 1:19,9, Alonso (L. Roža) 1:20,6, Karola (B. Mukić) 1:20,8; dvanaesta kasačka utrka: Ben Hit (I. Tumbas) 1:24,9, Lav SG (G. Petrović) 1:25,3, Lamarta (N. Čosić) 1:25,4, Lacio Star (B. Topalov) 1:25,8.

Sljedeće utrke na gradskom hipodromu bit će održane 24. i 25. srpnja, kada će se održati tradicionalna Dužijanca.

SUBOTICA-TRANS obavještava cijenjene putnike na međunarodnoj autobusnoj liniji, Subotica – Zagreb, važe cijene prijevoza s nizom pogodnosti:

- djeca do 6 godina voze se besplatno
- djeca od 6 do 12 godina imaju popust 50% (cijena povratne karte iznosi 1.225 din.)
- studenti uz prikaz studentske legitimacije (koja se dobiva na autobusnoj stanici) uživaju popust od 20% (povratna karta je 3.332 din., a u jednom smjeru 1.960 din.)

**POPUSTI VAŽE ISKLJUČIVO ZA IZRAVNU LINIJU OD SUBOTICE DO ZAGREBA
U OBA SMJERA I VAŽE 30 DANA.**

VAŠ SUBOTICA-TRANS

Tel.: 024/555-566

SP POGLED S TRIBINA

Favoriti i outsideri

Svjetski kup u nogometu polagano se bliži raspletu igara po skupinama i u petak, kada budete čitali ovaj tekst, mnogo toga će već biti poznato glede onih koji nastavljaju turnir i onih koji napuštaju Južnu Afriku. Hoće li svoje mjesto u osmini finala pronaći baš svi favoriti ili će se među njih ugurati i pokoji outsider? Odgovor na to pitanje voljeli bi znati svi pasionirani kladitelji, ali i brojni nogometni stručnjaci koji su se u prva dva kola igara po skupinama nekoliko puta »gadno opekli« u netočnim prognozama, »garantirajući« sigurne oklade u pobjedama velikih svjetskih momčadi. A onda su Englezi odigrali neodlučeno protiv SAD i Alžira, Francuzi izgubili od Meksika i Južne Afrike, Italija odigrala neriješeno s Novim Zelandom i cijela priča o velikima i malima dobila je nova poglavlja.

Na Svjetskom prvenstvu u nogometu, unatoč činjenici da na završnom turniru igra čak 32 momčadi, jednostavno više nema slabih momčadi i nekadašnjih totalnih »losera« u vidu turističkih reprezentacija. Onaj tko se uspije kvalificirati kroz »sito i rešet« teških kvalifikacija u bilo kojem dijelu nogometnog globusa, taj jamačno nešto zna o nogometu. A da je tako pokazali su i na stadionima u Johannesburgu, Pretoriji, Bloemfonteinu, Rustenburgu, Cape townu i ostalim arenama u kojima se igra najveći sportski događaj na svijetu. Ne brinite, SP traje i dalje, i novih iznenađenja će još biti. Zbog toga je nogomet igra nad igrama, a cijeli svijet je poludio za njim...

D. P.

Pregled 2. kola po skupinama

SKUPINA A: Urugvaj – Južna Afrika 3:0, Meksiko – Francuska 2:0
 SKUPINA B: Grčka – Nigerija 2:1, Argenitna – Južna Koreja 4:1
 SKUPINA C: Slovenija – SAD 2:2, Engleska – Alžir 0:0
 SKUPINA D: Srbija – Njemačka 1:0, Gana – Australija 1:1
 SKUPINA E: Nizozemska – Japan 1:0, Danska – Kamerun 2:1
 SKUPINA F: Italija – Novi Zeland 1:1, Paragvaj – Slovačka 2:0
 SKUPINA G: Brazil – Obala Bjelokosti 3:1, Portugal – Sjeverna Koreja 7:0
 SKUPINA H: Španjolska – Honduras 2:0, Čile – Švicarska 1:0

PAROVI OSMINE FINALA

lipnja A1 – B2 (Port Elizabeth), C1 – D2 (Rustenburg)
 lipnja B1 – A2 (Johannesburg), D1 – C2 (Bloemfontein)
 lipnja E1 – F2 (Durban), G1 – H2 (Johannesburg)
 lipnja F1 – E2 (Pretoria), H1 – G2 (Cape Town)

SP ZANIMLJIVOSTI

- * Vuvuzele se u Kini proizvode bez prestanka, od siječnja do travnja je proizvedeno 250.000 komada, a proizvodnja će u sljedećim danima biti dignuta na 25.000 komada dnevno. Vlasnik patenta je Južnoafrikanac Neil Van Schalkwyk
- * Francuski nogometaši su štrajkali i odbili trenirati nakon odlaska njihovog kondicijskog trenera, a trener Domenech je konstatirao kako je njihova odluka imbecilna.
- * Hrvatski izbornik Slaven Bilić našao se na sedmom mjestu popisa najvećih varalica na SP-ima, jer je u polufinalu 1988. godine odglumio udarac Francuza Loranta Blana koji je zbog toga isključen.
- * Nekoliko dječaka i djevojčica cijeloga života će biti obilježeno SP-om u Južnoj Africi, jer su dobili imena: FIFA, Ke nako – službeni slogan SP-a, Bafana Reinhardt i Mexico Llewellyn
- * Engleski navijač Pavlos Joseph upao je u svlačionicu Gordog Albiona i očitao lekciju Davidu Beckhamu. Slijedi mu suđenje u Johannesburgu.
- * Na lošim rezultatima Engleske britanske kladionice su zaradile 10 milijuna funti.
- * Nakon poraza od Srbije, njemački izbornik Joachim Low je bio potpuno pometen i nije znao od koga je izgubio. Jednom je rekao Bosna, a drugi puta je govorio o Hrvatima.

FILIP KRAJINOVIĆ, TENISAČ

Polufinale Serbia Opena donijelo mi je mnogo samopouzdanja

Nakon senzacionalnog plasmana na turniru u Beogradu, uslijedilo je i finale na Challengeru u Košicama

Razgovor vodio: Dražen Prčić

je u rodnom gradu, a drugi intervju za naš tjednik, s danas 170. igračem svjetske ljestvice, napravili smo u subotu, 19. lipnja, na terenima TK »ŽAK«. Tamo gdje je i njegova teniska priča započela.

»Uvijek sam radostan kada mogu uhvatiti malo slobodnog vremena i doći u moj Sombor i biti s roditeljima i prijateljima, što nažalost u životu profesionalnog tenisača koji se stalno seli s jednog kraja svijeta na drugi i nije čest slučaj. Ovih nekoliko dana iskoristit ću za odmor i lagani trening, a potom slijede novi igrački izazovi.

SERBIA OPEN

Prvu ATP pobjedu i potom prvi polufinalni plasman Filip Krajinović je izborio na Serbia Openu početkom svibnja i od tog turnira sve je postalo drugačije.

Šljaka ispred betona

Iako se posljednjih nekoliko godina teniski usavršavao na betonskim podlogama karakterističnim za američki kontinent, Filip osobno ipak više preferira igru na šljaci, matičnoj podlozi na kojoj je počeo igrati tenis.

»Nastup u Beogradu donio je novu odrednicu u mojoj profesionalnoj karijeri. Dobro sam odigrao cijeli turnir, iako sam krenuo s određenom dozom straha. Nakon povratka u meču prvog kola protiv Rusa *Evgenija Donskoja*, susret drugog kola protiv 52. igrača svijeta Argentinca *Horacia Ceballosa* i pobjeda u tie breaku trećega seta donijeli su mi veliko samopouzdanje i potvrdu da mogu dobro igrati i na najvećoj teniskoj sceni. Četvrtfinalni duel protiv *Novaka Đokovića*, trećeg

igrača svijeta, objektivno nije bio realan odnos snaga na terenu zbog njegovih zdravstvenih problema, zbog kojih je bio primoran predati susret nakon prvog odigranog seta. Konačno, cijeli moj nastup na Serbia Openu i dobre igre koje su mi osigurale prvo ATP polufinale u karijeri, donijele su mi mnogo više samopouzdanja u nastavku moje profesionalne karijere.

PROFESIONALNA KARIJERA

Krajinović je prošlog tjedna izgrubio prvu rundu kvalifikacija za Wimbledon, ali je početkom lipnja na Challengeru u Košicama (Slovačka) plasmanom u finale (porazen od Španjolca *Rubena Ramirez-Hidalga*) zabilježio još jedan vrijedan rezultat i trenutač-

Nastup na Masters seriji

Odličnom partijom protiv Amerikanca Jamesa Blakea (7:6, 4:6, 4:6) u ožujku ove godine, nekadašnjeg TOP 10 igrača svijeta, u prvom kolu turnira Masters serije 1000 u Miamiu (SAD), Filip je navijestio kako bi ova godina mogla donijeti najbolje rezultate u njegovoj profesionalnoj tenisačkoj karijeri.

no zauzima 170. mjesto svjetske ljestvice, što je ujedno i njegov najbolji plasman u dosadašnjoj karijeri profesionalnog tenisača.

»Cahallenger u Košicama sam dobro odigrao, zabilježivši četiri pobjede do finalnog susreta protiv nekadašnjeg TOP 50 igrača Ramirez-Hidalga. S novih 48 osvojenih poena stigao sam do najboljeg rankinga u karijeri i potvrdio rezultat iz Beograda. Sljedeći turnir na kojemu ću nastupiti je Challenger u Aradu (Rumunjska), a potom slijedi i nekoliko nastupa

na turnirima po Europi. Volio bih nastupiti na ATP turniru u Umagu, naravno ukoliko bih dobio wild card, ali to je sve još uvijek otvoreno.

SURADNJA S MARIOM ANČIĆEM

»S jednim od najboljih hrvatskih tenisača u povijesti, *Mariom Ančićem*, koji trenutačno ima problema s ozljedom kralježnice i bio je primoran otkazati nastup na nekoliko turnira, često treniram i sparingiram u Zagrebu, a naša radna baza su tereni na Alplanu koji se nalaze na Zagrebačkom velesajmu. U bližoj budućnosti namjeravam više vremena provoditi u Zagrebu, gdje bih se pripremao sa svojim coachom Novozelandskim *Nicholasom*

Federer

Trenirajući na Floridi u akademiji Bolletieri Filip je često imao prilike sparingirati s mnogim velikim imenima svjetskog tenisa poput *Samprasa*, *Haasa*, *Stepaneka*, *Couriera*, ali su treninzi s Rogerom Federerom, ipak, posebna stvar.

Carrom za nastupe na budućim turnirima.«

PLANOVI

»Nakon nekoliko godina provedenih u SAD, više ću vremena provoditi u Europi, trenirajući u Zagrebu i igrajući na turnirima koji se održavaju na Starom kontinentu. Volio bih godinu završiti ispod 150. mjesta i s još nekoliko dobrih rezultata potvrditi postignuto u prvom dijelu sezone.

Prije nekoliko godina, kada je još bio talentirani tenisački pionir, na stranicama sporta Hrvatska riječ je objavila prvi službeni inetrvju s *Filipom Krajinovićem*, talentiranim tenisačem iz Sombora.

Plasmanom u polufinale ATP turnira »Serbia Open 2010«, u svibnju ove godine, »Fića« je s 18 godina i 2 mjeseca starosti postao najmlađi tenisač u ovoj godini koji je zabilježio ulazak među četiri na ATP touru. Nekoliko dana odmora, između turnirskih nastupa, proveo

PETAK
25.6.2010.

06.10 - Najava programa
 06.15 - City Folk 2010: Prag
 07.00 - Dobro jutro, Hrvatska
 07.05 - Vijesti
 07.10 - Dobro jutro, Hrvatska
 07.35 - Vijesti
 07.40 - Dobro jutro, Hrvatska
 09.00 - Misa za Domovinu
 10.00 - Vijesti
 10.10 - Prijenos svečane sjednice Hrvatskog sabora povodom Dana državnosti
 10.55 - Vijesti iz kulture
 11.00 - Dan državnosti - Postrojavanje Oružanih snaga RH
 12.00 - Dnevnik
 12.30 - Moj grijeh, telenovela
 13.20 - McLeodove kćeri 7, serija
 14.10 - Vijesti
 14.35 - City Folk 2010: Dhaka
 15.05 - Gospodica Marple 4, mini-serija
 16.45 - Hrvatska uživo - Vijesti
 16.55 - Hrvatska uživo
 18.20 - Kod Ane
 18.35 - Dolina sunca
 19.30 - Dnevnik
 20.10 - Festival domoljubne pjesme Hrvatske - Brodifest 2010., prijenos
 22.00 - Dečki iz Rakitja, dokumentarni film
 22.50 - Dnevnik 3
 23.25 - Dr. House 1, serija
 00.15 - Hulgani, britansko-američki film
 02.10 - Veličanstveni Joe, američki film
 03.50 - Nogometno SP, snimka
 05.30 - Moj grijeh, telenovela

07.00 - Najava programa
 07.05 - Žderonja, crtana serija
 07.25 - Patak Frka, crtana serija
 07.50 - Na kraju ulice
 08.05 - TV vrtić
 08.15 - Dexterov laboratorij, crtana serija
 08.40 - Školarci obavještajci, serija za djecu
 09.05 - San o slavi, serija
 09.30 - Zabavni program
 10.00 - Tree Hill 5, serija
 10.45 - Strani igrani TV film
 12.40 - Crveni patuljak 2, humoristična serija
 13.10 - Simpsoni 17, humoristična serija

13.30 - Znanstvena petica
 14.00 - Eko zona
 14.30 - Sutra je novi dan 1, serija
 15.20 - Nogometno SP - emisija
 15.50 - Kombinirani prijenos - nogomet, SP: Sjeverna Koreja - Obala Bjelokosti / Portugal - Brazil, 1. poluvrijeme
 16.55 - Kombinirani prijenos - nogomet, SP: Sjeverna Koreja - Obala Bjelokosti / Portugal - Brazil, 2. poluvrijeme
 17.50 - Nogometno SP - emisija
 18.10 - Jeeves i Wooster 2, humoristična serija
 19.10 - Afrovizija - emisija
 20.20 - Kombinirani prijenos - nogomet, SP: Čile - Španjolska / Švicarska - Honduras, 1. poluvrijeme
 21.25 - Kombinirani prijenos - nogomet, SP: Čile - Španjolska / Švicarska - Honduras, 2. poluvrijeme
 22.20 - Afrovizija - emisija
 23.15 - Vijesti na Drugom
 23.25 - Struna u krvi 6, serija
 00.55 - Kraj programa

06:05 Naši najbolji dani, serija
 07:00 Jackie Chan, crtana serija
 07:25 Bratz, crtana serija
 07:50 Pepa prašćić, crtana serija
 08:05 Dona Barbara, serija
 10:10 U ime ljubavi, serija
 11:10 IN magazin
 12:00 Baywatch, serija
 13:00 Naša mala klinika, serija
 14:00 Dona Barbara, serija
 16:00 U ime ljubavi, serija
 17:00 Vijesti Nove TV
 17:20 Upitnik, kviz
 17:40 Naša mala klinika, serija
 18:35 IN magazin
 19:15 Dnevnik Nove TV
 20:05 Moj suprug je mrtvac, igrani film
 22:05 Trgovina ljudima 1, igrani film
 23:50 Trgovina ljudima 2, igrani film
 01:35 Ezo TV, tarot show
 03:05 Poglavlje 27, igrani film
 04:35 Kraj programa

06.55 Miffy, animirana serija
 07.10 Looney Tunes
 07.35 YooHoo i prijatelji, animirana serija

07.55 RTL ritam zona - Urban, glazbena emisija
 10.10 Bibin svijet, serija
 11.00 Kralj Queensa, serija
 11.30 Raymond, humoristična serija
 12.00 Ekkluziv, magazin (R)
 12.20 Večera za 5, lifestyle emisija (R)
 13.15 Najljepši urok, telenovela (dvije epizode)
 14.50 Los Victorinos, telenovela
 15.40 Nestala, telenovela
 16.30 Pod istim krovom, humoristična serija
 17.00 Kralj Queensa, humoristična serija
 17.25 Raymond, serija
 17.55 Bibin svijet, humoristična serija
 18.30 Vijesti
 18.55 Ekkluziv, magazin
 19.10 Večera za 5, lifestyle emisija (R)
 20.00 Lud za mambom, film, kromantična komedija
 21.45 Svi su ljudi za Mary, film, romantična komedija
 00.10 Vijesti
 00.20 Orange County, igrani film, komedija (R)
 01.40 Astro show, emisija uživo

SUBOTA
26.6.2010.

07.40 - Najava programa
 08.00 - Vijesti
 08.15 - Kinoteka - ciklus klasičnog vesterna: Posljednja kola, američki film
 09.50 - Fotografija u Hrvatskoj
 10.00 - Vijesti
 10.10 - Vijesti iz kulture
 10.20 - Kućni ljubimci
 10.55 - Normalan život, emisija o obitelji
 12.00 - Dnevnik
 12.30 - Moj grijeh, telenovela
 13.20 - Prizma
 14.05 - Duhovni izazovi
 14.35 - Reporteri - izbor: Strogo povjerljivo (1/3)
 15.25 - Alpe Dunav Jadran
 16.00 - Vijesti
 16.10 - Kulturna baština
 16.30 - Bal na vodi, američki film
 18.05 - Iza ekrana
 18.40 - Luda kuća 5, humoristična serija
 19.16 - LOTO 7/39
 19.30 - Dnevnik
 20.10 - Kljent, američki film
 22.10 - Vijesti
 22.35 - Rijeka: Melodije Istre i Kvarnera
 01.05 - Nogometno SP, snimka

02.50 - Nogometno SP, snimka
 04.45 - Reporteri - izbor: Strogo povjerljivo (1/3)
 05.30 - Moj grijeh, telenovela

07.00 - Panorame turističkih središta Hrvatske
 07.10 - Najava programa
 07.15 - Vrijeme je za Disneyja: 101 dalmatinac
 --- - Vrijeme je za Disneyja: Moji prijatelji Tiga i Pooh
 08.05 - Žutokljunac
 08.35 - Danni, serija za djecu
 09.05 - Brlog
 09.30 - Pokusi koji su promijenili svijet: Neodoljiva privlačnost električne struje (4/6)
 09.50 - Navrh jezika
 10.00 - Pinocchiojeve pustolovine, serija
 10.55 - Briljanteen
 11.45 - Hrvatski pisci na TV ekranu - Marijan Matković: Krizantema (R)
 12.45 - KS automagazin
 13.15 - 4 zida
 13.55 - Valencia: F1 - kvalifikacijska utrka za Veliku nagradu Europe, prijenos
 15.30 - Nogometno SP - emisija
 15.50 - Nogomet, SP - 1/8 finala: 1A - 2B, 1. poluvrijeme
 16.55 - Nogomet, SP - 1/8 finala: 1A - 2B, 2. poluvrijeme
 17.50 - Nogometno SP - emisija
 18.10 - Jeeves i Wooster 2, humoristična serija
 19.10 - Afrovizija - emisija
 20.20 - Nogomet, SP - 1/8 finala: 1C - 2D, 1. poluvrijeme
 21.25 - Nogomet, SP - 1/8 finala: 1C - 2D, 2. poluvrijeme
 22.20 - Afrovizija - emisija
 23.20 - Sportske vijesti
 23.35 - Ritam tjedna, glazbeni magazin
 00.15 - Noć u kazalištu
 01.55 - Kraj programa

06:00 Učinit ću sve, film
 07:55 Dora istražuje, crtana serija
 08:20 Timmy Time, crtana serija
 08:35 Jagodica Bobica, crtana serija
 09:00 Ben 10: Alien Force, crtana serija

HRT1 30.6.2010. 10:15
ZEMLJA - moć planeta,
dokumentarna serija
(EARTH - THE POWER
OF THE PLANET)
Naslov epizode: LED
Epizoda: 3

Led se možda na prvi pogled čini tek kao zamrznuta voda, ali on zapravo ima golemu snagu. U ovoj epizodi gledatelji će imati priliku vidjeti najsmrznutiji vodopad na svijetu i lede-

09:25 Dodir s neba, serija
 10:25 Frikovi, serija
 11:25 Čarobnice, serija
 12:25 Učinit ću sve, film
 14:30 Svaki put kada se rastajemo, igrani film
 16:20 Nad lipom 35, show
 17:00 Vijesti Nove TV
 17:10 Nad lipom 35, humoristično-glazbeni show-nastavak
 17:40 Lud, zbunjen, normalan, serija
 19:15 Dnevnik Nove TV
 20:05 Tajna akademija, film
 21:55 Crna točka, igrani film
 23:55 Budan, igrani film
 01:30 Ezo TV, tarot show
 03:00 Trgovina ljudima 1, igrani film
 04:35 Trgovina ljudima 2, igrani film
 06:10 Kraj programa

07.15 Los Victorinos, telenovela (R)
 08.05 Miffy, animirana serija
 08.45 2 glupa psa, crtana serija
 09.10 Bakugan, (R)
 09.35 Bikeri s Marsa, (R)
 10.00 Skrivenne poruke, humoristična serija (R)
 10.45 Crni ljepotan, film, obiteljski/ pustolovni
 12.30 Lud za mambom, film, romantična komedija (R)
 14.10 Molly, igrani film, obiteljska drama
 15.55 Prekršena pravila, igrani film, drama
 18.00 Zvijezde Ekstra: Slavni bez šminke, zabavna emisija (R)
 18.30 Vijesti
 19.05 Ljubav je na selu, dok. sapunica (R)
 20.00 Još 48 sati, igrani film, akcijska komedija

njak 'u akciji' kao i otkriti na koji je način led oblikovao našu prošlost, odnosno kako bi mogao zaprijetiti našoj budućnosti.

Trajanje: 50 min.

Urednik:

Đelo Hadžiselimović

- 21.55 Ljudi u crnom, film, znanstveno-fantastična komedija
23.45 Roden 4. srpnja, film, drama
02.20 Astro show, emisija uživo

**NEDJELJA
27.6.2010.**

- 06.10 - Najava programa
06.30 - Alpe Dunav Jadran
07.00 - Iza ekrana
07.30 - Duhovni izazovi
08.00 - Vijesti
08.10 - Povratak Nakiću - Orguljaš Pavao Mašić i gosti u Šibeniku
09.25 - Opera box
10.00 - Vijesti
10.10 - Vijesti iz kulture
10.15 - Divlji u srcu 3, serija
10.55 - Divlji u srcu 3, serija
11.40 - manjinski MOZAIK
12.00 - Dnevnik
12.30 - Plodovi zemlje
13.25 - Rijeka: More
14.00 - Nedjeljom u dva
15.05 - Mir i dobro
15.40 - Vijesti
15.55 - Opasni Johnny, američki film
17.30 - Lijepom našom
18.35 - Lažeš, Melita! - serija za djecu
19.05 - Tajni dnevnik patke Matilde: Stidljivost
19.16 - LOTO 6/45
19.30 - Dnevnik
20.10 - Stipe u gostima, TV serija
21.00 - Dokaz života, američki film
23.15 - Paralele
23.50 - Vijesti
00.05 - Vijesti iz kulture
00.15 - 28 dana poslije, britanski film

- 02.10 - Nogometno SP, snimka
03.50 - Nogometno SP, snimka
05.30 - Fotografija u Hrvatskoj
05.35 - Rijeka: More

- 06.40 - Najava programa
06.45 - Trolovi, crtana serija
07.10 - Slučaj za ekipu BARZ, serija za djecu
07.35 - Scooby Doo i čudovište iz Loch Nessa, američki film
08.50 - Prijatelji
09.50 - Nora Fora, TV igra za djecu
10.40 - Biblija
10.50 - Portret mjesta i Crkve
11.00 - Osijek: Misa, prijenos
12.05 - Prirodni svijet 3, dokumentarna serija
13.30 - Studio F1
13.50 - Valencia: F1 za Veliku nagradu Europe, prijenos
15.40 - Nogometno SP - emisija
15.50 - Nogomet, SP - 1/8 inala: 1D - 2C, 1. poluvrijeme
16.55 - Nogomet, SP - 1/8 finala: 1D - 2C, 2. poluvrijeme
17.50 - Nogometno SP - emisija
18.10 - Jeeves i Wooster 2, humoristična serija
19.10 - Afrovizija - emisija
20.20 - Nogomet, SP - 1/8 finala: 1B - 2A, 1. poluvrijeme
21.25 - Nogomet, SP - 1/8 finala: 1B - 2A, 2. poluvrijeme
22.20 - Afrovizija - emisija
23.20 - Sportske vijesti
23.35 - Bez oduševljenja, molim 6 - humoristična serija
00.00 - Bez oduševljenja, molim 6 - humoristična serija
00.25 - Kraj programa

- 06.30 Dodir s neba, serija
07.30 Dora istražuje, crtana serija
07.55 Timmy Time, crtana serija
08.10 Jagodica Bobica
08.35 Ben 10: Alien Force, crtana serija
09.00 U slučaju frke, serija
09.30 Žene američkih vojnika, serija
10.30 Automotiv, auto-moto magazin

- 11.00 Novac, business magazin
11.30 Robinson Crusoe, serija
12.30 Svaki put kada se rastajemo, igrani film
14.20 Dugi oproštaj, igrani film
16.00 Lud, zbunjen, normalan, serija
17.00 Vijesti Nove TV
17.10 Lud, zbunjen, normalan, serija - nastavak
17.35 Miss Universe Dalmacije, snimka
19.15 Dnevnik Nove TV
20.05 Nad lipom 35, show
21.10 Samo prijatelji, igrani film
23.00 Red Carpet, showbiz magazin
00.40 Tko je Samantha?, serija
01.10 Dodir roze, igrani film
02.45 Dugi oproštaj, igrani film
04.15 Red Carpet, showbiz magazin
05.45 Kraj programa

- 07.30 Miffy, animirana serija
08.15 2 glupa psa, crtana serija
08.40 Bakugan, crtana serija (R)
09.00 Bikeri s Marsa, crtana serija (R)
09.25 Koledžicom po svijetu, zabavna emisija
11.00 Skrivena poruke, humoristična serija (R)
11.30 Crni ljepotan, igrani film, drama (R)
13.15 Odred za čistoću, dokumentarna emisija
13.50 Suzannin dnevnik za Nicholasa, film, drama
15.40 Ljudi u crnom, igrani film, znanstveno-fantastična komedija
17.30 Discovery: Preživjeti divljinu - Sahara, dokumentarni film (R)
18.30 Vijesti
19.05 Ekkluziv, magazin
20.00 Druga prilika, igrani film, drama
21.50 CSI: Miami, serija
22.50 Urota, igrani film, političko-kriminalistički triler (dvije epizode)
00.45 Još 48 sati, igrani film, akcijska komedija (R)

**PONEDJELJAK
28.6.2010.**

- 05.40 - Najava programa
05.45 - City Folk 2010: Dhaka
06.15 - Mir i dobro
07.00 - Dobro jutro, Hrvatska

- 07.05 - Vijesti
07.10 - Dobro jutro, Hrvatska
07.35 - Vijesti
07.40 - Dobro jutro, Hrvatska
09.10 - Dolina sunca, telenovela
10.00 - Vijesti
10.10 - Vijesti iz kulture
10.15 - Zemlja - moć planeta: Vulkan, dok.serija
11.10 - Oprah show
12.00 - Dnevnik
12.30 - Moj grijeh, telenovela
13.20 - McLeodove kćeri 7, serija
14.10 - Vijesti
14.35 - City Folk 2010: Minsk
15.05 - Boja hrabrosti, američki film
16.45 - Hrvatska uživo - Vijesti
16.55 - Hrvatska uživo
18.20 - Kod Ane
18.35 - Dolina sunca, telenovela
19.30 - Dnevnik
20.10 - Zlatni san čovječanstva, dokumentarni film
20.45 - TV Bingo Show
21.30 - Potrošački kod
22.05 - Dnevnik 3
22.35 - Poslovne vijesti
22.40 - Vijesti iz kulture
22.50 - Dr. House 1, serija
23.40 - Godsend, američko-kanadski film
01.20 - Nogometno SP, snimka
03.05 - Skica za portret
03.25 - Prljavi seksi novac, serija
04.10 - Šaptačica duhovima 3, serija
04.55 - Potrošački kod
05.25 - Moj grijeh, telenovela

- 07.00 - Najava programa
07.05 - Žderonja, crtana serija
07.25 - Patak Frka, crtana serija
07.50 - TV vrtić
08.00 - Brlog
08.15 - Garfield i prijatelji 1, crtana serija
08.40 - Školarci obavještajci 3, serija za djecu
09.05 - San o slavi, serija za djecu
09.30 - Zabavni program
10.00 - Tree Hill 5, serija
10.45 - Nevjerojatna gđa Ritchie, kanadski film
12.25 - Ritam tjedna, glazbeni magazin
13.05 - Crveni patuljak 2, humoristična serija
13.35 - Simpsoni 17, humoristična serija
13.55 - Normalan život, emisija o obitelji
14.40 - Sutra je novi dan 1, serija

- 15.30 - Nogometno SP - emisija
15.50 - Nogomet, SP - 1/8 finala: 1E - 2F, 1. poluvrijeme
16.55 - Nogomet, SP - 1/8 finala: 1E - 2F, 2. poluvrijeme
17.50 - Nogometno SP - emisija
18.10 - Jeeves i Wooster 2, humoristična serija
19.10 - Afrovizija - emisija
20.20 - Nogomet, SP - 1/8 finala: 1G - 2H, 1. poluvrijeme
21.25 - Nogomet, SP - 1/8 finala: 1G - 2H, 2. poluvrijeme
22.20 - Afrovizija - emisija
23.15 - Vijesti na Drugom
23.25 - Prljavi seksi novac
00.10 - Šaptačica duhovima 3, serija
00.55 - Kraj programa

- 06.25 Naši najbolji dani, serija
07.20 Jackie Chan
07.45 Bratz, crtana serija
08.10 Peppa, crtana serija
08.30 Dona Barbara, serija
10.30 U ime ljubavi, serija
11.30 IN magazin
12.10 Baywatch, serija
13.10 Naša mala klinika, serija
14.10 Dona Barbara, serija
16.10 U ime ljubavi, serija
17.00 Vijesti Nove TV
17.20 U ime ljubavi, serija - nastavak
17.30 Naša mala klinika, serija
18.25 IN magazin
19.15 Dnevnik Nove TV
20.05 Lud, zbunjen, normalan
21.20 Sheena: Kraljica džungle, igrani film
23.35 Večernje vijesti
23.50 Gotovčevi, reality show
00.50 Seinfeld, serija
01.20 Bračne vode, serija
01.50 Ezo TV, tarot show
02.50 Heroji, serija
03.40 Dodir roze, igrani film
05.10 Seinfeld, serija
05.35 Bračne vode, serija
06.00 Kraj programa

- 06.50 Miffy, animirana serija
07.05 YooHoo i prijatelji, animirana serija
07.25 RTL ritam zona - Pop hitovi, glazbena emisija
09.40 Bibin svijet, Serija
10.30 Kralj Queensa, humoristična serija
11.00 Raymond, Serija
11.30 Ekkluziv, magazin (R)
12.20 Punom parom, kulinarski izazov
12.50 K.T. 2, serija

13.20 Najljepši urok, telenovela (dvije epizode)
 14.55 Los Victorinos, telenovela
 15.45 Nestala, telenovela
 16.40 Pod istim krovom, humoristična serija
 17.05 Kralj Queensa, humoristična serija
 17.30 Raymond, serija
 18.00 Večera za 5, lifestyle emisija
 18.30 Vijesti
 18.55 Ekkluziv, magazin
 19.10 Ne daj se, Nina, humorna drama (dvije epizode)
 20.00 Pentatlon, film, akcijski
 21.55 Vatrene oluja, igrani film, triler
 23.45 Vijesti
 23.55 Pentatlon, film, akcijski
 01.45 Astro show, emisija uživo

UTORAK
29.6.2010.

06.10 - Najava programa
 06.15 - City Folk 2010: Minsk
 07.00 - Dobro jutro, Hrvatska
 07.05 - Vijesti
 07.10 - Dobro jutro, Hrvatska
 07.35 - Vijesti
 07.40 - Dobro jutro, Hrvatska
 09.10 - Dolina sunca, telenovela
 10.00 - Vijesti
 10.10 - Vijesti iz kulture
 10.15 - Zemlja - moć planeta: Atmosfera, dokumentarna serija
 11.10 - Oprah show
 12.00 - Dnevnik
 12.30 - Moj grijeh, telenovela
 13.20 - McLeodove kćeri 7, serija
 14.10 - Vijesti
 14.32 - City Folk 2010: Utrecht
 15.02 - Bijelo Pero, američki film
 16.45 - Hrvatska uživo - Vijesti
 16.55 - Hrvatska uživo
 18.20 - Kod Ane
 18.35 - Dolina sunca, telenovela
 19.30 - Dnevnik
 20.10 - Globalno sijelo
 20.45 - Poslovni klub
 21.20 - Riječke ljetne noći - prijenos otvaranja
 22.05 - Dnevnik 3
 22.35 - Poslovne vijesti
 22.40 - Vijesti iz kulture
 22.50 - Dr. House 1, serija
 23.40 - Waiting, američki film
 01.10 - Nogometno SP, snimka

02.55 - Skica za portret
 03.25 - Sutra je novi dan 1, serija
 04.10 - Bez traga 6, serija
 04.55 - Globalno sijelo
 05.25 - Moj grijeh, telenovela

07.00 - Najava programa
 07.05 - Žderonja, crtana serija
 07.25 - Patak Frka, crtana serija
 07.50 - Na kraju ulice
 08.05 - TV vrtić
 08.15 - Garfield i prijatelji 1, crtana serija
 08.40 - Školarci obavještajci 3, serija za djecu
 09.05 - San o slavi, serija za djecu
 09.30 - Zabavni program
 10.00 - Tree Hill 5, serija
 10.45 - Strašni vrtovi, francuski film
 12.55 - Crveni patuljak 2, humoristična serija
 13.25 - Simpsoni 17, humoristična serija
 13.45 - Među nama
 14.40 - Sutra je novi dan 1, serija
 15.30 - Nogometno SP - emisija
 15.50 - Nogomet, SP - 1/8 finala: 1F - 2E, 1. poluvrijeme
 16.55 - Nogomet, SP - 1/8 finala: 1F - 2E, 2. poluvrijeme
 17.50 - Nogometno SP - emisija
 18.10 - Jeeves i Wooster 3, humoristična serija
 19.10 - Afrovizija - emisija
 20.20 - Nogomet, SP - 1/8 finala: 1H - 2G, 1. poluvrijeme
 21.25 - Nogomet, SP - 1/8 finala: 1H - 2G, 2. poluvrijeme
 22.20 - Afrovizija - emisija
 23.15 - Vijesti na Drugom
 23.25 - Bez traga 6, serija
 00.10 - Šaptačica duhovima 3, serija
 00.55 - Kraj programa

06:25 Naši najbolji dani, serija
 07:20 Jackie Chan, crtana serija
 07:45 Bratz, crtana serija
 08:10 Peppa, crtana serija
 08:30 Dona Barbara, serija
 10:30 U ime ljubavi, serija
 11:30 IN magazin
 12:10 Baywatch, serija
 13:10 Naša mala klinika, serija
 14:10 Dona Barbara, serija

16:10 U ime ljubavi, serija
 17:00 Vijesti Nove TV
 17:20 U ime ljubavi, serija- nastavak
 17:30 Naša mala klinika, serija
 18:25 IN magazin
 19:15 Dnevnik Nove TV
 20:05 Lud, zbunjen, normalan, serija
 21:25 Dilema jedne mladenke, igrani film
 23:15 Večernje vijesti
 23:30 Privatna praksa, serija
 00:30 Seinfeld, serija
 01:00 Bračne vode, serija
 01:30 Ezo TV, tarot show
 02:30 Heroji, serija
 03:20 Sheena: Kraljica džungle, igrani film
 05:20 Seinfeld, serija
 05:45 Kraj programa

07.35 Miffy, animirana serija
 07.50 YooHoo i prijatelji, animirana serija
 08.10 RTL ritam zona - Priča o..., glazbena emisija
 09.10 RTL ritam zona - Top 40 domaći, glazbena emisija
 10.20 Večera za 5, lifestyle emisija
 11.05 Kralj Queensa, humoristična serija
 11.35 Raymond, humoristična serija
 12.05 Ekkluziv, magazin (R)
 12.20 Punom parom, kulinarski izazov
 12.50 K.T. 2, kriminalistička serija
 13.20 Najljepši urok, telenovela (dvije epizode)
 14.55 Los Victorinos, telenovela
 15.45 Nestala, telenovela
 16.40 Pod istim krovom, humoristična serija
 17.05 Kralj Queensa, humoristična serija
 17.30 Raymond, humoristična serija
 18.00 Večera za 5, lifestyle emisija
 18.30 Vijesti, informativna emisija
 18.55 Ekkluziv, magazin
 19.10 Ne daj se, Nina, humorna drama
 20.00 Kako do ozbiljne love, igrani film, komedija
 21.50 3 pokušaja, igrani film, komedija
 23.30 Vijesti, informativna emisija
 23.45 CSI: NY, kriminalistička serija
 00.35 Vatrene oluja, igrani film, triler
 01.55 Astro show, emisija uživo

SRIJEDA
30.6.2010.

06.10 - Najava programa
 06.15 - City Folk 2010: Utrecht
 07.00 - Dobro jutro, Hrvatska
 07.05 - Vijesti
 07.10 - Dobro jutro, Hrvatska
 07.35 - Vijesti
 07.40 - Dobro jutro, Hrvatska
 09.10 - Dolina sunca, telenovela
 10.00 - Vijesti
 10.10 - Vijesti iz kulture
 10.15 - Zemlja - moć planeta: Led, dokumentarna serija
 11.10 - Oprah show
 12.00 - Dnevnik
 12.30 - Moj grijeh, telenovela
 13.20 - McLeodove kćeri 7, serija
 14.10 - Vijesti
 14.35 - City Folk 2010: Murska Sobota
 15.10 - Na vodenome putu 3: Shetlandski otoci, dokumentarna serija
 15.55 - Na vodenome putu 3: Bolnica za kornjače, dokumentarna serija
 16.45 - Hrvatska uživo - Vijesti
 18.15 - Kod Ane
 18.30 - Dolina sunca, telenovela
 19.16 - LOTO 7/39
 19.30 - Dnevnik
 20.10 - Jednog lijepog dana, američki film
 22.00 - Proces
 22.35 - Dnevnik 3
 23.05 - Poslovne vijesti
 23.10 - Vijesti iz kulture
 23.20 - e-Hrvatska
 23.55 - Znanstvene vijesti
 00.15 - Dr. House 1, serija
 01.05 - Tajnica, američki film
 02.55 - Sutra je novi dan 1, serija
 03.40 - Siska 8, serija
 04.40 - Skica za portret
 04.55 - Proces
 05.25 - Moj grijeh, telenovela

07.00 - Najava programa
 07.05 - Šaolinski obračun, crtana serija
 07.25 - 101 dalmatinac, crtana serija
 07.50 - Na kraju ulice
 08.05 - TV vrtić
 08.15 - Garfield i prijatelji 1, crtana serija
 08.40 - Školarci obavještajci 3, serija za djecu

09.05 - San o slavi, serija za djecu
 09.30 - Zabavni program
 10.00 - Prijenos sjednice Hrvatskog sabora
 13.55 - Crveni patuljak 2, humoristična serija
 14.25 - Simpsoni 17, humoristična serija
 14.55 - e-Hrvatska
 15.30 - Riječ i život: Radno zakonodavstvo prema socijalnom nauku Crkve, religijski program
 16.30 - Zvezdane staze: Enterprise 2, serija
 17.15 - Sutra je novi dan 1, serija
 18.10 - Jeeves i Wooster 3, humoristična serija
 19.10 - Afrovizija - emisija
 21.00 - Festival zabavne glazbe "Split 2010" - 50 godina Splita, prijenos
 23.05 - Vijesti na Drugom
 23.15 - Siska 8, serija
 00.20 - Šaptačica duhovima 3, serija
 01.05 - Kraj programa

06:25 Naši najbolji dani, serija
 07:20 Jackie Chan, crtana serija
 07:45 Bratz, crtana serija
 08:10 Peppa, crtana serija
 08:30 Dona Barbara, serija
 10:30 U ime ljubavi, serija
 11:30 IN magazin
 12:10 Baywatch, serija
 13:10 Naša mala klinika, serija
 14:10 Dona Barbara, serija
 16:10 U ime ljubavi, serija
 17:00 Vijesti Nove TV
 17:20 U ime ljubavi, serija - nastavak
 17:30 Naša mala klinika, serija
 18:25 IN magazin
 19:15 Dnevnik Nove TV
 20:05 Farma, specijal
 21:05 Navy CIS, serija
 22:05 UFC specijal
 23:10 Večernje vijesti
 23:25 Nestali, serija
 00:25 Seinfeld, serija
 00:55 Bračne vode, serija
 01:25 Ezo TV, tarot show
 02:25 Heroji, serija
 03:20 Dilema jedne mladenke, igrani film
 04:50 Seinfeld, serija
 05:15 Bračne vode, serija
 05:40 Kraj programa

07.35 Miffy, animirana serija
 07.50 YooHoo i prijatelji, animirana serija
 08.05 RTL ritam zona - Retro,

glazbena emisija
10.20 Večera za 5,
lifestyle emisija
11.05 Kralj Queensa,
humoristična serija
11.35 Raymond,
humoristična serija
12.05 Ekkluziv, magazin (R)
12.20 Punom parom,
kulinarski izazov
12.50 K.T. 2,
kriminalistička serija
13.20 Najljepši urok,
telenovela
(dvije epizode)
14.55 Los Victorinos,
telenovela
15.45 Nestala, telenovela
16.40 Pod istim krovom,
humoristična serija
17.05 Kralj Queensa,
humoristična serija
17.30 Raymond,
humoristična serija
18.00 Večera za 5,
lifestyle emisija
18.30 Vijesti
18.55 Ekkluziv, magazin
19.10 Ne daj se, Nina,
humorna drama
(dvije epizode)
20.00 L.A. Dragnet,
kriminalistička serija
20.55 Kost, kriminalistička
serija (dvije epizode)
22.45 CSI:NY,
kriminalistička serija
23.40 Vijesti
23.50 Kako do ozbiljne love,
igrani film, komedija
01.35 Astro show, emisija uživo

**ČETVRTAK
1.7.2010.**

06.10 - Najava programa
06.15 - City Folk 2010:
Murska Sobota
07.00 - Dobro jutro, Hrvatska
07.05 - Vijesti
07.10 - Dobro jutro, Hrvatska
07.35 - Vijesti
07.40 - Dobro jutro, Hrvatska
09.10 - Dolina sunca
10.00 - Vijesti
10.10 - Vijesti iz kulture
10.15 - Zemlja - moć planeta:
Oceani, dok. serija
11.10 - Oprah show
12.00 - Dnevnik
12.30 - Moj grijeh, telenovela
13.20 - McLeodove kćeri 8
14.10 - Vijesti
14.35 - Dokumentarni domaći
film/serijal
15.05 - Ciklus zabranjenog
Hollywooda: Most
Waterloo, američki film
16.45 - Hrvatska uživo - Vijesti
16.55 - Hrvatska uživo
18.20 - Kod Ane
18.35 - Dolina sunca,
telenovela
19.30 - Dnevnik
20.10 - Dome, slatki Dome -
humoristična serija
20.50 - Otvoreno
21.55 - Kratki susreti
22.30 - Dnevnik 3
23.00 - Poslovne vijesti
23.05 - Vijesti iz kulture
23.15 - Dr. House 1, serija
00.05 - Ključni svjedok,
američko-kanadski film
01.35 - Sutra je novi dan 1

02.20 - Zakon i red: Zločinačke
nakane 3, serija
03.05 - Šaptačica
duhovima 3, serija
04.50 - Skica za portret
04.55 - Kratki susreti
05.25 - Moj grijeh, telenovela

07.00 - Najava programa
07.05 - Šaolinski obračun
07.25 - 101 dalmatinac
07.50 - Na kraju ulice
08.05 - TV vrtić
08.15 - Garfield i prijatelji 1,
crtana serija
08.40 - Školarci obavještajci
3, serija za djecu
09.05 - San o slavi,
serija za djecu
09.30 - Zabavni program
10.00 - Prijenos sjednice
Hrvatskog sabora
13.35 - Crveni patuljak 2,
humoristična serija
14.05 - Simpsoni 17,
humoristična serija
14.30 - Trenutak spoznaje
15.30 - Babe Jage,
dokumentarni film
16.30 - Zvezdane staze:
Enterprise 2, serija
17.15 - Sutra je novi dan 1,
serija
18.10 - Jeeves i Wooster 3,
humoristična serija
19.10 - Afrovizija - emisija
21.00 - Festival zabavne
glazbe "Split 2010" -
retrospektiva, prijenos
23.05 - Zakon i red: Zločinačke
nakane 3, serija

23.55 - Vijesti na Drugom
00.00 - Sedam razdoblja
rocka: Ono što je svijet
čekao - Britanska Indie
scena, dok. serija
00.50 - Šaptačica duhovima
3, serija
01.35 - Kraj programa

06:25 Naši najbolji dani, serija
07:20 Jackie Chan
07:45 Bratz, crtana serija
08:10 Peppa, crtana serija
08:30 Dona Barbara, serija
10:30 U ime ljubavi, serija
11:30 IN magazin
12:10 Baywatch, serija
13:10 Naša mala klinika, serija
14:10 Dona Barbara, serija
16:10 U ime ljubavi, serija
17:00 Vijesti Nove TV
17:20 U ime ljubavi, serija -
nastavak
17:30 Naša mala klinika, serija
18:25 IN magazin
19:15 Dnevnik Nove TV
20:05 Provjereno, magazin
21:05 Navy CIS, serija
22:05 Trenutak istine,
game show
23:10 Večernje vijesti
23:25 Nestali, serija
00:25 Seinfeld, serija
00:55 Bračne vode, serija
01:25 Ezo TV, tarot show
02:25 Heroji, serija
03:20 Kamen cvijeće,
igrani film
05:00 Seinfeld, serija
05:25 Bračne vode, serija
05:50 Kraj programa

07.35 Miffy, animirana serija
07.50 YooHoo i prijatelji,
animirana serija
08.05 RTL ritam zona -
Dalmatinski libar,
glazbena emisija
09.05 RTL ritam zona - Top 40
strani, glazbena emisija
10.20 Večera za 5,
lifestyle emisija
11.05 Kralj Queensa, serija
11.35 Raymond, serija
12.05 Ekkluziv, magazin (R)
12.20 Punom parom,
kulinarski izazov
12.50 K.T. 2, serija
13.20 Najljepši urok,
telenovela (dvije epizode)
14.55 Los Victorinos,
telenovela
15.45 Nestala, telenovela
16.40 Pod istim krovom, serija
17.05 Kralj Queensa, serija
17.30 Raymond, serija
18.00 Večera za 5,
lifestyle emisija
18.30 Vijesti
18.55 Ekkluziv, magazin
19.10 Ne daj se, Nina, drama
(dvije epizode)
20.00 Chuck,
akcijska komedija (R)
20.55 CSI, kriminalistička
serija (dvije epizode)
22.35 CSI: NY, serija
23.35 Vijesti
23.50 L.A. Dragnet, serija (R)
00.35 Kost, serija
01.20 Astro show, emisija uživo
02.20 Kost, serija

HRVATSKI PROGRAM NA RTV-U

Informativna emisija na hrvatskom jeziku »Dnevnik« emitira se od ponedjeljka do subote u terminu od 17,45 minuta na Drugom programu Radiotelevizije Vojvodine. Osim novosti iz života hrvatske manjinske zajednice, emisija donosi i informacije o događajima u zemlji i okruženju.

Emisija »Izravno« - razgovor na aktualne teme emitira se nedjeljom u 16 sati a emisija iz kulture »Svjetonik« nedjeljom od 16,30 sati.

GLAS HRVATA

Radijska emisija »Glas Hrvata« u produkciji HKUD »Vladimir Nazor« iz Stanišića emitira se na valovima Radio Sombora nedjeljom od 17 do 18 sati.

ZVUCI BAČKE RAVNICE

Emisija na hrvatskom jeziku »Zvuci bačke ravnice« emitira se četvrtkom u 19 sati, na valovima Radio Bačke (99,1 MHz).

GLAS DOMOVINE

Emisija o životu Hrvata izvan domovine pod nazivom »Glas domovine«, emitira se na HRT1 petkom od 14,35 sati.

PROGRAM NA HRVATSKOM JEZIKU RADIO SUBOTICE

HEMA ZA RADNE DANE:

18,00 - 19,00

Najava programa • Večernji dnevnik • Anemov
prilog »Bolja Srbija« • Agencijske vijesti iz RH •
Kronologija - Dogodilo se na današnji dan • Jezični
savjetnik »Govorimo hrvatski«

19,00 - 19,30

• Poetski predah • 'Populame melodije' - zabavna
glazba (ponedjeljkom) • 'Na valovima hrvatske glaz-
bene tradicije' - narodna glazba (utorkom) • 'Veliki
majstori glazbe' - ozbiljna glazba (srijedom) • 'Rock
vremeplov' (četvrtkom) • 'Minute za jazz' (petkom)

19,30 - 20,00

• 'Europski magazin' - magazin Radija Deutsche
Welle (ponedjeljkom) • 'Kultuma povijest' (utorkom)
• 'Znanjem do zdravlja' (srijedom) • 'Razmišljanje
dopušteno' (četvrtkom) • 'Tjedni vodič' (petkom)

20,00 - 20,30

• »Razgovor s povodom« (ponedjeljkom) • 'Staza-
ma agrara' (utorkom) • »Otvoreni studio« (srijedom)
• »Kultur café« - magazin iz kulture Radija Deuts-
che Welle (četvrtkom) • »Vodič za moderna vreme-
na« - emisija Hrvatskoga radija (petkom)

20,30 - 21,00

• Narodna glazba • Blic vijesti i
odjava programa

HEMA ZA DANE VIKENDA:
Subota

• 18,00 Najava programa, Vijesti dana, zabavna glazba
• 18,15 'Vojvodanski tjedan'
• 18,30 Kronologija - Dogodilo se na današnji dan
• 19,00 'Vjerska emisija', duhovna glazba
• 20,00 'Omladinska emisija', narodna glazba
• 20,55 Odjava programa

Nedjelja

• 18,00 Najava programa, Vijesti dana
• 18,10 Nedjeljni mozaik (kronologija, zanimljivosti,
zabavna glazba)
• 18,30 Kronologija - Dogodilo se na današnji dan
• 19,30 'Putnici kroz vrijeme' emisija za djecu
Hrvatskoga radija
• 20,00 'Hrvatima izvan domovine' - emisija
Pitomog radija iz Pitomače (RH)
20,55 Odjava programa

104, 4 Mhz

KRIŽALJKA

www.kviskoteka.hr

1001	POČINJENJE SREDO- ZEMLJA	SVETIČANA PUEBLO	NAŠA NEGACIJA	ZVJERNA PUEBLO VEŠE PUEBLO	LIPIJA	DRUŠTA NA NEGACIJA PUEBLO	SACHA SACHA	LIPIJA SACHA TAN	ARSENIOV OTROV	DOVODI POČINJENJE KATMAN	KATMAN SACHA	NAČINAK STANAK POČINJENJE VICA	SMJESTITI U ARSENIOV
OBILJE DADO UČ PUEBLO MONGOLIA													
VODENI OTROV U TAN					DRAMA NE BESKONACNA NAČINAK						PRIMER KITA BOTA		
RUČO NA WENČANAK			LAZI IZ PUEBLO MONGOLIA DOVODI DOVODI DOVODI					DOVODI DOVODI LUBI					
REKKA JERMANIA		BLJESKA MILO KITA KITA JELA					VEŠE PUEBLO MONGOLIA PUEBLO VANDATA						
UČINAK AMERIČKA OLIMPIJA SACHA					BLJESKA KITA TAN DOVODI KITA KITA								
EM						MILO KITA MONGOLIA TEMPORAL KITA KITA						ITALIA PUEBLO CLOVODI	
UČINAK TELJICA												TRUBA RELATIONS DOVODI U ANALITICI	
GRAD U BUNAK SACHA					GRAD SACHA SACHA DOVODI U SACHA				GRAD PUEBLO PUEBLO KITA				
PROPO- TAN										NONCATA TAN TAN TAN TAN TAN			
UČINAK OTROV KITA						OTROV U OTROV KITA KITA KITA							
KATICA KATICA			TRUBA KITA KITA KITA				OTROV NA KITA KITA KITA						KITA KITA KITA
UTROV KITA KITA KITA KITA KITA								KITA KITA KITA KITA					
KITA		KITA KITA KITA KITA			LIFT KITA KITA KITA								
KITA U KITA										OTROV KITA KITA KITA			
OTROV KITA KITA KITA KITA							OTROV KITA KITA KITA					KITA KITA	
OTROV KITA KITA KITA KITA							OTROV KITA KITA KITA						
KITA KITA KITA KITA KITA						KITA KITA KITA KITA							

RIJEŠENJE KRIŽALJKE